

bylage 35271

Uitgave van de Anti-communistische Actie van het Nationaal Jongeren Verbond

LET OP UW SAECK!

Redactie en administratie Postbus 808 Rotterdam Giro 200874

Geen communist maar Nederlander

DE eerste reacties op de uitgave van „Let op Uw Saeck” hebben ons spoediger bereikt, dan we aanvankelijk hadden verwacht. Velen in den lande juichen ons blad van harte toe, anderen vinden, dat wij wel argumenten tegen het communisme inbrengen, doch er niet bij vertellen waarom wij deze wereldbeschouwing bestrijden. Ook wordt ons verweten, dat we geen positieve richtlijnen aangeven.

„Als wij geen communist mogen zijn, wat moeten we dan wel zijn?”, zo hoorden we menige lezer van ons blad opmerken.

Bij het beantwoorden van deze vragen moeten we ons allereerst op het standpunt stellen, dat wij het communisme niet zien als een sociaal en economisch stelsel. Er zullen weinig mensen meer bestaan, die nog geloven, dat het communisme de hemel op aarde brengt; dat er een heilstaat kan worden gesticht, waarin iedereen evenveel verdient en niemand ondergeschikt is aan een ander. In Rusland werd na de revolutie van 1917 al spoedig bewezen, dat een poging om een dergelijk stelsel in te voeren, van de aanvang af mislukt. In iedere samenleving zijn uitblinks en middelmatigen, vlijtigen en luiards, sterken en zwakken. De man, die de grootste prestaties levert, steekt onmiddellijk uit boven zijn collega's. Geen wonder, dat zo iemand dan ook beter wordt beloond.

Zijn wij dan voorstanders van het zogenaamde kapitalisme?

Neen, want ons verbond, dat onze anti-communistische actie heeft ontketend, verwerpt in haar sociaal programma iedere uitbuiting van werkgever tegenover werknemer. Wij zijn voorstanders van de gezamenlijke krachtsinspanning van alle Nederlanders om een gezonde maatschappij te bouwen, waarin het overleg tussen werkgever en werknemer de grondslag is voor de regeling van lonen en arbeidsvoorwaarden.

Een krachtsinspanning van alle Nederlanders.

in zijn schoenen staat, tracht het langzaam maar zeker de wereld te veroveren. In alle landen wordt getracht om de financieel zwakste bevolkingsgroepen met mooie leuzen om de tuin te leiden. Een aantal goed betaalde leiders probeert zich de gunst van het volk te kopen met valse voorspellingen, om, eenmaal aan de macht gekomen, ditzelfde volk te gebruiken als arbeidsslaven in een staat, waarin de kleine man geen enkel recht van spreken heeft. Hij mag nog „stemmen” voor de volksvertegenwoordiging, doch er is maar één partij, n.l. de communistische.

Ook ons volk tracht men te kopen en over te halen tot verraad aan de nationale zaak. We kennen allen de namen van deze buitenlandse agenten. Het zijn de kopstukken van de C.P.N. „De Waarheid”, het A.N.J.V., de Eenheidsvakcentrale, Radio Werkend Nederland en andere mantelorganisaties.

Wij willen onze lezers waarschuwen tegen het onbewuste landverraad, dat men pleegt, door het communisme te steunen.

Wij zijn geen politieke partij en richten ons tegen niemand, die de nationale waarde van ons land en volk respecteert. Het laat ons koud of men Anti-Revolutionair, Christelijk-Historisch, Katholieke Volkspartij, Partij van de Arbeid, Staatkundig Gereformeerd of Volkspartij voor Vrijheid en Democratie wil steunen. Al deze partijen zijn er zich van bewust, dat ons land ten ondergaat, als wij vergeten in de eerste plaats „Nederlander” te zijn.

Dit is de band, die de inwoners van Den Helder tot Maastricht, van Middelburg tot Groningen verenigt.

In een volgend artikel zullen wij eens nader bekijken welke oplossing er ligt op de vraag: „Wat dan wel?”

Onze actie, die zich baseert op het nationaal

Merind

Een bekend gezicht bij een gevaarlijk instituut (ontleend aan „Servir”)

De waarheid over „De Waarheid”

Onzer daverende leuzen heeft het communistisch dagblad „De Waarheid” een werf-campagne voor nieuwe abonne's aangekondigd. Iedere avond staat in dit blad een lijstje van aantallen nieuwe lezers.

Wij hebben ons licht eens opgestoken over dit blad en kwamen tot de conclusie, dat deze courant wat erg om lezers zit te springen.

1 Januari 1946 230.000

De angst in de benen bij de P.V.D.A. te Velsen

In Velsen weten de gemeenteraadsleden van d Partij van de Arbeid niet meer wat er in de wereld gebeurt.

Tenminste, in de eerste week van Maart, toen in Tsjecho-Slowakije de eerste studenten werden gefusilleerd door het communistische regiem, leerde het er in alle opzichten op, dat deze heren met d politieke situatie niet op de hoogte waren. Een andere mogelijkheid is, dat deze „vroede vaders” willens en wetens ons land naar de kelder wille sturen.

Het ging in deze gemeenteraad over het huren van gemeentelokaliteiten aan communistische organisaties. Volgens de bestaande verordening kon hiervoor geen toestemming worden verleend, omdat de C.P.N. en de E.V.C. geen rechtspersoonlijkheid bezitten. Wat was nu het geval? De Partij van de Arbeid stemde er vóór dat de communisten in de gemeentelokaliteiten partijcursussen e.d. konden houden. En dat, terwijl het hoofdbestuur van de Partij van de Arbeid het communisme wil bestrijden!

Het motief van de Partij van de Arbeid-raads fractie te Velsen was o.m. „dat de communisten niet tot martelaars mochten worden gemaakt.”

Arme communisten!

Wij hebben zo'n idee, dat deze raadsleden d schrik in de benen is geslagen. Dergelijke leden van de Partij van de Arbeid maken zich schuldig aan COLLABORATIE met de vijfde colonne. Dergelijke leden van de Partij van de Arbeid HOREN NIET THUIS in een gemeenteraad. Zij hebben een grove fout gemaakt. Of..... zonder zij niet weten wat er in de wereld gebeurt?

Want de kranten leerden ons, dat wie de communisten helpt, door hen wordt opgeslokt.

Dat zagen we gebeuren met de Roemeens-Boerenpartij, met de Boerenpartij in Bulgarije met de „Kleinje Grondbezitterspartij” in Hongarije met de Socialisten in Polen en nu met die in Tsjecho-Slowakije.

socialiaal programma iedere werkdag van werkgever tegenover werknemer. Wij zijn voorstanders van de gezamenlijke krachtsinspanning van alle Nederlanders om een gezonde maatschappij te bouwen, waarin het overleg tussen werkgever en werknemer de grondslag is voor de regeling van lonen en arbeidsvoorwaarden.

Een krachtsinspanning van alle Nederlanders. Daarmee verwerpen wij de klassenstrijd. Het Nationaal Jongeren Verbond plaatst iedere Nederlander naast zijn medeburger, mits deze bezielde is van de eerlijke wil tot dienstbaarheid aan zijn Vaderland.

Heel ons volk, de arbeider in de fabriek, de huisvrouw in haar keuken, de student aan de universiteit, de boekhouder achter zijn schrijftafel, de fabrikant in zijn directeurskamer, de minister op zijn departement, moet voelen, dat hij deel uitmaakt van die negen miljoen mensen, die zich Nederlander mogen noemen.

Wij mogen ons daarbij niet teleurgesteld afwenden door ervaringen na de bevrijding van ons land. Zeker, ook wij, leden van het Nationaal Jongeren Verbond, hebben ons wel eens afgevraagd: „Hoe is het in 's hemelsnaam mogelijk, dat dit of dat gebeurt en dat er zoveel on dankbaarheid wordt betoond aan die Nederlanders, die hun beste krachten of zelfs hun leven aan het vaderland hebben opgeofferd? Met een bloedend hart hebben wij na de oorlog moeten aanzien hoe collaborateurs en verraderlijke elementen de hand boven het hoofd werd gehouden en verdienstelijke burgers in een hoek zijn getrapt.

Wij, en iedere ware Nederlander met ons, hebben beseft, dat hier onrecht is gedaan, maar moeten wij, omdat dit onrecht is geschied, ons afwenden van het land, dat onze vaders hebben vrijgevochten? Moeten wij ons overgeven aan vreemde mogendheden, omdat wij geen kans hebben gezien ons een goede overheid te kiezen?

Bij onze kritiek op vele misstanden in ons vaderland moeten we nooit vergeten, dat wij als volk zelf verantwoordelijk zijn voor dit alles, want ons land wordt sinds 1946 bestuurd door een regering, die ons volk zelf heeft gekozen.

Het communisme zien wij als een politieke beweging, die afkomstig is en gesteund wordt door een buitenlandse macht. Het is in Rusland aan het bewind gekomen en heeft al zijn vijanden in dit land vernietigd. Nu het daar eenmaal sterk

Dit is de band, die de inwoners van Den Helder tot Maastricht, van Middelburg tot Groningen verenigt.

In een volgend artikel zullen wij eens nader bekijken welke oplossing er ligt op de vraag: „Wat dan wel?”

Onze actie, die zich baseert op het nationaal welzijn door een ordelijke ontwikkeling van de maatschappij, acht alle onrust en gestook het verderfelijke werk van een groep uitbuiters, partijbonzen, die op bevel van Moskou Nederlandse arbeidervrouwen laten zitten met stakende mannen en jongens in lamgelegde bedrijven.

Een volgend maal daarover meer en over het ware arbeidsbelang bij nationale saamhorigheid.

Staatsgreep in Tsjecho-slowakije

Sovjet-minister Zorin had het bevel bij zich

PAVEL TIGRID, een der leiders van de Tsjechische Katholieke Volkspartij en hoofdredacteur van verschillende partijbladen voordat de communisten de macht overnamen, heeft, na zijn aankomst in München, waarheen hij 24 uur voor het sluiten der grenzen op legale wijze vertrok, onthullingen gedaan over de gebeurtenissen in Tsjecho-Slowakije.

Hij heeft, zo vertelde hij aan I.P., de feiten verzameld, die hem werden verstrekt door de vertegenwoordigers der Tsjechische democratische partijen, die in staat waren naar de Amerikaanse zone van Duitsland te ontsnappen.

President Benesj werd verraden

De crisis ontwikkelde zich, vertelde Tigrid, snel nadat op Donderdag 19 Februari op het vliegveld van Praag de Russische plaatsvervangende minister van Buitenlandse Zaken en vroegere Sovjet-ambassadeur in Tsjecho-Slowakije, V. A. Zorin, was gearriveerd.

Vastgesteld is, dat Zorin een bevel uit Moskou bij zich had aan de communisten om de staatsgreep te beginnen.

Van begin af aan realiseerde president Benesj zich de ernst van de situatie, doch hij weigerde toe te geven.

Op Dinsdag 24 Februari drong de communistische premier Klement Gottwald, bij Benesj op een beslissing aan. Botweg zeide hij: „Mijnheer de president, u moet het ontslag van de twaalf ministers aanvaarden. Hier is een lijst met de namen van de nieuwe leden van mijn kabinet. Het komt

er niet op aan, of u tekent of niet. Het resultaat zal het zijn. Doch ik raad u sterk aan te tekenen.

Gottwald gaf president Benesj tot 25 Februari, vier uur, 's middags tijd om te beslissen. Zorin gaf uitdrukking aan zijn instemming met het gehele plan.

Op Maandag 23 Februari had de president de minister van Verdediging, generaal Ludvik Svoboda, ontboden. Svoboda stond officieel buiten de partijen. Hun bespreking duurde kort.

„Bent u voor of tegen mij”, vroeg Benesj aan Svoboda.

„Ik ben met u onder alle omstandigheden”, antwoordde Svoboda.

„Kan ik mij op u verlaten”, drong de president aan.

„Ik ben tot uw dienst”, verzekerde Svoboda hem.

Vier en twintig uur later verried generaal Svoboda president Benesj. Op 24 Februari vaardigde hij n.l. een proclamatie uit, waarin hij zeide, dat het leger „nooit tegen het volk zal marcheren”.

Svoboda beval tevens een algemene zuivering van „alle reactionaire elementen” uit het Tsjechische leger.

25 Februari 's middags ging Gottwald opnieuw naar het kasteel van Benesj. Gedufende een stormachtig onderhoud merkt Benesj op, dat Gottwald Hitler's oude rol scheen te spelen. Gottwald antwoordde: „Het maakt niets uit of u tekent of niet. Tien duizenden gewapende arbeiders wachten thans op het Wenceslas-plein. Indien u tekent, ga ik heen om uw besluit bekend te maken en de namen van de nieuwe regering voor te lezen. Doch indien u niet tekent, ben ik van plan deze tien duizenden naar het kasteel te brengen. Verscheidene duizenden gewapende mannen, militie en po-

Want de kranten leerden ons, dat wie de communisten helpt, door hen wordt opgeslokt.

Dat zagen we gebeuren met de Roemeens-Boerenpartij, met de Boerenpartij in Bulgarije met de „Kleine Grondbezitterspartij” in Hongarije met de Socialisten in Polen en nu met die in Tsjecho-Slowakije.

Sta pal: geen München, geen Velsen!

Terwijl wij dit schrijven . . .

Heeft in Tsjecho-Slowakije het communisme de macht overgenomen en wordt in dit land een terreur uitgeoefend tegen andersdenkenden die niet minder fel is, dan het Duitse schrikbewind tijdens de bezetting van ons land.

Heeft de Tsjechische minister van Buitenlandse Zaken Jan Maseryk, die door de communisten werd geprest om een pro-Russische houding aan te nemen, zelfmoord gepleegd om zich te onttrekken aan het gedwongen landverraad?

Is in Finland een verzoek van Stalin ontvangen, waarin wordt voorgesteld om een militair verbond tussen Rusland en Finland te sluiten? Dit betekent, dat ook dit land waarschijnlijk door het communisme onder de voet wordt gelopen. Een commissie voor het voeren van onderhandelingen is reeds naar Moskou vertrokken.

Zijn in Frankrijk door de communisten zogenoemde actie-comités gevormd, die de part tot een machtige organisatie zullen maken voor het geval, dat Moskou het tijdstip acht gekozen om in te grijpen.

Maar . . .

Ligt het in de bedoeling van Amerika om vóór 1 April het Marshall-plan, dat Europa van de economische ondergang moet redden, definitief goed te keuren.

Heeft de gemeenteraad van Groningen een motie aangenomen, waarin zij eist, dat de communistische wethouder Bosman zal aftreden omdat de raad geen vertrouwen meer stelt in de leden van de C.P.N.

Hebben duizenden Nederlandse studenten betogingen gehouden tegen het communisme en wordt er zelfs op aangedrongen om de C.P.N. officieel te verbieden.

litie, zijn in de Vladislavova-straat samengetrokken. Zij wachten alleen maar op het bevel om zich bij de anderen te voegen. Ik verzeker u, dat u met al deze mannen in de buurt niet in staat zijn verzet te bieden tegen de wil van het volk.

Een redevoering, die Benesj voor de door de communisten beheerste radio zou houden, werd verscheidene malen uitgesteld en al spoedig was het duidelijk, dat de nieuwe regering niet wilde dat Benesj tot de natie zou spreken. Toen Benesj zich dit realiseerde, besloot hij niet naar zijn kamers in het Praagse kasteel terug te keren.

„Mijn persoonlijke overtuiging en die van andere Tsjechische ballingen is, dat de communiste de president niet zullen laten aftreden, of minstens van plan zijn de huidige periode van onzekerheid te laten voortbestaan”, besloot Tigrid.

(Het Parool)

In ons volgend nummer maken wij een aanvang met de publicatie van ons feuilleton:

Ik verkoos de vrijheid

naar het opzienbarende boek van VICTOR KRAVCHENKO

Dit boek werd geschreven door een Sovjet-functionaris, die in 1944 zich afkeerde van het communistisch regime en nu de vrije wereld inlicht over de toestanden in Sovjet-Rusland.

Wij moeten ons blijven verzetten

HET wordt ons misschien de laatste weken wel eens bang om het hart. Schijnbaar onweerstaanbaar breidt in Oost- en Midden-Europa Ruslands invloedssfeer zich uit. In minder dan een jaar tijds vielen Bulgarije, Roemenië, Polen en Tsjecho-Slowakije ten slachtoffer aan de Russische veroveringspolitiek. Aan de volkeren van deze landen werd een regering opgedrongen, die zich zonder meer schijkt naar de wensen van de Sovjet-Unie. Duizenden leden van oppositiepartijen werden gearresteerd, vals beschuldigd van landverraad en in de gevangenis geworpen. Als in de dagen van de Duitse bezetting, toen de Grüne Polizei de straat beheerste, wordt thans in deze landen eenzelfde terreur uitgeoefend door de staatspolitie, die geheel in handen is van communistische machthebbers.

Al wie niet juicht als de communisten een nieuwe maatregel willen doorvoeren wordt beschouwd als een handlanger van het „kapitalisme” en loopt grote kans om als „volksvijand” te worden gearresteerd. Wij kennen deze geestelijke terreur van nabij. Hitler voerde in Duitsland dezelfde politiek. Als hij een rede hield en na een kwartier schreeuwen even pauzeerde moest iedereen in de zaal opstaan en meegillen in het hysterisch gebrul: „Sieg Heil, Sieg Heil”.

Tsjecho-Slowakije, waar enige weken geleden president Eduard Benesj het hoofd heeft gebogen, is voor ons, Nederlanders, een waarschuwend voorbeeld. Geen volk in Midden-Europa is wellicht vrijheidslievender dan de bewoners van Bohemen en Moravië, de twee voornaamste delen van dit mooie land. Door de eeuwen heen zijn deze landen steeds onderworpen geweest aan vreemde overheersing. Pas na de eerste wereldoorlog brak daar de dag der vrijheid aan en werd Tsjecho-Slowakije zelfstandig. In 1938 viel het ten offer aan Duitslands machtige oorlogsmachine. Maar tot aan de laatste dag van de bezetting heeft dit volk zich verzet tegen het nationaal-socialisme. Op de vijfde Mei van 1945, toen voor ons land in Nijmegen de Duitse capitulatie werd ondertekend ontbrandde in Praag de strijd om de vrijheid van deze stad. Dagenlang vochten de burgers hier tegen een overmachtige vijand en na vijf maal vier en twintig uur een gevecht op leven en dood te hebben geleverd werden de partizanen gered door de geallieerde legers, die de Duitsers op de vlucht joegen.

Sindsdien werd in Tsjecho-Slowakije de vrijheid in ere hersteld. Hoewel het als nabuurstaat van Rusland sterk onder politieke druk uit het Oosten stond, werd een democratische regering gevormd. Veertig procent der bevolking stemde communistisch, vooral omdat de Russen het land grotendeels hadden bevrijd.

Bijna drie jaar lang heeft men in Moskou toegelaten, dat in Tsjecho-Slowakije de vrijheid werd geëerd. Inmiddels moest de communistische partij alle sleutelposities trachten te bezetten. Zij heeft

den de Sudeten Duitsers allerlei eisen en telkens gaf de regering toe. Terwille van de politieke vrede.

Ons verzet tegen het communisme moet principieel zijn. Wij mogen ons niet laten verleiden tot een enkel compromis. Als wij eenmaal toegeven is het hek van de dam, want het communisme zal nooit ophouden met het steunen van eisen. Als vandaag de boterprijs wordt verlaagd klaagt „de Waarheid” over de slechte toestand voor de boeren, die geen cent meer kunnen verdienen. Wordt de prijs weer verhoogd, dan zwijgt het blad over de boeren en scheldt de regering uit voor al wat lelijk is, omdat de arbeider weer meer moet betalen voor zijn pakje roomboter.

Wij moeten het communisme van meet af aan van de hand wijzen, dan heeft ons verzet zeker zin, want ook Tsjecho-Slowakije ware te redden geweest als de zestig procent niet communistische parlementsleden zich aaneen hadden gesloten. Als Benesj accoord was gegaan met een regering zonder communisten, zou het wellicht mogelijk zijn geweest de rode infiltratie te verhinderen. Meer dan ooit tevoren is thans het waarschuwingssein zichtbaar: Weest op Uw hoede.

LAND ZONDER QUISLING

„Wat denk je, zou de Rus ook in Holland komen?”

Deze en soortgelijke vragen worden dagelijks gesteld in duizenden gesprekken.

Ook ons wordt het dikwijls gevraagd. Wij zullen de laatsten zijn om zorgeloos te wezen, doch wij zijn er van overtuigd, dat Stalin zich nog wel eens terdege achter op het hoofd zal krabben als ons landje te bezetten als ons volk van het communisme niets moet hebben. Hij hoeft maar een voorbeeld te nemen aan zijn vroegere bondgenoot Hitler, die aan de Hollanders geen volgzame knechtjes heeft gehad. Nederland moet worden, wat Polen was onder de Nazi's: het land zonder Quisling!

Want dit staat vast: als wij er voor willen vechten en zelfde Rus via onze C.P.N. en E.V.C. binnenhalen, hebben wij zeer machtige bondgenoten.

Als Nederland niet wil, wordt een Russische slag in onze richting als Hitler's invasie van Polen, dat zich verzette: het wordt een wereldoorlog.

En een wereldoorlog verliest Stalin, zo zeker als twee maal twee vier is!

Daarom zal hij Nederland nooit zien — als wij hem maar niet uitnodigen.

Houdt hem en zijn vrienden er uit!

Vrouwen in de Sovjet-unie

Niet in de keuken, maar naar de fabriek!

Een kilo suiker kost 3 gulden

IN de dagelijkse strijd om het bestaan is het dikwijls de vrouw, die in de eerste linie staat. Het loon, dat vader verdient moet door haar zodanig worden besteed, dat het gehele gezin er van profiteert. Het is nog steeds geen uitgemaakte zaak welke taak de zwaarste is, het geld verdienen of op de juiste wijze uit te geven. Wij kennen de huismouders, die elke week opnieuw wonderen verrichten, door een zuinig beheer van haar huishoudgeld. Ze wonen bij tienduizenden in ons land.

Echter niet alleen in Nederland bestaat het probleem van lonen en prijzen. Wij hebben ons licht eens opgestoken over de Sovjet-Unie, de communistische „heilstaat” bij uitnemendheid. Geloven we „De Waarheid”, dan moet iedere Russische huisvrouw elke maand een handvol geld overhouden en heeft bijna iedereen een prachtig spaarbankboekje.

Nu zijn er gelukkig meer communistische bladen en een ervan, „De Vrije Katheder” heeft ons kort geleden ook het een en ander verteld over de sociale toestanden in Rusland.

Het einde van 1947 heeft ons het opzienbaren-

Koffie per kilo	f 15.—
Roomijs per 100 gram	f 4.—
Wodka per halve liter	f 12.—
Crêpe de chine per m.	f 27.40
Herencostuum	f 90.— tot f 300.—
Dames- en herenschoenen	f 52.—
Gummi overschoenen	f 9.—
Katoenen dameskousen (p. paar)	f 1.40
Herensokken (per paar)	f 3.40
Doosje lucifers	f 0.04
Toiletzeep 100 gram	f 0.80
Liter petroleum	f 0.40
Pakje sigaretten (25 st.)	f 0.80 tot f 1.25
Celluloid dameskam	f 0.80
Horloge	f 180.—
Gramfoon	f 180.—
5-Lamps radio-toestel	f 120.—
Fototoestel	f 220.—

Als men dus 1400 roebel verdient (f 280.) en terwijl de suiker drie gulden per kilo kost en de melk f 0.75 per liter, dan geloven wij, dat de Rus-

Antwoord aan de E. V. C.

Over Prof. Schermerhorn en gulzige kinderen.

WIJ bezochten onlangs een vergadering van de Eenheids-Vakcentrale in Rotterdam. De bijeenkomst werd gehouden in het raam van de actie „Strijd voor het dagelijks brood”. Een der sprekers op deze avond was een zekere Piet de Vroome uit Amsterdam. Over zijn redevoering hebben we enkele opmerkingen te maken, omdat wij natuurlijk deze Piet graag een handje helpen en op zijn fouten willen wijzen.

Hij besprak in zijn betoog onder meer de figuur van Prof. W. Schermerhorn, die hij smalend aanduidde als „ex-commissionair in roerende en onroerende goederen in Indonesië”. Wij wijzen er in dit verband even op, dat de Eenheids Vakcentrale en de communistische partij, die het samen altijd nogal eens zijn, beide voorstanders zijn geweest van deze handel in onroerende goederen. Beide organisaties hebben zich verzet tegen de „reactionairen”, die Indië bij Nederland wilden houden. Men moest onderhandelen met Soekarno en zijn ministers. In dat geval moet er toch iemand als „commissionair” optreden, nietwaar? Het komt ons voor, dat Piet de Vroome een beetje smaalde op zijn eigen Indië-politiek. Dat is niet verstandig, lijkt ons.

En paar minuten later werd het onderwerp „inflatie” behandeld.

„Wat is inflatie?” zo vroeg Piet de Vroome zich af. „Kun je het eten? Kun je het drinken? Kun je het aantrekken?” Onze spreker wees er dus op, dat men beter voedsel en textiel kan bezitten dan inflatie meemaken. Wij willen echter wel even vertellen wat inflatie betekent voor de arbeidersmassa. Inflatie houdt in, dat het geld op de markt in binnen- en buitenland zijn waarde verliest. Men kan er niets meer voor kopen, geen eten, geen drinken en niets om aan te trekken. Wij hebben zo het idee, dat je wel degelijk aan den lijve ondervindt wat inflatie is. Nu kan Piet de Vroome dit er de volgende keer wel bij vertellen. Alleen zijn wij bang, dat hij het niet doet, want de E.V.C. heeft niets tegen inflatie. De E. V.C. is er juist op uit om dergelijke chaotische toestanden te scheppen. Hoe meer chaos hoe beter. Des te groter de kans voor Moskou om een vinger in de pap te krijgen.

Dan heeft Piet de Vroome nog gesproken over de nieuwe werkloosheidsverzekering, welke thans in de maak is. Wij geven geen oordeel over dit wetsontwerp, doch signaleren bij de spreker voor de E.V.C. een zonderlinge opvatting over het verzekeringswezen.

„Het is niet billijk, dat de arbeiders zelf voor deze verzekering moeten betalen”, zo meende onze Piet.

Nu wordt het ons een beetje duister. Als iemand zijn huis verzekert tegen brand dan moet hijzelf die verzekering betalen, dat ligt voor de hand. Maar in een ander verband wordt gezegd, dat hij...

Oosten stond, werd een democratische regering gevormd. Veertig procent der bevolking stemde communistisch, vooral omdat de Russen het land grootdeels hadden bevrijd.

Bijna drie jaar lang heeft men in Moskou toegelaten, dat in Tsjecho-Slowakije de vrijheid werd geëerd. Inmiddels moest de communistische partij alle sleutelposities trachten te bezetten. Zij heeft zich van deze taak prima gekweten. Op vreedzame wijze heeft Rusland zodoende dit land kunnen veroveren. Als president Benesj zich had verzet was hij opgeruimd en was de gang van zaken zeker niet gewijzigd.

Heeft het verzet tegen het communisme dan geen zin meer? Wijst het voorbeeld van Benesj niet in die richting? Neen, want deze staatsman heeft een fout gemaakt, die honderdduizenden anderen in de wereld ook maken.

President Benesj heeft verondersteld, dat hij met de communisten moest samenwerken. Hij wilde de politieke vrede in zijn land bewaren en nam daarom vele communisten op in de regering. Daarmee heeft hij het Trojaanse paard binnengehaald. President Benesj heeft gedacht, dat zijn communistische ministers op eerlijke wijze de landsbelangen zouden behartigen. Zij hebben dat niet gedaan. Zij hebben er zorg voor gedragen, dat het communistisch apparaat werd verstevigd en dat de leden van hun partij op belangrijke posten werden geplaatst. Zodoende kon de staatsgreep van enkele weken geleden nooit mislukken.

Deze kapitale fout van Benesj kost het Tsjechische en Slowaakse volk opnieuw zijn vrijheid. Benesj had beter kunnen weten. In 1938 heeft de regering van zijn land ook getracht met Duitsland te schipperen. In de jaren die vooraf gingen stel-

Onrust in Oostenrijk

De Oostenrijkse regering verwacht zeer spoedig een stortvloed van stakingen in haar land, welke door de communisten op touw zullen worden gezet. De minister van Binnenlandse Zaken heeft de communisten in het openbaar gewaarschuwd, dat een actie, zoals die in Tsjecho-Slowakije is gevoerd niet als wettig zal worden beschouwd en de zogenaamde actie-comités niet zullen worden erkend.

Voor Oostenrijk is het gevaar zeer groot, te meer omdat zich nog steeds Russische bezettingstroepen in dit land bevinden.

Onze Actie geeft ook maandelijks uit een

Anti Communistische Documentatie

een verzameling van leerrijke knipsels en andere documentatie over alle kanten van het communisme, de Sovjet-Unie en haar Vijfde kolonne.

GRATIS verkrijgbaar op aanvraag:
Postbus 808, Rotterdam.

sische huisvrouw elke maand een handvol geld overhouden en heeft bijna iedereen een prachtig spaarbankboekje.

Nu zijn er gelukkig meer communistische bladen en een ervan, „De Vrije Katheder” heeft ons kortgeleden ook het een en ander verteld over de sociale toestanden in Rusland.

Het einde van 1947 heeft ons het opzienbarende bericht gebracht, dat in de Sovjet-Unie een geldsanering was doorgevoerd en dat het distributiestelsel werd opgeheven. „De Waarheid” schreef hierover daverende artikelen. Andere bladen waren wat voorzichtiger. Het was niet eenvoudig om op de hoogte te komen met de ware toestand en de vooruitzichten van deze twee belangrijke maatregelen. Gelukkig komt „De Vrije Katheder” ons te hulp. K. van het Reve is de schrijver van het artikel waaraan wij het een en ander ontleenen.

Een voorstel

1. Van het Reve stelt voor om de roebel te nemen op 20 cent. Uitstekend, al is het natuurlijk wel een beetje dwaas om zomaar een bedrag van twintig cent voor te stellen. Kan dus ook anders, b.v. dertig cent. Wie weet het eigenlijk, wat de roebel waard is? Maar wanneer Van het Reve de roebel 20 cent waard acht, goed dan!

2. Nu de lonen! Men weet: in de Sovjet-Unie is er van gelijkheid geen sprake. De lonen variëren enorm. Er is een kleine elite, die maandelijks grote bedragen incasseert en er is een zeer grote groep geschoolde en ongeschoolde arbeiders en arbeiders, wier loon verre en ver blijft beneden dat van b.v. de Stachanov-arbeider, (dit is iemand, die topprestaties weet te behalen en een vastgesteld productiecijfer overtreft).

Een kantoormeisje, aldus de Pravda, verdient 1000 roebel per maand. Volgens de waarde-aanduiding van Van het Reve is dit dus f 200.— per maand. Ook weet hij van een kantoormeisje, dat 900 roebel, dus f 180.— per maand verdient. Het gemiddelde loon van textielarbeiders rekent hij op 1200—1400 roebel. De stachanov-arbeider komt echter tot 3400 roebel. Dat is dus f 680.— per maand! Een gemiddeld loon van 1200—1400 roebel, betekent dat een salaris beneden de 1200 — zie het kantoormeisje met 900 en 1000 roebel — voorkomt.

Hoge prijzen

3. Van groter belang zijn natuurlijk de prijzen. Welnu Van het Reve geeft de prijslijst van 16 December 1947 — dus na de sanering —, zoals het Ministerie van handel die heeft vastgesteld.

Wij nemen deze prijslijst in het geheel op:

Roggebrood per kilo	f 0.60
1e Kwaltteit witte brood per kilo	f 1.40
Macaroni per kilo	f 2.—
Tarwemeel per kilo	f 1.40
Suiker per kilo	f 3.—
Roomboter per kilo	f 12.80
Margarine per kilo	f 6.—
Zout per kilo	f 0.32
Melk per liter	f 0.75
Eieren per stuk	f 0.30
Thee per ons	f 3.20

Gramofoon	f 180.—
5-Lamps radio-toestel	f 120.—
Fototoestel	f 220.—

Als men dus 1400 roebel verdient (f 280.) en terwijl de suiker drie gulden per kilo kost en de melk f 0.75 per liter, dan geloven wij, dat de Russische huisvrouw haar maandloon ook wel op kan.

De heer Van het Reve is wel zo vriendelijk om te schrijven: „In vergelijking met bovengenoemde lonen zijn de prijzen zeer hoog”. Dat dachten wij ook!

Maar de schrijver heeft twee opmerkingen toegevoegd aan deze zinsnede:

1. de huishuur is laag;
 2. in elk gezin werken twee of meer leden. D.w.z. de vrouw werkt ook mee.
- Wat het eerste betreft: de huishuur mag dan laag zijn, de arbeider krijgt zeker niet voor de lage huur aan woonruimte wat hij in West-Europa bezit. De woonruimte in Moskou b.v. is wel zeer beperkt. Het moest er nog maar bij komen, dat men daar voor één kamer voor een gezin ook nog hoge huren moet betalen.

En wat het tweede betreft: dat de huisvrouw 's morgens tegelijk met haar man de woning verlaat om in de fabriek te gaan werken achten wij niet bepaald een oplossing voor het sociale vraagstuk. In Nederland heerst nog altijd de opvatting, dat de huisvrouw in de keuken thuis hoort en het haar dagtaak behoort de verzorging van het gezin. Onze kinderen moeten thuis worden opgevoed en niet in een dóór de staat ingerichte „bewaarschool”.

Voor onze vrouwen zal in een communistische staat alleen plaats zijn in de fabriek of op een kantoor. Het gezinsleven zal niet langer kunnen voortbestaan. Ieder, die tot werken in staat is zal worden ingeschakeld bij het productie-apparaat.

Als vader 's avonds moegewerkt thuis komt vindt hij geen verwarmde huiskamer en staat moeder hem niet met het avondeten op te wachten. Immers, moeder moet zelf nog van haar werk thuis komen. Onderweg doet zij nog even een paar inkopen. Een kilo wittebrood voor één gulden zestig, een pond margarine voor drie gulden en een liter melk voor vijf en zeventig cent.....

Wilt U ons blad gratis ontvangen?

Wenst U meer dan één exemplaar ter verdere verspreiding te ontvangen?

Stuurt dan dit formuliertje op naar Postbus 808 te Rotterdam.

Naam: wonende (straat)

te (plaatsnaam) zou het op prijs stellen regelmatig

..... (aantal) exemplaren van „Let op Uw saeck” te ontvangen.

Kort verslag van de openbare vergadering, belegd op 10 Mei 1948 te Dordrecht door de Afd. Dordrecht van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid".

Aanwezig: ongeveer 400 personen.

Aantal zitplaatsen: 500.

Voorzitter: Pieter Johannes Khond de KAMMER, geb. te Dordrecht, 12-1-1900, wonende te Dordrecht.

Spreekers : Ch. J. J. M. MALKER, geb. te 's-Gravenhage, 6-4-1880, wonende aldaar, met het onderwerp: Nederland en Indië en Dr. H. J. H. Feuilletau de Bruyn, geb. 11-7-1886, wonende te 's-Gravenhage met het onderwerp: "De dreigende ondergang van ons Koninkrijk".

Te 8.10 uur opende de voorzitter de bijeenkomst met een terugblik op 10 Mei 1940, waardoor een grote chaos en ontredde wereld is ontstaan, ook in het beleid van onze Regering. De Nederlandse bevolking moet zich ernstig bereden bij de komende verkiezingen. De recente gebeurtenissen hebben, volgens spreker, de keuze moeilijk gemaakt door de voorgestelde grondwetwijzigingen. Maar zijn mening ligt het echter niet op de weg van het Comité Handhaving Rijkseenheid om bij de verkiezingen advies te geven, doch het Comité moet als ontredde en stimulerend orgaan blijven fungeren.

Daarna gaf hij het woord aan de Heer Welter.

Deze spreker ving zijn rede aan met de mededeling, dat hij het aangenaam zou hebben gevonden, indien hij aan de aanwezigen iets opwekkends zou hebben kunnen vertellen omtrent Indië, het land dat door de Nederlanders groot is gemaakt en aanzien in de wereld genoot. Dit is voor spreker helaas niet mogelijk, door de feiten, welke zich daar voordoen.

De laatste maanden is de bestrijding van het communisme in ons land troef. En het is merkwaardig, dat juist de Partij van de Arbeid en de Katholieke Volks Partij hierin samengaan, terwijl zij het zijn, die in het verleden steeds met de communisten hebben samengewerkt. De spreker vraagt zich af, waarom blijft de communistische republiek Djocja bestaan? In Indië dient men ook Djocja te bestrijden en dat gebeurt niet.

Beel heeft nimmer getracht een Kabinet op brede basis te vormen. Hij is in zee gegaan met de socialisten en dat is de grote fout geweest, hetgeen zich nu wrekt.

Principieel is er geen verschil tussen socialisten en communisten. De socialisten denken er ook niet voor terug om hun wil aan een minderheid op te leggen, want volgens uitlatingen van voormannen van de P.v.d.A. zullen zij de vooruitstrevendheid van de Regering bepalen. Volgens spreker is de P.v.d.A. nimmer een nationale partij geweest, zij was en is steeds internationaal geweest. De socialisten zijn steeds de wegbereiders geweest voor de communisten, dat heeft men nu weer gezien in Tsjecho-Slowakije. De P.v.d.A. heeft nimmer geprotesteerd tegen de gruwelen, welke door de regering van Djocja zijn bedreven.

De P.v.d.A. heeft kans gezien om ons land in 5 jaren aan de rand van de afgrond te brengen. Financieel zitten we aan de grond en de Marshall-hulp moet nu uitkomst brengen. Het het economisch beleid van de tegenwoordige Regering is niemand tevreden, wij gaan gebukt onder zware belastingen, zoals in geen land van Europa. En thans is er een grondwetwijziging in de maak, waarvan 99% van de bevolking niets begrijpt.

Beel heeft gewonnen, Rome heeft dit wel niet gewild, maar nu moet hij deze gang van zaken slikken.

Vervolgens gaat spreker enige artikelen van de grondwetwijziging na en komt tot de conclusie, dat deze zo ingewikkeld is, dat vrijwel niemand hiervan de draagwijze snapt.

De rede van H.M. de Koningin van 7 December 1942 wordt thans geheel anders geïnterpreteerd, dan de bedoeling is geweest, want nimmer kan het de bedoeling van de Koningin zijn geweest om Indië los te maken van Nederland.

Op 1 Januari 1949 gaat de Nederlandse vlag in Batavia naar beneden, tenzij dit door het Nederlandse volk wordt voorkomen door te stemmen op de mannen die pal staan voor de belangen van Indië en Nederland.

Deel moet nu wel gewetenswroeging hebben over de gevolgen van het door hem gevoerde regeringsbeleid, al beweert hij nu, dat het niet anders heeft gekund.

Daarop viel spreker het accord van Linggadjati aan, hetwelk door de Regering is getekend, dat was een grote fout. Men kon toch niet onderhandelen met lieden die men tevoren had gebrandmerkt als terroristen en oproerkraaiers.

Men durfde de positionele actie niet voort te zetten uit vrees voor de reactie in de wereldpers, maar het is spreker bekend, dat de Amerikaanse Gezant aan ons Hof tegenover onze Minister van Buitenlandse Zaken heeft verklaard, dat men er wel spektakel over zou maken, indien deze actie zou worden doorgezet, maar dat er uiteindelijk tegenover Nederland niets zou worden ondernomen. Spreker bracht in dit verband de komst van de Duitse Keizer naar ons land na de eerste wereldoorlog in herinnering. De geallieerden eisten diens uitlevering, maar toen onze Regering dit weigerde was de zaak daarmee afgedaan.

Onze Regering had onze rechten in Indië dienen te verdedigen, maar dat is niet geschied. Tengevolge van deze z.i. verderfelijke politiek zijn er in Indië 2 miljoen mensen door ellende om het leven gekomen, ontelbare Nederlandse militairen gesneveld en ontzaggelijke schade aangericht. Aan deze toestand moet een einde komen. Als wij een goede politiek hadden gevoerd, zou Nederland thans het machtigste volk van Europa zijn geweest. "De Nederlandse vlag in Batavia zal lang, neen nooit. Dat is onze leus bij de aanstaande verkiezingen".

Het deze uitspraak eindelijk spreker zijn rede.

Vervolgens ving de heer Feullistau zijn betoog aan met de rede-deling, dat het nog niet vaststaat, dat het Comité Rijkseenheid bij de a.s. verkiezingen met eigen lijsten zal uitkomen, zoals reeds is beweerd.

Spreker wilde slechts feiten mededelen en verzocht de aanwezigen daaruit hun conclusie te trekken.

Hij stelde de vraag: wat is de reden van de chaos in de wereld, wat heeft de K.V. en de P.v.d.A. in ons land gedreven tot deze houding. Hoe komt men tot zo'n onzinnige wijze van handelen, waarvan, naar spreker's overtuiging, de Nederlandse arbeider de dupe zal worden want Nederland kan niet buiten Indië. Ons volkbestaan hangt daarmee samen.

Spreker is van oordeel, dat de klassenstrijd aan de wortel van dit gebeuren zit.

Vervolgens doet hij enige mededelingen over de lozen en levensverhoudingen in Indië, welke volgens hem alleszins redelijk waren te noemen. Als de Nederlander Indië verlaat, vervalt de Indonesier weer in slavernij.

Stalin is de bedreiging van Europa en de tirannie hebben wij met Mussolini niet uitgeroeid. Communisme en socialisme zijn van één stam. Als er geen bevredigende oplossing wordt gevonden, gaat de Europese beschaving te gronde. Door samenwerking in nationaal verband moet de oplossing worden gevonden en niet door klassenstrijd.

Op 3 Maart heeft H.M. de Koningin een rede gehouden, voor welke inhoud deel, zoals hij zelf heeft verklaard, verantwoordelijk is. Hierin werd gesproken over onrecht en plundering, waaronder het Indiësche volk gebukt gaat, maar Soekarno niet geen kans om de orde te handhaven.

Mohammed Hatta is volgens spreker een internationale communist en er is geen reden om aan te nemen, dat hij thans van inzicht zou

zijn veranderd. Men wil in Indië langs politieke weg de macht in handen nemen. Er zijn in Djoeja drie groepen, n.l. de Stalinisten, de communisten en de soldateska, dat zijn de militaire avonturiers en deze groepen verdelen de republiek. De Regering weet dit zeer goed, maar zij zwijgt, omdat anders zou blijken, dat de gevoerde regeringspolitiek ónsin is.

De Regering stuurt aan op een soort Benelux-verhouding met Indië, maar dan staat men voor de uiteenscheuring van ons Koninkrijk. Laat Deel zich nu eens duidelijk uitspreken, wat hij eigenlijk wil met Indië. Als Indië ons ontvalt, is er voor Nederland geen redelijke bestaansmogelijkheid. Op 1 April 1948 stonden wij voor een debacle, toen kwam de Marshall-hulp, maar de Amerikanen hebben al te kensel gegeven, dat zij dit niet teikens kunnen herhalen. Als wij Indië niet meer hebben, zijn wij niet meer credietwaardig. 1/3 van het volksinkomen in Indië wordt geleverd door de Nederlanders. Als de Nederlanders uit Indië weggaan, moet een derde deel van het Indische volk starven.

Met de woorden: "Ik heb U een uiteenzetting gegeven. Gij moet zelf weten, wat ge doet, het gaat om het bestaan van het Nederlandse volk", besloot spreker zijn rede.

Vervolgens werden door de Heer Welter enige schriftelijk ingediende vragen beantwoord.

De voorzitter sloot daarna de bijeenkomst, na hulde te hebben gebracht aan de militairen en overige Nederlanders, die in Indië thans onder zeer moeilijke omstandigheden hun plicht doen.

Het geheel had een zeer ordelijk verloop.

Vermeld zij nog, dat achter het podium een spandoek was aangebracht met de opschriften: "Het roer moet om" en "Het antwoord aan de slopers: Nooit".

Aan de aanwezigen werden uitgereikt:

1. een folder van voornoemd Comité met de titel "Kritiek en Program";
2. een "Nieuwsbrief" van de A.C. Dordrecht van voornoemd Comité met de titel "Rottevest dus...Principieel" en
3. een exemplaar van de uitgave "Let op Uw sneek" van de Anti-Communistische Actie van het Nationaal Jongeren Verbond.

C.V.D.

Hygiene 85271

Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid

Kritiek
en
Program

KRITIEK

Wij zijn het ONEENS met het Kabinet-Beel

1. **omdat** wij ernstig bezwaar ertegen hebben dat dit kabinet ten aanzien van de structuur van Nederlandsch-Indië buiten grondwet en wet om, met behulp van bepalingen welke daarvoor niet geschreven zijn, tewerk is gegaan. Hierbij werd de totalitaire weg gevolgd, welke wij verfoeien.
2. **omdat** in Nederlandsch-Indië de democratische regeringsvorm niet zoveel mogelijk is hersteld, waardoor de macht van den Luitenant-Gouverneur-Generaal niet is gebonden aan het advies van de Raad van Indië en aan de overeenstemming met de Volksraad. Het daarvoor gemaakte Koninklijk Besluit (D 66) is terzijde gelegd, waardoor de Indische Regering formeel nog steeds zetelt in . . . Brisbane (Australië).
3. **omdat** wij ernstig bezwaar hebben tegen de opzettelijk onvolledige en dus verkeerde voorlichting, welke aan Nederland en aan het buitenland is gegeven over de toestand in Nederlandsch-Indië. Tot op heden gaat dit Kabinet daarmee voort, zodat het zogenaamde **Witboek** van de Indische Regering slechts in zeer beperkte kring is verspreid, terwijl publicatie daaruit niet is bevorderd, ja zelfs is tegengegaan.
4. **omdat** wij dit Kabinet, maar vooral den Luit.-Gouverneur-Generaal, **schuldig verklaren** aan het feit, dat is nagelaten de eerste plicht tegenover de inheemse bevolking te vervullen, d.i. de bescherming van die bevolking tegen onrecht en willekeur (art. 45 van de Indische Staatsregeling). Het herstel van de **rechtsstaat**, waarvoor tallozen in vast vertrouwen hun leven gaven, hier en overzee, heeft **niet** plaats gevonden.
5. **omdat** wij dit Kabinet schuldig verklaren aan **wanbeleid** in Nederlandsch-Indië dat tengevolge had de dood van honderdduizenden, het verloren gaan van goederen waarom de gehele wereld roept, het scheppen van bittere tegenstellingen bij de bevolkingsgroepen onderling en van haat jegens Nederland.
6. **omdat** wij dit Kabinet schuldig verklaren aan voortgezette pogingen om het Koninkrijk uiteen te scheuren. Het accord van Linggadjati was daartoe de inleiding, het ontwerpen der interimregering is het vervolg en thans zijn er, naar moet worden aangenomen, weder nieuwe onderhandelingen op komst met vertegenwoordigers der republiek Djokja, welke bij monde van Mr. van Kleffens op 15 Augustus 1947 in de Veiligheidsraad zijn gebrandmerkt als terroristen, profiteurs en baantjesjagers, als immorele en tuchteloze elementen.
7. **omdat** dit Kabinet bij de behandeling van de Indische kwestie onze internationale positie **buitengewoon ernstig heeft geschaad**.

8. omdat het Indië-beleid een der voornaamste oorzaken is van de bedroevende toestand, waarin het Koninkrijk zowel financieel als economisch verkeert.
Deze situatie leidt mede tot een uiterst bedenkelijke toestand van onze troepen in Nederlandsch-Indië.
9. omdat dit wanbeleid van voldongen feiten heeft geleid tot het verzwakken van de positie van de Kroon en tot ontwrichting van de parlementaire democratie.
10. omdat onze mannen in Nederlandsch-Indië, maar ook wij, niet meer zeker weten waarvoor ons leger optreedt en waarvoor onze soldaten vallen. Het is niet meer zeker, dat zij sneuvelen voor ons Koninkrijk, integendeel, het wordt hoe langer hoe duidelijker, dat dit geschiedt ten bate van de republiek.

PROGRAM

Wat WIJ Willen

- A. Handhaving der in de historie wortelende staatkundige verbondenheid van Nederland en Nederlandsch-Indië.
- B. Erkenning van reële Koninklijke Macht, vertegenwoordigende het rechtsgezag van de alle Rijksdelen omvattende soevereine Staat.
- C. Federatieve opbouw van Nederlandsch-Indië met de grootst mogelijke autonomie der aldaar te vormen staten op democratische grondslag.
Vorming van een federatief vertegenwoordigend lichaam van democratische structuur en van een centraal gezag der federatie, waardoor de eenheid van Nederlandsch-Indië wordt gehandhaafd en de belangen der deelstaten voorzover nodig worden gecoördineerd.
- D. Het waarborgen, door het rechtsgezag van het Koninkrijk, in al zijn delen van een behoorlijk bestuur, goede financiën een onafhankelijke justitie, een goede politie en de fundamentele rechten der staatsburgers.

Middelen Wij vragen klare ondubbelzinnige voorlichting, zowel in het Koninkrijk als daarbuiten.

Wij willen toepassing van de wet overeenkomstig haar bedoeling en strekking.

Wij wensen te blijven binnen de grenzen van grondwet en wet.
Wij eisen trouw aan de parlementaire democratie.

TE BESTELLEN

**PUBLICATIES VAN DE VOORLICHTINGSDIENST VAN HET
„NATIONAAL COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID”**

SCHIJNWERPERS

op het Indische probleem en het funeste Indië-beleid

MAG OP GEEN ENKELE LEESTAFEL ONTBREKEN

CRISIS DER WAARACHTIGHEID

Dr. J. W. Meyer Ranneft contra Prof. Dr. H. Kraemer f 0.50

NAAR DE SOVJET-REPUBLIEK INDONESIA

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn f 0.75

**NAAR DEN FINANCIËLEN EN ECONOMISCHEN CHAOS
IN NEDERLAND** door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn f 0.60

HET INDIE-BELEID door N. W. van Hartingsveldt, met
een voorwoord van Prof. Mr. P. S. Gerbrandy f 0.75
en een aanhangsel, waarin de voornaamste staats-
stukken, Kamerhandelingen en couranten-artikelen.

SLAVERNIJ, door Ir. J. Frijling f 0.50

TROPISCH NEDERLAND IN ZAKFORMAAT, Serie van
10 deeltjes. Elk deeltje bevat een verhandeling over
een Indisch cultuurproduct, resp. Rubber, Suiker,
Tabak, Cocos- en Palmolie, Thee, Koffie, Vezelstoffen
Kina, Specerijen, Voedingsgewassen.
De 10 deeltjes tezamen f 5.—

„VRIJ”, een documentatie over de toestanden na de
Japane capitulatie, met ca. 150 foto's door J. A.
Stevens en B. Grevendamme f 2.—

**HERZIENING VAN DE POLITIEKE EN STAATSRECH-
TELIJKE STRUCTUUR VAN NEDERLAND EN ZIJN
GEBIED OVERZEE NA DE OORLOG**

door Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn f 2.90

INDIE'S TOEKOMST (gebonden), door Dr. W. K. H.
Feuilletau de Bruyn f 3.90

„INDIE EN WIJ”, door P.-N. Christen f 0.50

INDISCHE PEPERTJES. WIST U DAT...? door insiders f 0.25

**REDE VAN PROF. DR. C. GERRETSON NAAR AAN-
LEIDING VAN DE RADIOREDE VAN H.M. DE
KONINGIN OP 3 FEBRUARI 1948** f 0.60

MELATI EN ROTAN, 64 gedichten van J. F. Kunst en 21
pentekeningen in kleur van J. Roberti, gedrukt op
zwaar oud-Hollands f 12.50

VOOR VOORLICHTING IN HET BUITENLAND

**REPORT OF THE PARLIAMENTARY COMMISSION
DUTCH EAST-INDIES** (rapport van Poll) f 0.75

THE RISING SOVIET STAR OVER INDONESIA, door
William F. de Bruyn f 0.90

VOOR VERSPREIDING OP GROTE SCHAAL

KRITIEK EN PROGRAM (Wij zijn het oneens met Beel,
Wat WIJ Willen) 10 stuks f 0.25

VREES IS EEN SLECHTE RAADGEEFSTER (analyse van
het funeste Indië-Beleid) Radiorede van oud-minister
Ch. J. I. M. Welter 10 stuks f 0.25

„DE VLAG GAAT NEER IN INDIE”, affiches, formaat
36 × 55 en 55 × 80 cm. f 0.30

„EN WAT IS UW HOUDING?” (foto-folder over het
communisme in de „republiek” en de gevolgen,
10 stuks f 0.50

SLUITZEGELS (Kroon met „Je maintiendrai”) 100 stuks f 2.—

**WACHT NIET MET UW STEUN. DE VERNIETIGENDE KRACHTEN
WACHTEN OOK NIET. — ER IS GEEN UUR TE VERLIEZEN**

Bedenkt dat het zal afhangen van UW overtuiging, UW werkkraft en UW financiële steun, of onze actie gevoerd wordt met alle kracht die nodig is om een eind te doen maken aan de toestand van onvrijheid en ellende in Indië en het voortbestaan van ons geliefd Koninkrijk en derhalve de toekomst van Nederland en Indië beide te verzekeren.

ZENDT ONS DAAROM
ONDERSTAAND FORMULIER ONVERWIJLD TOE

Aanmeldingsformulier en bestelbiljet

Naam

Straatnaam

Woonplaats

Aan de Voorlichtingsdienst van het „Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid”, Andries Bickerweg 5, Den Haag.

U gelieve voor verspreiding te zenden:

● Aan mijn adres ex. van de folder

en ex. van de (folder) (brochure)

● Aan ieder der op het door mij hierbijgesloten biljet vermelde adressen voor mijn rekening ex. van de folder

● Aan eental nader door U aan te wijzen adressen voor mijn rekening 1 ex. van de brochure

..... folders

..... ex. van Uw affiches formaat (36 x 55) — (55 x 80).

Het U hiervoor toekomende bedrag grootx..... +
.....x..... = f* wordt heden op Uw girorekening 6866 overgeschreven.

● Voorts bericht ik U mij beschikbaar te stellen voor propagandawerkzaamheden (adressenschrijver, typewerk, verspreiding voorlichtingsmateriaal enz.).

Ik zal U (voortaan regelmatig maandelijks) voor Uw zo noodzakelijke arbeid een bedrag van f doen toekomen*.

Handtekening: *

* Gelieve bij overmaking van gelden als vrijwillige steun te vermelden: „Voorlichtingsfonds”.

**HOE KUNT GIJ DE ACTIE VAN HET
NATIONALE COMITÉ HANDHAVING RIJKSEENHEID
THANS STEUNEN?**

1. Door in eigen kring steeds van Uw overtuiging te doen blijken: Draagt daartoe oranje-groen en geeft zoveel mogelijk bekendheid aan doel en streven van het Nationaal Comité. Wekt ook anderen op pal te staan voor de handhaving der Rijkseenheid.
2. Door Uw werkkraft ter beschikking te stellen van het Plaatselijk Comité en zo dit ten Uwent nog niet gevestigd is mede te werken aan de oprichting daarvan. Gij zoudt hiermede kunnen beginnen door direct contact op te nemen met gelijkgezinden en op korte termijn een plan uit te werken wat er ten Uwent voor de actie Handhaving Rijkseenheid kan worden gedaan. Zendt van al Uw plannen en acties a.u.b. bericht aan het **Centraal Bureau**, Andries Bickerweg 5, Den Haag. Na overleg met het **Centraal Bureau** en zijn **Voorlichtingsdienst** kan er ten behoeve van een ten Uwent te organiseren Voorlichtingsavond voor een spreker en enkele Indië-films worden gezorgd.
3. Door de bij Uw **Plaatselijk comité** of de **Voorlichtingsdienst** van het **Centraal Bureau** te verkrijgen affiches op te (doen) hangen en circulaires te (doen) verspreiden.
4. Door het **Plaatselijk**, of het **Nationaal Comité**, naar draagkracht geldelijk te steunen.

**VUL HIERTOE HET IN DEZE FOLDER AFGEDRUKTE
AANMELDINGSFORMULIER EN BESTELBILJET IN**

Wacht niet met Uw medewerking en steun. De vernietigende krachten wachten ook niet. Er staat een Koninkrijk, er staat de toekomst van Nederland en Indië op het spel. Er is geen uur te verliezen!

Uitgave: VOORLICHTINGSDIENST VAN HET „NATIONAAL
COMITÉ HANDHAVING RIJKSEENHEID”
Andries Bickerweg 5, Den Haag, Telefoon 330295, Giro 6866

EST ARNHEM DER RIJKSPOLITIE
District DOETINCHEM
COMMANDANT

(K) 07/1948
DOETINCHEM, 12 Mei
Dr. Hubernoodtstraat no. 5
Telefoon K 40 Nr. 223

Vo. 194 8.
13. MAI 1948
ACD/35380

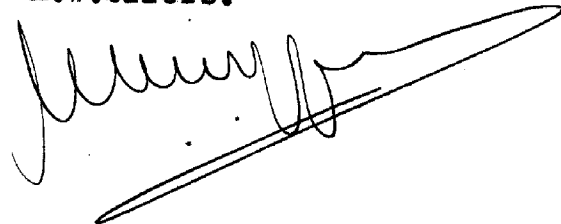
No. : 60./1948-dess. C.V.D.
Aan de Heer : Hoofd van de Centr.Veill.Dienst te 's-Gravenhage.
Procureur-Generaal, fgd. Dir. van Pol. te Arnhem.
Onderwerp : Verslag vergadering Comité "Rijkseenheid" te Hengelo(G.).
In antwoord op :
Bijlage(n) : een. B

Hierbij heb ik de eer Uheogedelgestrenge/Uedelgroot
achtbare te doen teekomen een rapport van een vergade-
ring te Hengelo (G.) van het Comité " Rijkseenheid",
naar de inhoud waarvan ik U korthedshalve noge verwij-
zen.

De in het rapport vermelde couranten en het stroei-
biljet zijn opgelegd in mijn archief.

Typ: H.
Cell.: 4

De Districtscommandant,
De Officier der Rijkspol. te kl.
H.W.Offers.

No. 457

POST HENGELO(GLD.)

No. 105.

Rapport betreffende vergadering Comité
"Rijkseenheid", gehouden te Hengelo(Gld.)
op Zaterdag 24 April 1948.

Bijlagen: drie.

-----Naar aanleiding van een door mij op Zaterdag 24 April 1948 bezochte Openbare Vergadering, georganiseerd door het Plaatselijk Comité "Rijkseenheid" te Hengelo(Gld.), heb ik; Gerrit Jan Hubertus Weideman, Wachtmeester der Rijkspolitie 1e klasse, tevens onbezoldigd rijksveldwachter, behorende tot opgemelde Groep en Post, na daartoe bekomen opdracht van de Heer Groepscommandant der Rijkspolitie te Hengelo(Gld.), hierbij de eer beleefd het navolgende te rapporteren:-----
"Bedoelde vergadering werd aangekondigd door middel van een annonce, geplaatst in het te Hengelo(Gld.) en omstreeken verschijnende Nieuws- en Advertentieblad "de Reclame" van Zaterdag 24 April 1948, 17e Jaargang no.29, welk blad als bijlage, met rood als no.1 gemerkt, hierbij gaat. De redactie en administratie van dit blad berust bij de Heer A.H. Arnold, wonende te Hengelo(Gld.), Kerkstraat no.4. Uit de door mij ontvangen inlichtingen bleek, dat bedoelde Heer Arnold de initiatiefnemer tot het houden van deze vergadering was geweest. Bedoeld persoon belijdt, voor zover bekend de Gereformeerde Godsdienst en is op politiek gebied sterk "rechts" georiënteerd.-----

Bedoelde vergadering was zeer slecht bezocht, ondanks het feit, dat de Heer Arnold voornoemd, ettelijke personen tot bijwoning had uitgenodigd. Er was slechts een achttal personen aanwezig. Spreker was de Heer E. Looyen uit Ermelo. Wellicht was de geringe opkomst te wijten aan het feit, dat door een vooraanstaand lid van de C.H. Unie inlichtingen waren ingewonnen betreffende genoemde Heer Looyen. Deze inlichtingen waren nl. dermate slecht, dat men van de zijde van de C.H. Unie waarschijnlijk van het bezoeken van de vergadering heeft afgezien.-----

De Heer Looyen, hield, gezien de reeds vermelde geringe opkomst, geen rede, doch bepaalde zich tot het beantwoorden van gestelde vragen, waarvan een matig gebruik werd gemaakt. Bij het beantwoorden van de gestelde vragen liet de Heer Looyen zich o.a. als volgt uit:-----
1e. de Ministers Logeman en Jonkman zijn eigenlijk communisten, hetgeen blijkt uit de door hen gevoerde politiek ten opzichte van Indië;-----

2e. de Regering is landverraderlijk;-----
3e. de Partij van de Arbeid zal, indien het Communisme de macht aan zich zal proberen te trekken, geheel met de communisten "medegaan";-----

4e. Minister-President Beel is een man, totaal ongeschikt om deze functie te bekleden.-----

Verder werd het Regeringsbeleid ten opzichte van Indonesie sterk door spreker becritiseerd.-----

Ten opzichte van bovengenoemde vier punten uitte spreker zich nog als volgt:-----

ad 2e. Op hetgeen de Regering thans doet, stond vroeger de doodstraf. Naar aanleiding hiervan ontzeg ik de Regering het recht tegen ons ("Rijkseenheid") te zeggen, dat ons het zwijgen wel zal worden opgelegd. Ik durf de Regering landverraderlijk te noemen, omreden dit eveneens in de brochure van

Op
4529

Prof. Gerritson staat en deze dit straffeloos heeft kunnen schrijven;-----
ad 4e. Voor 1940 was in een kleine plaats in ons land een Burgemeestersplaats vacant. Hiervoor solliciteerde slechts één persoon. Het Departement besloot, deze persoon eens in den Haag te laten komen. Toen de sollicitant ten Departement verscheen, z~~ie~~ men tot elkaar: "Neen, we kunnen die gemeente toch niet met zo'n persoon opscheppen. en men zond hem weg.-----

Spreker legde bij het uitspreken van laatstbedoelde woorden zoveel mogelijk minachting in zijn stem en besloot met de woorden: "Dat was Beel".-----

Verder trachtte spreker aan te tonen, dat de tegenwoordige Regering Nederland ten gronde zal richten, doch daar hij zich tot het beantwoorden van de vragen bepaalde werden de bedoelingen van het Comité "Rijkseenheid" m.i. niet duidelijk uitgelegd, daarvoor waren de gestelde vragen niet scherp genoeg gesteld.-----

Volgens door mij ingewonnen inlichtingen is op initiatief van meerbedoelde Heer Arnold te Hengelo (Gld.) een Plaatselijk Comité "Rijkseenheid" gevormd, hetwelk zou bestaan uit de Heren G.Hiddink, D.36, Voorzitter, H.B.Lubbers, Kerkstr. no.17, Secretaris en A.H.Arnold, Kerkstraat no.4, Lid. De Heer Arnold wenst zich hierover echter niet uit te laten.-----

Zij nog vermeld, dat op de vergadering aanwezig was de Heer J.L.Simon, wonende te Hengelo (Gld.), E.no.2, welke als oud-Indischman op verzoek van de Heer Looyen een en ander toelichtte, alles in de geest van "Rijkseenheid". De Heer Simon is op 31 December 1947 vanuit Ekeren (België) te Hengelo (Gld.) komen wonen en is in pensioen op het zg. "Meenink", geëxploiteerd door de Heer Drenth, welke in de bezetting aangesloten was bij de N.S.B. De Heer Drenth exploiteert dit "Meenink" als pensioen, doch de Heer Simon is tot nu toe de enige pensionist. Het is een pensioen voor zomer en winter.-----

Als bijlagen, gemerkt no.2 en no.3 met rood, gaan hierbij een strooibiljet, hetwelk als bijlage was gevoegd bij bovenbedoeld exemplaar van de "Reclame", benevens een exemplaar van dit blad van Zaterdag 1 Mei 1948, 17e Jaargang no.30, bevattende een kort verslag van de vergadering.-----
Betreffende de in het strooibiljet vermelde punten: Uitgeest, Amsterdam, Zuilen, spreekverbod Gerbrandy en het weigeren van de B.V.L. door de Regering, heeft spreker zich niet noemenswaard uitgelaten. Wel deelde hij mede, voorzichtig te willen zijn, daar de politie aanwezig was.-----
Waarvan door mij, rapporteur, op afgelegde ambtseed, is op gemaakt dit rapport en overgegeven aan de Heer Groepscommandant der Rijkspolitie te Hengelo (Gld.).-----
-----Gesloten te Hengelo (Gld.), 7 Mei 1948.-----

De Wachtmr. Rijkspol. 1e klasse,
G.J.H. Weideman.

G.J.H. Weideman

*Mits aan
te Weideman*

COMMISSARIAAT
VAN
POLITIE
DORDRECHT.

195
192
DORDRECHT, den 18 Mei 1948.
POSTBUS 35.

GELEGD

Volgno.

19. MAI 1948

AC 35706

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen,
alsmede in het adres mijn postbusnummer
te vermelden.

L.C.V. N°. 46/'48.

GEHEIM.

BIJLAGEN: ---

Aan de Heer Hoofd van de
Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

's GRAVENHAGE.

Ter beantwoording van Uw schrijven d.d.12 dezer,
Geheim, no. 33743, heb ik de eer U het volgende te berichten:

Mr. Dr. Jacobus de RIDDER, geboren te Dordrecht,
5.2.1898, Assistent-Resident (te Batavia), wonende te Dor-
drecht, Heeskinderendijk 185, werd op 18.6.1940 in het be-
volkingsregister dezer gemeente ingeschreven, komende van
Rengat (N.O.I.).

Op 14.11.1940 werd hij afgeschreven naar Brussel
en vervolgens weder ingeschreven op 12.7.1946 komende van
Nederlands-Oost-Indië.

In deze gemeente vervult genoemde persoon de func-
tie van secretaris der Afd. Dordrecht van het Nationaal
Comité Handhaving Rijkseenheid.

Tot heden trad hij alhier niet op als spreker in
openbare vergaderingen.

De Commissaris van Politie,

B.G. Meijer.

GENEES AMHEM DER RIJKSPOLITIE.
DISTRICT ZWOLLE.
COMMANDANT.

Zwolle, 19 Mei 1948.
OPGELEGD

No: 200/1948. G e h e i m / P e r s o e n l i j k .

Volgno.
21. MAI 1948
35840

Aan de Heer Procureur-Generaal, fgd. Directeur van Politie,
Bovenbeekstraat 21, te A R N H E M .

In afschrift aan het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68 te 's-G R A V E N H A G E .

Onderwerp: Vergadering Comité Handhaving Rijkseenheid.

Naar aanleiding van een bij mij ingekomen bericht, heb ik de eer
U EdelGrootAchtbare het volgende mede te delen.

Op Donderdag 13 Mei 1948, werd in het gebouw "Vrede" te Zwartsluis
een vergadering gehouden, uitgaande van het Comité "Handhaving Rijk-
eenheid". Als spreker trap/ op Johan van H u l s e n mit Leist, nadere
personalia onbekend. De zaalcapaciteit is geschikt voor 250 personen,
doch er waren slechts 25 personen aanwezig.

Spreker sprak over het Evangelie van Lukas 14 de versen 28 en 29,
waarbij hij wees op de bouwlieden, die een fundament legden, doch niet
bij machte waren het bouwwerk te voleindigen. Deze bouwlieden noemde hij
de huidige Regering, door wiens wanbelsid de vlag in Indië werd neerge-
haald.

Van Hulszen hekelde de Indië politiek van deze Regering, insonderheid
het drijven van de Partij van de Arbeid, waaraan de Katholieke Volkspar-
tij terwille van de eenheid of verbreking van de coalitie, die deze laat-
ste partij met de Partij van de Arbeid heeft aangegaan ^{haar} zijn medewerking
verleent. Hij hoopte dat deze coalitie na de verkiezingen uiteen sou val-
len, omdat in de K.V.P. over de Indië politiek der huidige Regering de
meningen verschillen, ^{lv. komen} onder anderen de Heer Walter en anderen ^{van} die bij de
verkiezingen met een eigen lijst ^{van} zouden uitkomen.

Ook hekelde spreker de Grondwetsherziening, die door de huidige rege-
ring ^{is} werd voorgesteld. Hij vreesde dat het Rijk kapot sou gaan, alsmede
de dynastie van ons ^{Huis van Oranje} Oranjehuis, indien ^{van} deze politiek sou worden voort-
gezet. Hij verzekerde zijn gehoor, dat het Comité "Handhaving Rijkseen-
heid" tot het bittere einde de strijd op het behoud van Indië sou voort-
zetten. Verder becritiseerde spreker de houding van het Ministerie, die

de auditie, die Professor Gerbrandy had aangevraagd bij H.M. de Koningin, had afgewezen, zodat de Kroon gesloten bleef.

Aan het slot van de vergadering gaven zich verschillende personen op als lid van het Comité "Handhaving Rijkseenheid".

Verschillende gestelde vragen werden door de spreker beantwoord. De Vergadering had een rustig verloop.

De Districtscommandant der Rijkspolitie,

W.M. Walpott
W.M. Walpott.

B. 35840
44a.

UITGEBOKT

28 Mei OPGEGED

8.

VIII. ND.6

GEHEIM

Comité Handhaving Rijkseenheid.

Ik heb de eer Uw Excellentie hiernaevens ter kennisgeving aan te bieden een verslag van de op 13 Mei j.l. te Zwartsluis door het "Comité Handhaving Rijkseenheid" gehouden openbare vergadering, naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

Zijne Excellentie de Minister-President,
Zijne Excellentie de Minister van
Overzeese Gebiedsdelen,
te GRAVENHAGE.

DEE HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
naams deze: *van*

J.G. Crabbendam.

VERSLAG

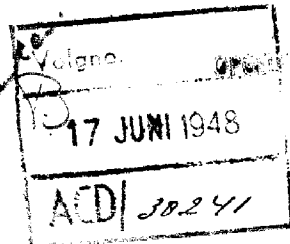
Op Donderdag 13 Mei 1948, werd in het gebouw "Vrede" te Swartsluis een openbare vergadering gehouden, uitgaande van het Comité "Handhaving Rijkseenheid". Als spreker trad op Johan van Hulzen uit Zeist.

De zaalcapaciteit is geschikt voor 250 personen, doch er waren slechts 25 personen aanwezig.

Spreker sprak over het Evangelie van Lukas 14 de versen 28 en 29, waarbij hij wees op de bouwlieden, die een fundament legden, doch niet bij machte waren het bouwwerk te vol-eindigen. Deze bouwlieden noemde hij de huidige Regering, door wier wanbeleid de vlag in Indië werd neergehaald.

Van Hulzen hekeld de Indië-politiek van deze Regering, inzonderheid het drijven van de Partij van de Arbeid, waaraan de Katholieke Volkspartij haar medewerking verleent. Hij hoopte dat deze coalitie na de verkiezingen uiteen zou vallen, omdat in de K.V.V. over de Indië-politiek der huidige Regering de meningen verschillen. Zo koopt de Heer Welter en anderen bij de verkiezingen met een eigen lijst uit.

Ook hekeld spreker de Grondwetsherziening, die door de huidige Regering is voorgesteld. Hij vreesde dat het Rijk kapot zou gaan, alsmede de dynastie van ons Huis van Oranje, indien de gevolgde politiek zou worden voortgezet. Hij verzekerde zijn gehoor, dat het Comité "Handhaving Rijkseenheid" tot het bittere einde de strijd voor het behoud van Indië zou voortzetten.

KORT VERSLAG VAN EEN OP MAANDAG 16 JUNI 1948 TE GRONINGEN GEHOUDEN OPENBARE VERGADERING VAN DE "N.I.B.E.G." EN HET COMITÉ HANDHAVING RIJKSEENHEID" IN HET CONCERTHUIS GEVESTIGD POELSTRAAT TE GRONINGEN.

Aanwezig waren ongeveer 50 personen, waarvan ongeveer de helft vrouwen. Militairen in uniform waren niet aanwezig. De vergadering was aangekondigd in de dagbladders. In de zaal was geen reclame of versiering aangebracht.

Ten omstreeks 20.15 opende Jhr. Mr. Willem Wolter FEITH, geb. te Vlaardingen (Z.H.), 9 Maart 1889, van beroep vice president der Arrondissements Rechtbank te Groningen, wonende te Groningen Ossenmarkt 8, voorzitter van het "Comité Handhaving Rijks-eenheid" afd. Groningen, de vergadering. Hij sprak er zijn leedwezen over uit, dat de opkomst zo gering was (de zaalcapaciteit was 200), maar weet dit aan het mooie zomerweer, dat een ieder naar buiten lokte. Voorzitter memoreerde, dat men de algemeens klacht hoort, dat men zo weinig weet van de eigenlijke omstandigheden in Indonesië. Het is daarom dienstig ingelicht te worden door iemand die juist uit Indonesië is gekomen. Hij gaf daarop het woord aan de spreker van deze avond n.l. Ir. STEUP, wonende te Batavia.

Spreker wilde verschil maken tussen het Indonesië van voor den oorlog, van in den oorlog en dat van na den oorlog. Voor den oorlog werden de personen die naar Indië gingen uitzuigers genoemd. Men kan veel aanmerkingen maken op het Indië van voor den oorlog maar een feit is het, aldus spreker, dat orde, rust en veiligheid alom heersten. Er werd zeer zeker veel geld verdiend, maar hier voor werd dan ook hard gewerkt. Daarna kwam de japanse inval. Alle Nederlanders werden gearresteerd en achter prikkeldraad gezet. Spreker wees er op, dat vooral de houding van de Nederlandse vrouwen in gevangenschap zeer goed was geweest.

Door de Nederlanders werden in gevangenschap plannen gemaakt, hoe alles zou gebeuren, als de Jap onder de voet gelopen zou zijn. Na de bevrijding ging alles echter anders dan men zich had voorgesteld. Niemand mocht terug naar zijn oude werkkring terwijl men niet naar Java mocht. Aanvankelijk dacht men, dat dit de schuld der Engelsen was. Later bleek het echter dat het beleid der Nederlandse regering de reden was van het slappe optreden. Enkele bevolkingsgroepen hebben gevraagd, onder Nederlandse heerschappij te blijven. Dit bewijst, dat vele Indonesiërs het niet eens zijn met de republiek. Spreker leverde felle kritiek op de Engelsen, die hadden toegelaten, dat Nederlandse kinderen werden gekidnapt. In de grote steden van Indonesië is de veiligheid wel verbeterd. Daar buiten is het echter nog lang niet veilig. Vernielingen zijn nog aan de orde van de dag.

De levensomstandigheden in Indonesië zijn zeer slecht. Vooral ook het huisvestingsprobleem is zeer nijpend. De distributie geeft te weinig om van te leven en het merendeel moet zwart worden bijgekocht. Sinds December 1946 is echter zeer veel verbeterd.

De Nederlanders in Indië hebben alles verloren dat zij bezaten. Van de kant van de regering werd geen poging gedaan de oorlogsslachtoffers schadelooste stellen. Spreker had

POLITIE TE AMSTERDAM

Bureau HOOFDCOMMISSARIS

- INLICHTINGDIENST -

Nr. I.D. 2500-140.

195

Uw brief: 25240

Amsterdam, 3 April 1948.

OPGELEGD
32790
32790
0-4-48

Onderwerp: J. Beumer.

Bijlagen:

GEHEIM.

In antwoord op bovenvermeld schrijven d.d.18 Februari 1948 waarbij U inlichtingen verzoekt omtrent de mogelijke politieke activiteit van de te Amsterdam woonachtige Luitenant-Generaal K.N.I.L. J. BEUMER, die als spreker optrad op een d.d.23 Januari j.l. te Winterswijk gehouden vergadering van het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid", wordt U medegedeeld dat niet is kunnen blijken dat deze persoon in Amsterdam woonachtig is.

Verdere gegevens omtrent Beumer zijn dan ook niet bekend geworden.

Verzonden aan: Hfd. C.V.D. Den Haag. P.2.

Aan

38241.
een.

UITGEBOKT
G E H E I M.

22 Juni

OPGELEGD

8.

Vergadering N.I.B.E.G.
en "Comite Handhaving Rijkseenheid".

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens ter kennisneming aan te bieden een verslag van een op 14 Juni j.l. te Groningen gehouden openbare vergadering van de N.I.B.E.G. en het "Comité Handhaving Rijkseenheid", naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
Namens deze:

AAN:

Z.E.de Minister President,
Z.E.de Minister van Overzeese Geb.delen,
te
's-GR A V E N H A G E.

J.G.Crabbenham.

19 April

8.

32790.

~~Uw~~
GEHEIM.

~~XXXXX~~
~~XXXXX~~

I.D.250c/48.

3 April 1948.

Lt.Generaal J.Beumer.

Met verwijzing naar Uw in margine genoemd schrijven moge ik U berichten, dat thans bekend is geworden, dat de Luitenant-Generaal K.N.I.L. J.BEUMER, woonachtig is aan het adres Harmoniehof 28 hs. te Uwent.

In verband met het vorenstaande moge ik U verzoeken de in mijn brief van 18 Februari 1948 No.28240 gestelde vragen alsnog te willen doen beantwoorden.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze: *gry*

Aan de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te
AMSTERDAM.

J.G.Grabbendam.

31 Mei

SELEC 8.

32790.

XXXX
XXXX

G E H E I M .

Uitgegeven

Lt. Generaal J. Beumer.

Ik heb de eer U om bericht te verzoeken op mijn geheim schrijven van 19 April 1946 No. 32790, handelende over de in hoofde dezes genoemde persoon.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST
Namens deze: *J.G.*

J.G. Crabbendam.

de Heer Hoofdcommissaris
van Politie,
te A M S T E R D A M .

POLITIE TE AMSTERDAM

Bureau HOOFDCOMMISSARIS

INLICHTINGDIENST

Nr. ID. 250c.-'48.

Uw brief: 32790

Amsterdam, 15 Juni 1948. OPGELEGD

Volgno.
18 JUNI 1948
ACD/ 38369

Onderwerp: Lt. Generaal J. Beumer.

Bijlagen:

GEHEIM

In antwoord op Uw brieven d.d. 19 April en 31 Mei 1948 en in vervolg op ons schrijven No. 250c-'48 d.d. 3 April in antwoord op Uw schrijven d.d. 18 Februari 1948, onder No. 28240 wordt U het volgende medegedeeld:

De personalia van Lt. Generaal J. Beumer luiden als volgt:

Johannes BEUMER, geboren te Utrecht, 25 Januari 1883, zonder beroep, wonende Harmoniehof 28 huis te Amsterdam.

Hij is gehuwd met Jacomina Couvret, geboren te Brummen, (Gld.) 25 September 1891.

Hij bezit de Nederlandse nationaliteit en behoort volgens het bevolkingsregister dezer gemeente tot de Nederduits Hervormde gemeente, hoewel niet is gebleken, dat hij enige kerk bezoekt. Hij is gepensionneerd Luitenant-Generaal van het Koninklijk Nederlands Indisch Leger.

Hij werd op 30 September 1944 in deze gemeente ingeschreven komende van voorburg. Daarvoor moet hij verscheidene jaren hebben gewoond in Twente en de Achterhoek.

Bij zijn komst in deze gemeente vestigde hij zich in het pension "Tesselschade" Stadionweg 61-63 en woont sinds 27 Augustus 1945 op eerstgenoemd adres.

Gedurende de oorlog deed hij zich kennen als een fel anti-N-S-B-er en was zeer gehaten op de bezetter.

De ontwikkeling in Indonesië was voor hem een grote teleurstelling, hetgeen in zijn omgeving geen verwondering baarde, daar hij zovele jaren als militair in Indië had verbleven en hij de verhoudingen, die daar voor de oorlog bestonden als heilzaam voor Nederland en Indonesië achtte. Deze teleurstelling deed hem, hoewel hij voordien van enige politieke interesse geen blijk had gegeven, contact zoeken met het comité "Rijkseenheid". De politiek die dit comité ten aanzien van Indonesië voorstaat, onderschrijft hij volledig.

Het is bekend dat hij enige malen voor dit comité in Twente en in de Achterhoek als spreker is opgetreden. Hij is in die omgeving goed bekend en de naam Beumer moest daar dienen als trekpleister voor de vergaderingen.

In Amsterdam is nimmer vastgesteld kunnen worden dat hij als spreker of propagandist voor de ideeën van het comité "Rijkseenheid" is opgetreden.

Zijn kennissenkring beperkt zich tot enkele prominente figuren uit de oude Indische Spoorweg en Planterswereld.

Hij is een ouderwetse militaire figuur, die graag buldert en de militaire discipline als het hoogste beschouwt en deze ook gaarne in het burgerleven zag doorgevoerd.

In de administratie van het Hoofdbureau van Politie te Amsterdam en in die van de P.R.A., aldaar komt hij niet voor.

Verzonden aan: Hoofd C-V.D. Den Haag.

P.2.

Gezien:

DE HOOFDCOMMISSARIS VAN POLITIE,
namens deze: DE COMMISSARIS VAN POLITIE,

J

Aan

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

B
HEERLEN,

26 Juni

Volnno.

1948.

LITT.: G.

No.: 166/48.

BIJL.: ---

BETR.: Openbare Bijeenkomst
Comité Handhaving Rijkseen-
heid op Donderdag, 24 Juni 1948.

Aan

het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

's-Gravenhage.

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te laten.

Door het Comité Handhaving Rijkseenheid, Afd. Heerlen werd op Donderdag, 24 Juni in de zaal Schiffers, Saroleastraat 48 alhier een openbare bijeenkomst belegd.

Aanwezig waren circa 225 personen, waaronder slechts enige vrouwen, terwijl de zaal een capaciteit had van 250 zitplaatsen.

De bijeenkomst werd te 20.10 uur geopend door Mr. Doppler uit Heerlen, die deze bijeenkomst een vergadering van Katholieken noemde en haar daarom inleidde met de Christelijke groet, welke door de aanwezigen staande beantwoord werd. Spreker vond het een grote eer de aanwezigen Zijne Excellentie de Oud-Minister van Koloniën, Welter en dhr. Zelis te kunnen voorstellen. Uit het feit, dat de opkomst zo talrijk was, concludeerde spreker, dat men niet uitsluitend uit nieuwsgierigheid was gekomen, doch in het vertrouwen, dat hier zou worden uitgesproken, hetgeen men verlangde te horen in het belang van de toekomst van het vaderland. Heerlen was niet alleen het hart van de industrie, doch ook een Katholiek centrum. De bevolking van het Zuiden is eeuwenlang Katholiek geweest en is dit nog, waaruit volgt, dat deze Katholiciteit zich weerspiegelt in de politiek. Wanneer vroeger werd gestemd op de K.V.P., dan volgde daaruit, dat de K.V.P. de Katholieke verlangens bevredigde. Het programma van de K.V.P., die zich aan het nieuwe, het na-oorlogse had aangepast, was goed. De praktijk echter, had aangetoond niet te deugen. Bij het samengaan met de P.v.d. A. was van een Katholieke politiek geen sprake meer. Volgens spreker worden wij socialistisch geregeerd. Wanneer Indië los van Nederland zou geraken, betekent dit, dat Nederland onherroepelijk voor een faillissement staat. De sprekers zouden daarom duidelijk vertellen, welke belangen er voor ons op het spel staan. "Wij willen", aldus spreker: "een Nederlandse politiek, doch geen dictatuur van een partij of groep van partijen, die ons land naar de bliksem helpen". Spreker kondigde hierop dhr. Zelis als "oud-Indischman", die Indië uit de praktijk kent, aan en deelde verder mede, dat, nadat de beide sprekers hun rede zouden hebben gehouden, gepauzeerd zou worden, waarna gelegenheid bestond tot het schriftelijk stellen van vragen.

Dhr. Zelis begon zijn, overigens weinig belangrijke toespraak met erop te wijzen, dat degenen, die menen nu de handen in de schoot te kunnen leggen, wijl een grote Katholieke eenheid was bereikt, niet weten, welke belangen op het spel staan. Spreker verklaarde hier als Nederlander te staan, als Katholiek en als strijder, aan wie de belangen van het land zeer ter harte gaan en die het communisme wil keren, hier en in Indië. Er was een groot misverstand onder de Katholieken gerezen inzake het probleem Ned.-Indië, dat leidde tot de grote vergissing, welke de a.s. grondwetsherziening is. De werkelijkheid, welke daardoor geschapen wordt, beantwoordt niet aan onze belangen. De grote massa van ons volk weet over het Indische probleem hoegenaamd niets. Het valt te betreuren, dat de grootste partij van het land (bedoeld wordt de K.V.P.) geen Indië-kenners

-telt-

telt onder zijn afgevaardigden. De Nederlanders kenden de Indische bevolking en hadden hun vertrouwen. Spreker ontkende, dat de actie Welter stemmenverlies voor de Katholieke zijde betekende. Men kreeg de gelegenheid hierdoor om volgens zijn geweten en toch Katholiek te kunnen stemmen. De oppositie in de boezem van de K.V.P. noemde hij een gunstig teken. De beste kans voor het communisme in Indië is een economische debacle. In Indië bevindt zich reeds een goed Stalinistisch georganiseerde kern. Het communisme in Indië ondergraaft ons economisch herstel en voert tot een debacle. De Indische schulden bedragen momenteel 10 milliard. Hierover werd te Lingadjati niet gesproken. Deze schuld kan niet gedelgd worden zonder export. Nederland is de grootste debiteur. Het tekort op de Nederlandse handelsbalans is en was een dollar-tekort. Met Indië kunnen wij dit tekort delgen. Voor de Nederlandse export alleen is dit, gezien haar aard, onmogelijk. Een afscheiding van Indië betekent verder een directe aantasting van onze voedselvoorziening en gebrek aan grondstoffen voor onze industrie. Spreker weidde breed uit over het belang van Indië voor het Nederlandse volk in economisch opzicht en over hetgeen de Nederlanders in welbegrepen eigenbelang, doch ook in het belang van de inheemse bevolking hadden verricht. Dat alles was thans weggefallen. De Moskouse agenten hadden thans drie jaar ongestoord kunnen werken, waarbij men er angstvallig voor had gewaakt het godsdienstig element op te schrikken. Door infiltratie heeft het communisme in Indië veel invloed gekregen. Dit kon drie jaar ongestoord plaats vinden, terwijl andere instanties onze Regering aan de praat hielden. Onze Regering kende bepaalde Indische figuren niet. Soekarno heeft alle werkende krachten te hulp geroepen. Deze collaborateur kan thans de krachten, welke hij opriep, niet meer intomen. Hij zal ook de hulp van Stalin inroepen, wanneer dat nodig zou zijn. De ondernemers zullen hun millioenen niet meer investeren zonder rechtszekerheid. Er zijn maar twee wegen: grote geldleningen aan de Regering of rechtstreekse beschikbaarstelling van gelden voor de opbouw. Een en ander kan echter niet plaats hebben in het voorgestelde brozen statenbestel.

Spreker kwam tot de conclusie, dat de Regeringspolitiek het mogelijk heeft gemaakt, dat het communisme zich in Indië heeft kunnen vestigen en aan invloed winnen. Daarom werden milliarden onttrokken aan onze wederopbouw. Het verlies van Indië zal mateloze ellende brengen aan de bevolking en catastrofale gevolgen hebben voor het Nederlandse volksbestaan. Elke gulden van het loon is dan misschien nog een kwartje waard. Spreker uitte critiek op Max van Poll, die op 17 October 1945 verklaarde, dat Soekarno nooit de representant van de Indische bevolking, doch een collaborateur van de Jap was geweest. Van Poll had toen ook gezegd: "Wankel niet. Sta sterk in Uw recht. Ook niet, als zich onder de bondgenoten een zekere aarzeling vertoont". Dat was flinke taal. Hij was echter, evenals het partijbestuur der K.V.P. in Lingadjati. Dat was verbijsterend. Spreker verklaarde, dat het Comité niet voor zichzelf streed, doch behalve voor de zwakken steeds zou strijden tegen chaos en onrecht. Het verlies van Indië zou een economische crisis in Nederland veroorzaken, welke haar weerga niet zou vinden in de ergste crises van het verleden. In verband hiermede somt spreker de gevolgen voor het land op, o.m. de aantallen werklozen van vóór de oorlog, welke dan nog zouden worden overtroffen. Hij besloot zijn rede met een opwekking om bij de komende verkiezingen te stemmen op de lijst Welter.

Hierna hield dhr. Welter een rede. Spreker vond het prettiger hier voor een vergadering te spreken, dan voor de radio (hilariteit en applaus). Iets meer dan twee jaar geleden waren er hier ook verkiezingen. Het Nederlandse volk zocht toen een rechtse meerderheid met als resultaat: 61 stemmen rechts en 39 links (P.v.d.A. en communisten). De K.V.P. is altijd een rechtse partij geweest. Dr. Beel vormde een kabinet, dat gefundeerd was op de P.v.d.A. en de K.V.P. Hij beweerde, dat dit de enig mogelijke combinatie was. Spreker verklaarde met nadruk, dat dhr. Beel nimmer heeft geprobeerd, of een andere combinatie mogelijk was. De strijd tussen de Christelijke leer en de leer van Marx is al jaren gaande. De Katholieken zijn gewaarschuwd door niemand minder dan de Paus in diens schitterendeencyclieken. Niettemin sloot de K.V.P. een verbond met de P.v.d.A., die eveneens de leer van Marx aanhangt, al trekt ze deze niet zo ver door als het communisme. Anti-Rev., Chr. Historischen en Katholieken staan immers op de brede basis van

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN,

26 Juni

19 48.

LITT.:

(vervolg).

No.:

BIJL.:

BETR.:

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

de leer van Christus. Het samengaan met de P.v.d.A. is dus een fout geweest. De K.V.P. is niet de partij om de band te leggen tussen links en rechts. Dit had nooit mogen gebeuren; dit betekent, dat zij zich stelt onder de uiterst-linkervleugel van de P.v.d.A. De stemmers voor de K.V.P. zijn hierdoor in hun vertrouwen teleurgesteld. In deze twee jaren heeft deze Regering een financieel beleid gevoerd, dat kan worden afgeleid uit het jaarverslag van de Ned. Bank, welke verslag spreker het huishoudboekje van het Nederlandse volk noemde. Dit huishoudboekje sloot met een tekort van 2.540 miljoen. Dit hebben we moeten betalen door lenen, door goud en Amerikaanse effecten te verkopen. Vooral dit laatste vond spreker droevig. Daarbij was het zeer de vraag, of het huidige levensniveau zou kunnen worden gehandhaafd. Was het Marshall-plan niet uitgevoerd, dan zouden we onze invoeren moeten beperken, de rantsoenen zouden omlaag gaan en de werkloosheid zou schrikbarend toenemen. In Indië had Nederland het grootste en beste leger, dat het ooit had bezeten, op de been. De Regering kwam tot de conclusie, dat we niet tegelijkertijd een leger van 100.000 man konden onderhouden en ons vaderland weer opbouwen. Dit waren andere geluiden dan die, welke de P.v.d.A. in een verkiezingspamflet deed horen. Er waren nieuwe belastingvoorstellen op komst, die 80 miljoen zouden moeten opbrengen. Er waren volgens spreker echter nog andere op komst. Een Rooms-Rode coalitie was echter ook niet goedkoop. Sinds 1945 wordt Indië geregeerd zonder begroting. Honderden miljoenen worden uitgegeven buiten het budget om. Aan de vruchten kent men de boom; dat is ook van toepassing op de huidige Regering. Het aantal ambtenaren is uitgebreid met 340.000 man. De ambtenaren beslissen op het gebied van handel, industrie en verkeer, wat en hoe het moet gebeuren. De ambtenaar weet van de finesse van de handel niets af en staat een goede ontwikkeling daarvan in de weg. Nergens in West-Europa vindt men een dergelijk keurslijf, als waarin handel, industrie en verkeer hier zijn geperst. In de Benelux hebben de Belgen laten weten, dat met ons dwangstelsel economisch niet samen te werken is. Zij zeggen: "Samenwerken goed; maar dan moet je je aanpassen aan ons systeem. Spottend verklaarde spreker: "Onze Regering, beginselvast als zij is, heeft daarin toegestemd." Het "Handelsblad" vroeg terecht, waarom dit niet met grote letters aan het volk bekend werd gemaakt, wijl dit toch van zo ontzaglijk groot belang voor het Nederlandse volk was. Dit was de plicht van de Regering, die ten aanzien hiervan een monumentale fout heeft gemaakt. Socialisme en dwangstelsel zijn echter inherente aan elkaar. Zorgt er daarom voor, dat het dwangstelsel wordt afgeschaft. De toestand in Indië is een chaos, een schande. Er is eigenlijk niemand meer, die daar regeert. Sinds onze jongens na 2 1/2 jaar uit Indië terug zijn, durft niemand eigenlijk meer in het openbaar de Regeringspolitiek te verdedigen. Het overleg met de Republiek bestaat in het in ontvangst nemen van kaakslagen (applaus). Overal in Indië hebben penetraties plaats met als gevolg ontwrichting en onrust. Dit culmineert in de

-aanslag-

aanslag op de expres Batavia-Bandoeng, de benoeming van een gouverneur voor Sumatra en het verdrag met Moskou. Bovendien heeft "generaal" Soedirman de algemene mobilisatie gelast, aldus spreker. Van de Nederlands-Indische Unie weet niemand wat hij zal zijn.

Thans wordt ons volk geroepen om een uitspraak te doen omtrent een grondwetswijziging, waarvan de Regering zelf niet weet, wat daarvan het gevolg zal zijn. Immers, het resultaat zal worden gevormd door de besprekingen van het verleden en die, te houden in de toekomst. De tactiek van deze Regering onder dwang van de P.v.d.A., was om tot elke prijs tot overeenstemming te komen met de Republiek, z.g. omdat de indonesische bevolking voor haar vrijheid heet te vechten. Als redelijk denkend Nederlander moet men vragen, wie nu eigenlijk gelijk heeft, wij, die 1½ jaar hiervoor gewaarschuwd hebben, of de Regering. "De nieuwe staat zal het resultaat zijn van het reeds gepleegde en nog te plegen overleg", zegt de Regering. Het aanvaarden hiervan betekent virtueel en in wezen: afscheiding van het Koninkrijk. Dhr. v. d. Goes van Waters wreef het masker af in een artikel in "Het Vrije Volk": "Geen onzin", schreef hij, "wij willen een Benelux-verhouding met Indië". Dit was tenminste duidelijk. De politiek van de P.v.d.A. is oprecht, die van de K.V.P. onoprecht, want de Katholieke pers zwijgt erover. Spreker spoorde de kizers aan, geen blanco volmacht meer te geven, doch te eisen, dat men precies wil weten, wat er gebeurt. Drie eeuwen geleden waren wij een grootmacht. Moest dan deze generatie, aldus spreker, die macht breken? Men schermt met de rede van de Koningin van 7 December 1942. Die rede wordt verkeerd geïnterpreteerd. In de "Volkskrant" schreef Romme, dat men in Indië bang was voor spreker. De waarheid was echter, dat Romme zelf bang was voor spreker. Dat was weer eens een uitvinding van Romme (applaus). Spreker noemde dit geen stijl voor een staatsman. Romme sprak onwaarheid, toen hij zei, dat spreker tegen gelijkwaardigheid in Indië was. Er werd in deze verkiezingsstijd veel gekletst. Er werd gezegd, dat spreker slechts critiek had voor de Regering en niets goeds daarvan vertelde. Spreker noemt zijn bezwaren als niet te weerleggen, wijl het Indische - het alles overheersende probleem was. Wat dit land ontbrak, was vrijheid. Men moet het volk weer vrij laten om te doen, wat het in het belang van het land meent te moeten doen. Het is sprekers vaste overtuiging, dat deze Regering weg moet. Daarvoor moet in de plaats komen een Regering, op brede basis, van bekwame mannen, gedragen door de breed mogelijke lagen van het volk. Daarom is het het beste de lijst van spreker te steunen. "Wij zijn", aldus spreker, "als David. Wij willen echter de K.V.P. niet doodslaan, doch deze reus naar een betere weg leiden. De K.V.P. houdt echter alleen rekening met machtsfactoren. Wanneer sprekers partij 4 à 5 zetels zou behalen en met de A.R. samen 6 à 7 zetels, wil dan zou de Grondwetswijziging niet doorgaan. Daarom was sprekers streven zo belangrijk. De K.V.P. kan het land weer grote diensten bewijzen, als ze terugkeert van het verkeerde pad. Spreker wil niet aan het volk onthouden, dat de toekomst hard zal zijn. Wanneer er maar meer vrijheid voor het volk kwam, dan kon men weer samen opbouwen in een staat, waarin allen prettig konden samenwerken. Hij besloot zijn rede met een aansporing om te stemmen op zijn partij.

Mr. Doppler, die de leiding van deze avond had, dankte beide sprekers. Na de pauze beantwoordde de heer Welter een tiental binnengekomen schriftelijke vragen, in het verloop waarvan hij het volgende verklaarde: Wanneer zijn partij het door hem geraamde kleine aantal zetels in de kamer zou bezetten, zou dit een bewijs zijn, dat honderdduizenden kiezers de regeringspolitiek afwezen. De Kroon zou daar zeker rekening mee willen en moeten houden bij de samenstelling van de nieuwe regering. Spreker noemde het een misverstand, dat het in den Haag niet mogelijk was om een ambtenaar te spreken te krijgen, zonder tevoren aan diens secretaresse (al of niet gestroomlijnd) een sigaret te hebben geoffreerd (grote hilariteit en algemeen applaus). Deze secretaresses noemde hij overbodig. Het rijke Nederland van voor de oorlog stond nu in de schuld bij België. Spreker werd hier luide geïnterumped met de uitroep: "Waarom komen ze hier dan schoenen en benzine kopen", waarop spreker antwoordde, dat de oorzaak hiervan schuldde in het feit, dat men voor de Belgische francs vele guldens ontving, waardoor de Nederlandse schoenen en benzine goedkoper waren dan de Belgische (applaus).

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN, 26 Juni

19 48

LITT.:

No.:

BIJL.:

BETR.:

(vervolg)

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

plaus).

Mr. Doppler sloot hierop de vergadering met een korte toespraak, waarin hij de aanwezigen nogmaals aanspoorde om op lijst 10 te stemmen. De + 23.10 uur was de vergadering, welke een ordelijk verloop had, ten einde.

De bezoekers van deze vergadering, waaronder slechts enkele vrouwen, bestonden, buiten enkele intellectuelen, in hoofdzaak uit werknemende middenstanders (zakenlieden en ambtenaren).

I.D.Heerlen.

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

UITGEBOKT
GRAVENHAGE,
Javasstraat 68
Tel. ~~XXXXXX~~
~~XXXXXX~~

5 Juli

1948

No. 39358.

Aan: **een.**

Dict.: Typ.:

Uw schrijven No.

dd.

Onderwerp: **Openbare vergadering
"Comité Handhaving Rijkseenheid"
te Heerlen.**

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens ter kennisneming aan te bieden een verslag van een op 24 Juni j.l. te Heerlen gehouden openbare vergadering van het "Comité Handhaving Rijkseenheid", naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE CENTRALE
VEILIGHEIDSDIENST,
Namens deze:

AA

Zijne Excellentie de Min.President,
te
's-GR A V E N H A G E.

J.G.Crabbendam.

Door het Comité Handhaving Rijkseenheid, afd. Heerlen werd op Donderdag 24 Juni in de zaal Schiffers, Saroleustraat 42 te Heerlen, een openbare bijeenkomst belegd.

Aanwezig waren circa 225 personen, waaronder slechts enige vrouwen, terwijl de zaal een capaciteit had van 250 zitplaatsen.

De bijeenkomst werd geopend door Mr. DOFFINE uit Heerlen, die deze bijeenkomst een vergadering van Katholieken noemde en haar daarom inleidde met de Christelijke groet, welke door de aanwezigen staande beantwoord werd. Spreker vond het een grote eer de aanwezigen Zijne Excellentie de Oud-Minister van Koloniën, Welter en de heer Zelis te kunnen voorstellen. Uit het feit, dat de opkomst zo talrijk was, concludeerde spreker, dat men niet uitsluitend uit nieuwsgierigheid was gekomen, doch in het vertrouwen, dat hier zou worden uitgesproken, hetgeen men verlangde te horen in het belang van de toekomst van het vaderland. Heerlen was niet alleen het hart van de industrie, doch ook een Katholiek centrum. De bevolking van het Zuiden is eenmaal lang Katholiek geweest en is dit nog, waaruit volgt, dat deze Katholictit zich weerspiegelt in de politiek. Wanneer vroeger werd gestand op de K.V.P., dan volgde daaruit, dat de K.V.P. de Katholieke verlangens bevredigde. Het programma van de K.V.P., die zich aan het nieuwe, het na-oorlogse had aangepast, was goed. De praktijk echter, had aangetoond niet te deugen. Bij het samengaan met de P.v.d.A. was van een Katholieke politiek geen sprake meer. Volgens spreker worden wij socialistisch geregeerd. Wanneer Indië los van Nederland zou geraken, betekent dit, dat Nederland onherroepelijk voor een faillissement staat. De sprekers zouden daarom duidelijk vertellen, welke belangen er voor ons op het spel staan. "Wij willen", aldus spreker, "een Nederlandse politiek, doch geen dictatuur van een partij of groep van partijen, die ons land naar de bliksen helpen". Spreker kondigde hierop de heer Zelis als "oud-Indischman", die Indië uit de praktijk kent, aan en deelde verder mede, dat, na dat de beide sprekers hun rede zouden hebben gehouden, gepauzeerd zou worden, waarna gelegenheid bestond tot het schriftelijk stellen van vragen.

De heer Zelis begon zijn, overigens weinig belangrijke toespraak met erop te wijzen, dat degenen, die menen nu de handen in de schoot te kunnen leggen, wijl een grote Katholieke eenheid was bereikt, niet weten, welke belangen op het spel staan. Spreker verklaarde hier als Nederlander te staan, als Katholiek en als strijder, aan wie de belangen van het land zeer ter harte gaan en die het communisme wil heren, hier en in Indië. Er was een groot misverstand onder de Katholieken gerezen inzake het probleem Ned.-Indië, dat leidde tot de grote vergissing, welke de a.s. grondwetsherziening is. De werkelijkheid, welke daardoor geschapen wordt, beantwoordt niet aan onze belangen. De grote massa van ons volk weet over het Indiëse probleem hoegenaamd niets. Het valt te betreuren, dat de grootste partij van het land (bedoeld wordt de K.V.P.) geen Indië-kenners telt onder zijn afgevaardigden. De Nederlanders kenden de Indiëse bevolking en hadden hun vertrouwen. Spreker ontkende, dat de actie Welter stemmenverlies voor de Katholieke zijde betekende. Men kreeg de gelegenheid hierdoor en volgens zijn geweten en toch Katholiek te kunnen stemmen. De oppositie in de boezem van de K.V.P. noemde hij een gunstig teken. De beste kans voor het communisme in Indië is een economische debacle. In Indië bevindt zich reeds een goed Stalinistisch georganiseerde kern. Het communisme in Indië ondergraaft ons economisch herstel en voert tot een debacle. De Indiëse schulden bedragen momenteel plus 10 milliard. Hierover werd te Linggadjati niet gesproken. Deze schuld kan niet gedelgd worden zonder export. Nederland is de grootste debiteur. Het tekort op de Nederlandse handelsbalans is en was een dollar-tekort. Met Indië kunnen wij dit tekort delgen. Voor de Nederlandse export alleen is dit, gezien haar aard, onmogelijk. Een afscheiding van Indië betekent verder een directe aantasting van onze voedselvoorziening en gebrek aan grondstoffen voor onze industrie.

Spreker weidde breed uit over het belang van Indië voor het Nederlandse volk in economisch opzicht en over hetgeen de Nederlanders in welbegrepen eigenbelang, doch ook in het belang van de inheemse bevolking hadden verricht. Dat alles was thans weggevallen. De Moskou-agenten hadden thans drie jaar ongestoord kunnen werken, waarbij men er angstvallig voor had gewaakt het godsdienstig element op te schrikken. Door infiltratie heeft het communisme in Indië veel invloed gekregen. Dit kon drie jaar ongestoord plaats vinden, terwijl andere instanties onze Regering aan de praat hielden. Onze Regering kende bepaalde Indische figuren niet. Soekarno heeft alle werkende krachten te hulp geroepen. Deze collaborateur kan thans de krachten, welke hij oproep, niet meer intomen. Hij zal ook de hulp van Stalin inroepen, wanneer dat nodig zou zijn. De ondernemers zullen hun miljoenen niet meer investeren zonder rechtszekerheid. Er zijn maar twee wegen: goudleningen aan de Regering of rechtstreekse beschikbaarstelling van gelden voor de opbouw. Een en ander kan echter niet plaats hebben in het voorgestelde bruin statenbestel.

Spreker kwam tot de conclusie, dat de begeringspolitiek het mogelijk heeft gemaakt, dat het communisme zich in Indië heeft kunnen vestigen en aan invloed winnen. Daarom werden miljarden onttrokken aan onze wederopbouw. Het verlies van Indië zal metelooze ellende brengen aan de bevolking en catastrofale gevolgen hebben voor het Nederlandse volkbestand. Elke gulden van het loon is dan misschien nog een kwartje waard. Spreker uitte kritiek op Max van Poll, die op 17 October 1945 verklaarde, dat Soekarno nooit de representant van de Indische bevolking, doch een collaborateur van de Jap was geweest. Van Poll had toen ook gezegd: "Wankel niet. Sta sterk in Uw recht. Ook niet, als zich onder de bondgenoten een zekere aarzeling vertoont". Dat was flinke taal. Hij was echter, evenals het partijbestuur der K.V.P. in Linggadjati. Dat was verbijsterend. Spreker verklaarde, dat het Comité niet voor zichzelf streed, doch behalve voor de zwakken steeds zou strijden tegen chaos en onrecht. Het verlies van Indië zou een economische crisis in Nederland veroorzaken, welke haar weerga niet zou vinden in de ergste crises van het verleden. In verband hiertoe sprak spreker de gevolgen voor het land op, o.m. de aantallen werklozen van vóór de oorlog, welke dan nog zouden worden overtroffen. Hij besloot zijn rede met een opwekking om bij de komende verkiezingen te stemmen op de lijst Welter.

Hierna hield de heer Welter een rede. Spreker vond het prettiger hier voor een vergadering te spreken, dan voor de radio (hilariteit en applaus). Iets meer dan twee jaar geleden waren er hier ook verkiezingen. Het Nederlandse volk zocht toen een rechtse meerderheid met als resultaat: 51 stemmen rechts en 39 links (P.v.d.A. en communisten). De K.V.P. is altijd een rechtse partij geweest. Dr. Beel vormde een kabinet, dat gefundeerd was op de P.v.d.A. en de K.V.P. Hij beweerde, dat dit de enig mogelijke combinatie was. Spreker verklaarde met nadruk, dat de heer Beel nimmer heeft geprobeerd, of een andere combinatie mogelijk was. De strijd tussen de Christelijke leer en de leer van Marx is al jaren gaande. De Katholieken zijn gewaarschuwd door niemand minder dan de Paus in diens schitterende encyclieken. Niettemin sloot de K.V.P. een verbond met de P.v.d.A., die eveneens de leer van Marx aanhangt, al trekt ze deze niet zo ver door als het communisme. Anti-Rev., Chr. Historischen en Katholieken staan immers op de brede basis van de leer van Christus. Het samengaan met de P.v.d.A. is dus een fout geweest. De K.V.P. is niet de partij om de band te leggen tussen links en rechts. Dit had nooit mogen gebeuren, dit betekent, dat zij zich stelt onder de uiterst-linkervleugel van de P.v.d.A. De stemmers voor de K.V.P. zijn hierdoor in hun vertrouwen teleurgesteld. In deze twee jaren heeft deze Regering een financieel beleid gevoerd, dat kan worden afgeleid uit het jaarverslag van de Ned. Bank, welke verslag spreker het huishoudbookje van het Nederlandse volk noemde. Dit huishoudbookje sloot met een tekort van 2.540 miljoen. Dit hebben we moeten betalen door lenen, door

goud en Amerikaanse effecten te verkopen. Vooral dit laatste vond spreker droevig. Daarbij was het zeer de vraag, of het huidige levensniveau zou kunnen worden gehandhaafd. Was het Marshall-plan niet uitgevoerd, dan zouden we onze invoeren moeten beperken, de rantsoenen zouden omhoog gaan en de werkloosheid zou schrikbarend toenemen. In Indië had Nederland het grootste en beste leger, dat het ooit had bezeten, op de been. De Regering kwam tot de conclusie, dat we niet tegelijkertijd een leger van 100.000 man konden onderhouden en ons vaderland weer opbouwen. Dit waren andere geluiden dan die, welke de P.v.d.A. in een verkiezingspamflet deed horen. Er waren nieuwe belastingvoorstellen op komst, die 80 miljoen zouden moeten opbrengen. Er waren volgens spreker echter nog andere op komst. Een Rotterdamsche coalitie was echter ook niet goedkoop. Sinds 1945 wordt Indië geregeerd zonder begroting. Honderden miljoenen worden uitgegeven buiten het budget om. Aan de vruchten kent men de boom: dat is ook van toepassing op de huidige Regering. Het aantal ambtenaren is uitgebreid met 340.000 man. De ambtenaren beslissen op het gebied van handel, industrie en verkeer, wat en hoe het moet gebeuren. De ambtenaar weet van de zinnese van de handel niets af en staat een goede ontwikkeling daarvan in de weg. Nergens in West-Europa vindt men een dergelijk keurslijf, als waarin handel, industrie en verkeer hier zijn geperst. In de Benelux hebben de Belgen laten weten, dat met ons dwangstelsel economisch niet samen te werken is. Zij zeggen: "Samenwerken - goed, maar dan moet je je aanpassen aan ons systeem." Spottend verklaarde spreker: "Onze Regering, beginselvast als zij is, heeft daarin toegestemd". Het "Handelsblad" vroeg terecht, waarom dit niet met grote letters aan het volk bekend werd gemaakt, wijl dit toch van zo ontzaglijk groot belang voor het Nederlandse volk was. Dit was de plicht van de Regering, die ten aanzien hiervan een monumentale fout heeft gemaakt. Socialisme en dwangstelsel zijn echter inherent aan elkaar. Zorgt er daarom voor, dat het dwangstelsel wordt afgeschaft. De toestand in Indië is een chaos, een schande. Er is eigenlijk niemand meer, die daar regeert. Sinds onze jongens na 2½ jaar uit Indië terug zijn, durft niemand eigenlijk meer in het openbaar de Regeringspolitiek te verdedigen. Het overleg met de Republiek bestaat in het in ontvangst nemen van kasklagen (applaus). Overal in Indië hebben penetraties plaats met als gevolg ontwijking en onrust. Dit culmineert in de aanslag op de expres Batavia-Bandoeng, de benoeming van een gouverneur voor Sumatra en het verdrag met Moskou. Surabaja heeft "generaal" Soedirman de algemene mobilisatie gelast, aldus spreker. Van de Nederlands-Indische Unie weet niemand wat hij zal zijn.

Thans wordt ons volk geroepen om een uitpraak te doen omtrent een grondwetswijziging, waarvan de Regering zelf niet weet, wat daarvan het gevolg zal zijn. Immers, het resultaat zal worden gevormd door de besprekingen van het verleden en die, te houden in de toekomst. De tactiek van deze Regering onder dwang van de P.v.d.A., was om tot elke prijs tot overeenstemming te komen met de Republiek, z.g. omdat de Indonesische bevolking voor haar vrijheid heet te vechten. Als redelijk denkend Nederlander moet men vragen, wie nu eigenlijk gelijk heeft, wij, die 1½ jaar hiervoor gewaarschuwd hebben, of de Regering. "De nieuwe staat zal het resultaat zijn van het reeds gepleegde en nog te plegen overleg", zegt de Regering. Het aanvaarden hiervan betekent virtueel en in wezen: afscheiding van het Koninkrijk. De heer Van der Grint van Waters wierp het masker af in een artikel in "Het Vrije Volk": "Geen onzin", schreef hij, "wij willen een Benelux-verhouding met Indië". Dit was tenminste duidelijk. De politiek van de P.v.d.A. is oprecht, die van de R.V.V. onoprecht, want de Katholieke pers wijgt erover. Spreker spoorde de kiezers aan, geen blanco volmacht meer te geven, doch te zien, dat men precies wil weten wat er gebeurt. Drie eeuwen geleden waren wij een grootmacht. Moet dan deze generatie, aldus spreker, die macht breken?

Men schermt met de rede van de Koningin van 7 December 1942. Die rede wordt verkeerd geïnterpreteerd. In de "Volkskrant" schreef Romme, dat men in Indië bang was voor spreker. De waarheid was echter dat Romme zelf bang was voor spreker. Dat was weer eens een uitvinding van Romme (applaus). Spreker noemde dit geen stijl voor een staatsman. Romme sprak onwaarheid, toen hij zei, dat spreker tegen gelijkwaardigheid in Indië was. Er werd in deze verkiezingsstrijd veel gekletst. Er werd gezegd, dat spreker slechts critiek had voor de Regering en niets goeds daarvan vertelde. Spreker noemt zijn bezwaren als niet te weerleggen, wijl het Indische - het alles overheersende probleem was. Wat dit land ontbrak, was vrijheid. Men moet het volk weer vrij laten om te doen, wat het in het belang van het land meent te moeten doen. Het is sprekers vaste overtuiging, dat deze Regering weg moet. Daarvoor moet in de plaats komen een Regering op brede basis, van bekwaame mannen, gedragen door zo breed mogelijke lagen van het volk. Daarom is het het beste de lijst van spreker te steunen. "Wij zijn", aldus spreker, "als David. Wij willen echter de K.V.P. niet doodslaan, doch deze reus naar een betere weg leiden. De K.V.P. houdt echter alleen rekening met machtsfactoren. Wanneer sprekers partij 4 à 5 zetels zou behalen en met de A.P. samen 6 à 7 zetels winnen, dan zou de Grondwetwijziging niet doorgaan. Daarom was sprekers streven zo belangrijk. De K.V.P. aan het land weer grote diensten bewijzen, als ze terugkeert van het verkeerde pad. Spreker wil niet aan het volk onthouden, dat de toekomst hard zal zijn. Wanneer er naar naar vrijheid voor het volk kwam, dan kon men weer samen opbouwen in een staat, waarin allen prettig konden samenwerken. Hij besloot zijn rede met een aansporing om te stemmen op zijn partij.

Mr. Doppler, die de leiding van deze avond had, dankte beide sprekers. Na de pauze beantwoordde de heer Keltner een tiental binnengekomen vragen, in het verloop waarvan hij het volgende verklaarde: Wanneer zijn partij het door hem geraamde kleine aantal zetels in de Kamer zou bezetten, zou dit een bewijs zijn, dat honderdduizenden kiezers de regering politiek afwezen. De Kroon zou daar zeker rekening mee willen en moeten houden bij de samenstelling van de nieuwe regering. Spreker noemde het een misverstand, dat het in den Haag niet mogelijk was om een ambtenaar te spreken te krijgen, zonder tevoren aan diens secretaresse (al of niet gestroomlijnd!) een sigaret te hebben geoffereerd (grote hilariteit en algemeen applaus). Deze secretaresses noemde hij overbodig. Het rijke Nederland van voor de oorlog stond nu in de schuld bij België. Spreker werd hier luide geïnterrumped met de uitroep: "Waarom komen ze hier dan schoenen en benzine kopen", waarop spreker antwoordde, dat de oorzaak hiervan schuldige in het feit, dat men voor de Belgische franco vele gulden ontving, waardoor de Nederlandse schoenen en benzine goedkoper waren dan de Belgische (applaus).

Mr. Doppler sloot hierop de vergadering met een korte toespraak, waarin hij de aanwezigen nogmaals aanspoorde om op lijst 10 te stemmen.

De bezoekers aan deze vergadering, waaronder slechts enkele vrouwen, bestonden, buiten enkele intellectuelen, in hoofdzaak uit werkloze middenstanders (zakenlieden en ambtenaren).

GEMEENTEPOLITIE
MAASTRICHT

Maastricht, 30 Juni 1948.
21 JULI 1948.
Geheim.
ACD/ 8754

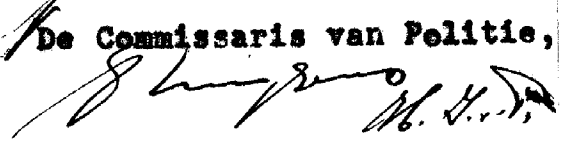
No. B 4445.
DICT. Mu.
BIJL. 1.

ONDERWERP: vergadering Nationaal Comité Rijkseenheid
ANTWOORD OP SCHRIJVEN: -

OPGELEGD

Hierbij heb ik de eer U te
doen toekomen, ter kennisname, een
afschrift van het rapport mijner
administratie, No. 392, betreffende
de op 23 Juni 1948 in de Stadssehouw-
burg alhier gehouden openbare verga-
dering van het Nationaal Comité
Handhaving Rijkseenheid.

Coll. De Commissaris van Politie,

Aan het Hoofd van de C.V.D.
'S GRAVENHAGE.

POLITIE - MAASTRICHT.A F D - I N L I C H T I N G E N -D I E N S T .NO. 392.

ONDERWERP: VERGADERING VAN HET
NATIONAAL COMITÉ HAND-
HAVING RIJKSEENHEID.

R A P P O R T .

Ondergetekende, WILHELMUS, RODOLF, agent rechercheur van Politie te Maastricht, tevens onbezoldigd Rijksveldwachter, heeft de eer UdeelGestr ge het navolgende te rapporteren:-----

"Op woensdagavond, 23 Juni 1948, omstreeks 20.15 uur, heeft de afdeling Maastricht van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid een openbare vergadering gehouden in de Stadsschouwburg alhier. De vergadering, welke bedoeld was als propaganda-avond voor de aanstaande verkiezingen, was aangekondigd door middel van het verspreiden van pamfletten en was er gelegenheid tot vrij debat. Aanwezig waren ongeveer 200 personen, bij een zaalcapaciteit van 800 zitplaatsen. Onder de aanwezigen bevonden zich zeer vele personen uit de gegoede stand en vele leden der Katholieke Volks Partij. Leden van de Communistische Partij Nederland heeft rapporteur niet in de zaal kunnen opmerken. In de foyer van de Schouwburg werd kosteloos het gebruikelijke propaganda-materiaal in zeer royale mate verspreid en kon iedere bezoeker een tiental brochures verkrijgen, met een gezamenlijk bladsijde-inhoud van ongeveer 400. De vergadering werd omstreeks 20.20 uur geopend en wel door de Heer A.E. Duijnste, voorzitter van de Afdeling Maastricht van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid en wonende te Maastricht, Heijlerhofskaan No.10. Het inleidende betoog van deze persoon was zeer kort en verzocht hij de aanwezigen te luisteren naar de redevoering van de heer J.W.H. Zelis, geboren te Maastricht 10-12-1892, vertegenwoordiger van het Ned. Beheersinstituut voor Zuid-Limburg en wonende te Maastricht, Burg, v. Oppenstraat No.75. Zijn toespraak komt in het kort op het navolgende neer:-----

"Geachte aanwezigen. Ik wil U hedenavond een korte uiteenzetting geven over de Indië-Politiek van heden ten dage. Zoals U weet is op 7 Juli a.s. verkiezing van de nieuwe Staten Generaal in verband met de komst van de grondwetswijziging. Deze gebeurtenis houdt nauw verband met ons Indië, welk land ongeveer 3 eeuwen aan het moederland verbonden is. Voor dit Indonesië zijn wij de strijd aangegaan en zullen wij deze strijd tot de uiteindelijke overwinning blijven voeren. Doch, mijn toeoorders, er is een groot misverstand ontstaan ten opzichte van ons en de K.V.P. Deze K.V.P. vindt dat er voor ons geen plaats meer is bij hun, doch ik ben de mening toegedaan van wel, teneer daar onze strijd een rechtvaardige strijd is en zij gevoerd wordt door Katholieken. Van Indonesië begrijpen niet veel mensen iets, doch zulks neem ik hen niet kwalijk. In dit ver-

band betreur ik het dan ook, dat de K.V.P. de grote Indië kenners niet onder hun afgevaardigden tellen. Verder verwijt men ons, dat wij conservatief zijn, dat wij vasthouden aan het oude koloniale systeem, doch aan d verwijt wil ik geen woorden verspillen, want zulks is te gek om over te praten. Het grootste onrecht, dat men ons in de schoenen wil schuiven is dat wij door onze actie en het uitkomen van een eigen lijst los van K.V.P., katholieken stemmen doen verloren gaan, maar ik vraag U, geachte vergadering gaan er wel katholieke stemmen verloren? Neen en nogmaals neen. Vervolgens besprak de spreker hoe de toestand zou zijn als Nederland Indië kwijt zou zijn en riep daarbij uit: "Als wij naar onze Regering zien en haar stuntelige politiek ten opzichte van Indonesië, dan zal ie een bemenken, dat het niet lang meer kan duren, of ons mooie Indië is voor ons verloren. Men kan het dagelijks in de pers lezen, dat de communisten invloed in Indië hand over hand toe neemt en mocht zulks gebeuren dan ondergaat Nederland een economische debacle, die naar weerga in de geschiedenis niet vindt. Armoede zal er dan komen, met een gedeeltelijke stillegging van onze industrie. Men zal weer arbeiders naar de steenplokken zien gaan, met alle funeste gevolgen van dien. Spreker gaf vervolgens een financieel overzicht van de toestand in Indië voor de oorlog en merkte daarbij op, dat van de 5 milliard beleggingen, er 4 milliard van Nederlandse ondernemingen waren en door Nederlanders gestort. Spreker vervolgde met de woorden: "Men verwijt ons wel eens, dat wij uitbuiters zijn geweest in Indië, doch dit zijn allemaal dikke woorden. Ik weet wel dat er voor de oorlog vele miljoenen winst naar Nederland afvloeiden en ik geef toe, dat zulks wel eens te veel is geweest, doch waar ter wereld was het bestaan en beschaving der Inheemse bevolking beter gewaarborgd, onder het Nederlandse Bestuur. Men ziet het nu, riep spreker uit, wat er van ons Indië wordt onder zeggenschap van de Republiek. Een republiek die aan de lijbandjes loopt van Moskou. Men kan zulks het beste waarnemen uit de pas gesloten overeenkomst met Moskou en de communistische geest, die in het republikeinse leger, vakbonden en jeugd-organisaties heerst. Aan het hoofd van dit alles staat een collaborateur en profiteur, genaam Soekarno. Deze persoon heeft op de ergste wijze gecollaboreerd met de Japanners. Heeft 2 miljoen Javanen dwangarbeid voor de Japanners laten verrichten. Nu ziet men hem lopen in het gareel van Moskou, want in feite, mijne toeoorders, deelte Stalin momenteel de lakens in Indonesië uit. D ze Soekarno is een gewetenloos mens en haat met geheel zijn hart de Nederlanders. Tot slot zag spreker naar twee mogelijkheden voor de opbouw van Indonesië, ofwel de Indonesische Regering grote geldsommen ter beschikking stellen of de particulieren financieel bij te staan de bedrijven weer op gang te brengen en voegde er aan toe, dat hij de laatste mogelijkheid de beste achtte. Spreker besloot met de theatrale uitroep: "Zet allen Uw schouders onder het werk van het Comité Welter, waardoor U voorkomt, dat Indië voor de leeuwen wordt geworpen en stemt op 7 Juli a.s. op lijst 10 No.1. Vervolgens trad als tweede spreker op de heer Ch. J. M. Welter, oud lid van de Raad van Indië en oud minister. Zijn toespraak komt in het ko op het navolgende neer:-----

"Dames en Heren. Ik vind het enorm veel plezieriger hedenavond hier in een zaal te mogen spreken, dan voor de radio, want hier kan ik niet weggerogeld worden, althans voorlopig nog niet (hilariteit en applaus in de zaal). Twee jaren geleden, geachte toeoorders, is de laatste verkies geweest van de Staten Generaal en hebben wij vanaf die tijd een samengaa gezien van de K.V.P. en de P. v. d. A. Een Rooms-Rode coalitie dus. Deze coalitie wil ik hedenavond eens onder de loupe nemen en wel meer in het bijzonder hun beleid van de afgelopen 2 jaren. Op de eerste plaats hebbe wij gezien hoe de K.V.P. een swaeking naar links heeft gemaakt en dit nog altijd blijft doen. Ik meen, dat het nog even van belang is terug te gaan in het verleden, waarin wij zien, dat het altijd een strijd is geweest tussen Christendom en Communisme. Men moet nooit *vergeten, dat het*

communisme de logische consequentie is van het marxisme en dit marxisme is vertegenwoordigd in de huidige Partij van de Arbeid. Met deze Partij werkt momenteel de K.V.P. samen, hetgeen voor mij nog altijd onbegrijpelijk is, temeer daar de grondbeginselen van beide partijen in feite toch onverenigbaar zijn. Vervolgens weidde spreker uit over de samenstelling van de huidige regering en kwam daarbij tot de conclusie, dat het protestantse deel van Nederland niet deel uit maakt van huidige regering, hetgeen hij absoluut fout achtte. Wij, zo riep spreker uit, moeten ervoor zorg dragen dat aan deze toestand zo snel mogelijk een einde wordt gemaakt en ijveren dat een kabinet komt, waarin alle politieke partijen, met uitzondering van de communisten, zijn opgenomen. Vervolgens besprak de spreker de financiële toestand van ons land en somde een aantal financiële gegevens op die verstrekt waren door de Nederlandse Bank. Hij kwam daarbij tot de slotsom, dat ons land op het ogenblik een schuld had van ongeveer 40 milliard, waarvan 10 milliard schuld in Indonesië. Ook de tegenwoordige belastingen hekeldde spreker scherp en verzekerde de vergadering dat, na de pas uitgekomen belastingen weer nieuwe belastingen in de maak waren. Dit wist hij uit goed ingelichte bron. Dit alles, zo vervolgde spreker, is het resultaat van een 2 jarige Roems-Rode coalitie en ik doe daarbij aan een spreuk, welke voorkwam in het toneelstuk "Op Hoop van Zegen", alwaar Kniertje in zegt: "De vis wordt duur gekocht", maar ik verzeker U, de Roems-Rode coalitie is ook niet goedkoop (applaus). Iedereen weet, geachte toeoorders, dat de huidige Indië politiek is vastgelopen. ook de Regering weet zulks, maar niemand durft het te bekennen. Men praat en confereert maar, maar tot op heden is de toestand zo verslechterd, dat wij er ernstig rekening mee dienen te houden, dat ons Indië voor het moederland verloren is. Het is voor een land als Nederland beschamend te moeten toezien hoe vertegenwoordig van vreemde mogendheden in ons Indië de lakens uitdelen en beslissen hoe de toekomstige status er uit zal zien. En dat voor een land dat kan bogen op een eeuwenoude beschaving en enige honderden jaren gelden tot de machtigste staten van de wereld werd gerekend. Vervolgens gaf spreker een overzicht over de geleide economie in ons land en merkte daarbij sarcastisch op: "Wat weet 'n jonge doctorendi van economie en handel?", waarop een stem uit de zaal klonk "NIKS", waarover gro hilariteit ontstond. Deze geleide economie kan onze Regering toch ni vasthouden, zo vervolgde spreker, want het meeste voorbeeld zien w aan de jongste besprekingen met België, in het kader van de Benelux. Aldaar hebben de Belgen ~~geais~~ dat voor 1950 de handel en distributie in Nederland grotendeels vrij moet zijn en ziet mijne toeoorders, onze Regering heeft water bij de wijn moeten doen en heeft grotendeels toegegeven. Door dit toegeven bekent onze Regering een enorme taale fout, een fout die ik nog nimmer in mijn loopbaan heb medegemaakt. Ik juich dan ook het initiatief van de Belgische Regering toe, die weet hoe het moet. Vervolgens keerde spreker weer terug tot het deel de Regering gevoerde Indië beleid en zeide: "Onze Regering heeft de laatste tijd een aantal kaakalagen moeten incasseren en wel ten eerste; de Nederlandse delegatie werd in Djokjakarta met poken en stokk geslagen, ten tweede, door de Republiek werd er op Sumatra een Gouverneur benoemd, ten derde het verdrag met Moskou en ten vierde het mobiliseren van het Republikeinse leger onder bevel van Generaal Soedirman. Al deze kaakalagen zijn een schande voor Nederland, zo vervolgde spreker, en tekenen het gevoerde Regeringsbeleid. Vervolgens besprak spreker de komende grondwetsherziening en merkte daarbij op dat mocht deze herziening worden doorgevoerd en aangenomen deze het Koninkrijk in tweeën zou breken. Doch zover is het nog niet, vervolgde spreker, om deze wijziging te torpederen, moeten wij naar buiten propaganda maken voor ons Comité. Zolang de wetgever en de ver-

kiesingen nog niet beslist hebben, is er voor ons nog niets verloren en zullen wij onze strijd voortzetten. Hebben de verkiezingen echter gesproken en komt de wijziging er door dan leggen wij ons erbij neer en gaan we in de rouw, want dan pas mijne toeheorders, is de grote ramp voor ons land aangebroken. Dan pas zal het Nederlandse Volk zelf aanschouwen wat het heeft aangericht en het aan den lijve zelve ongelukkig vinden. Daarna besprak de spreker de rede van Mare Majesteit der Koninkrijk, in het jaar 1942 te Londen uitgesproken. Deze rede, zo riep spreker hartstochtelijk uit, kan niet bedoeld zijn op liquidering van ons Koninkrijk, want dit heb ik van te kort medegemaakt in Londen, doch: vind het niet fair van de K.V.P., dat deze rede met enige slinkse omgangen gebruikt wordt voor hun propaganda. Deze propaganda kan men lezen in het laatst uitgegeven vlugschrift van de K.V.P. waarin de laatste regel luidt: "De K.V.P. beoogt de omverwerping van de Nationale verhoudingen," doch daarin wordt bedoeld, zo merkte spreker sarcastisch op, "De K.V.P. beoogt de omverwerping van de koloniale verhoudingen. Met dit vlugschrift heeft de K.V.P. een grote blunder gemaakt, door het niet beter te corrigeren, (hilariteit). Vervolgens besprak spreker enige passages uit het dagblad "De Maasbode" en vond dat de daarin gevoerde actie zich onderling tegenspraken. Daarin, zo riep spreker uit wordt het Indië beleid der Regering verdedigd, maar ik vind het verschrikkelijk, dat Nederland zo maar zijn koloniën cademu doet. Doan, Engeland, Frankrijk, België en Portugal, dat ook met hun koloniën? Het zijn dwazen, die zulke voorstaan. Spreker roerde ook nog even het beleid van de heer Schermerhorn aan vlak na de bevrijding en noemde hem sarcastisch "De bekende landmeter". Tot slot kwam spreker tot de conclusie, dat de K.V.P. aan de leiband liep van de P.v.d.A. en vond het verschrikkelijk, dat de P.v.d.A. na over alle inlichtingen en gegevens beschikte van de Departementen. Om aan deze toestand een eind te maken, zo vervolgde spreker moeten wij allen propaganda maken voor de lijst Welter om te proberen een vijftal zetels, liefst nog meer in het komende Parlement te verkrijgen, om zodoende in samenwerking met de Ants Revolutionnaires, de grondwetwijziging te torpederen. Spreker besloot met de uitroep "Stemt lijst 10 No. 1 op a.s. 7 Juli."-----

Na beide voornoemde spreekbeurten was er een tiental minuten pauze, waarbij door de heer Luijnsteek werd medegedeeld, dat de aanwezigen de gelegenheid hadden tot het indienen van schriftelijke vragen. Na de pauze bleek, dat ongeveer een zeventigtal personen afwezig waren het gebouw hadden verlaten. Er werden een tiental schriftelijke vragen bij het bestuur ingediend, die gedeeltelijk door de heren Welter en Zelis werden beantwoord.-----

VRAAG I: luidde als volgt: "Bent U niet mede verantwoordelijk voor het aanstellen van Luitenant Gouverneur Generaal van Noek in Indië?-----

Antwoord van de heer Welter: "Neen, daaraan ben ik zo onschuldig als een pasgeboren kind, omreden ik toen geen deel meer uitmaakte van de Regering in Londen.-----

VRAAG II: luidde: "Hoe staat de groep Welter over de grenscorrecties Nederland-Duitsland?-----

Antwoord van de heer Welter: "Het Comité op zich zelve heeft daarover nog geen standpunt ingenomen, doch mijn persoonlijke mening is, dat wij kunnen volstaan met kleine correcties in het grensgebied, alwaar kolenlagen voorkomen.-----

VRAAG III luidde: "Hoe staat de groep Welter tegenover de laatste bisschoppelijke brief, waarin wordt opgeroepen op de K.V.P. te stemmen?-----

Antwoord van de heer Welter: "Ik vind deze vraag meer een gewetensvraag en merk hierbij op, dat men zelve moet uitmaken, op wie men stemt. Het geweten van iedere stemgerechtigde moet hierbij spreken.-----

VRAAG IV luidde: "Stond het bij het begin der Politieke actie van"

dat Djokjakarta niet bezet zou worden?-----
Antwoord van de heer Zelis luidde: Ja zulke stond vast, mede in verb
met de te verwachten reactie van de Veiligheidsraad, indien Djokjaka
toch bezet zou worden.-----

VRAAG 5 luidde: "Is er'gedreigd met sancties van Amerikaanse zijde
als het Nederlandse leger toch Djokjakarta zou bezet hebben?-----

Antwoord van de heer Zelis luidde: "Neen, er zou wel veel kabaal zij
gemaakt, maar er zou niets gebeurd zijn, dit is nog in diplomatieke
taal te verstaan gegeven door de Amerikaanse ambassadeur Walter Foot
in Batavia.-----

De laatste vraag luidde: "Als U het voor het zeggen had, zou U dan m
gen oprukken naar Djokjakarta en aldaar die bandietenbende uitroeien

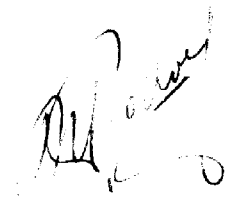
Antwoord van de heer Zelis luidde: "Ik vind deze vraag een zeer last
daar ik geen generaal ben, doch ik vind wel, dat wij moesten doortas
ten. (rapporteur merkt hierbij op, dat spreker geen rechts streeks
antwoord gaf op de laatste vraag.)-----

De vergadering werd door de meergenoemde voorzitter met een dankwoor
aan beide sprekers. omstreeks 23.00 uur gesloten.-----

Zij had een ordelijk verloop en deden er zich geen ongeregelheden
voor.-----

Waarvan door mij, rapporteur, persoonlijk op afgelegde ambtseed is
opgemaakt dit rapport, gesloten en getekend te Maastricht op 24 Juni
1948.

coll: v.R.

AAN:
De Heer Commissaris van Politie,
te M A A S T R I C H T.

GEZIEN:
De Commissaris van Politie,

COMMISSARIAAT VAN POLITIE
EDE

~~18~~

OPGELEGD

EDE, 29 Juni 1948.

Verzoekt, bij de beantwoording van dit schrijven, No. en datum aan te halen.

Telefoon 8342-K 8380

No. 6528.

Bijl. 1.

GEHEIM.

Typ. MV.

Betreft:
toezending rapport.

Volgno.
1 JULI 1948
ACD/ 39440

Hierbij heb ik de eer U HoogEdelGestrenge te doen toekomen het rapport No. 58/'48 mijner administratie, naar de inhoud waarvan ik U moge verwijzen.

De Commissaris van Politie,

Aan de Heer: Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat No. 68
te
's-GR AVE R H A G E.

GEMEENTE POLITIE
EDE.

No. 58/148.

Verslag van de op Zaterdag 12 Juni 1948 gehouden Provinciale Landdag in de "Ederkuil" te Ede, uitgaande van het Comité Handhaving Rijkseenheid.

GEHEIM.

R A P P O R T .

Naar aanleiding van een in de namiddag van Zaterdag 12 Juni 1948 gehouden Provinciale Landdag in de "Ederkuil" te Ede, uitgaande van het Comité Handhaving Rijkseenheid, heeft ondergetekende de eer UEdelGestrenge het navolgende te rapporteren:

Zitplaatsen 2400.

Aanwezige personen : 500.

- | Voorzitter: E. Looijen, wonende te Ermelo.

Spreekers:

- x | Ds. van Dijk, Ned. Hervormd Predikant uit Putten (in plaats van Ds. P. Zandt) onderwerp: "Tyranie in Indie."
- x | Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruin, kolonel b.d. en oud lid van de Volksraad, onderwerp: "Oorzaak en gevolgen van de breuk met Indie".
- | Ds. G.A. den Hertog, Ned. Hervormd Predikant te Amsterdam, onderwerp: "Indie op de tweesprong."
- | M.J. Leendertse uit Roosendaal, onderwerp: "Een regering ter verantwoording geroepen."
- x | Professor Mr. P.S. Gerbrandy, onderwerp: "Toekomstbewingen".

Medewerking werd verleend door de Chr. Fanfare muziekvereniging uit Wolfheze (in plaats van het Chr. Tamboer - en Pijpercorps uit Veenendaal).

Opgemerkt zij, dat in de 1e advertenties in de plaatselijke bladen en op de aangebrachte raambiljetten van deze te houden landdag, ook als spreker was aangekondigd Ds. P. Zandt en dat medewerking zou worden verleend door het Chr. Tamboer - en Pijpercorps uit Veenendaal.

Ds. P. Zandt is als spreker vervangen door Ds. van Dijk uit Putten.

Het Chr. Tamboer - en Pijpercorps uit Veenendaal is vervangen door de Chr. Fanfare muziekvereniging uit Wolfheze.

In de Edese Courant van Zaterdag 12 Juni 1948 stonden hierover de navolgende advertenties:

De spreekbeurt van

Ds. P. ZANDT

op de massabetoging van Handhaving Rijkseenheid in de "Ederkuil" op 12 Juni a.s. zal

N I E T D O O R G A A N

wegens muzikale medewerking.

HET BESTUUR DER

KIESVERENIGING VAN DE S.G.P.

te E D E .

Aan de Heer:

Commissaris van Politie,
te

E D E .

COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID
BELANGRIJKE MEDEDELING

op de massabetoging van Handhaving
Rijkseenheid in de "Ederkuil" op 12
Juni a.s. zal in plaats van Ds. P. ZANDT
spreken

Ds. VAN DIJK
uit Putten, bekend spreker in de kring van
onze S.G.P. vrienden.

Reeds in zijn openingswoord zeide de Voorzitter, dat het Comité Rijkseenheid van Ds. P. Zandt bericht had ontvangen, dat hij zich door de verkiezingsdrukke te vermoeid gevoelde om een spreekbeurt te vervullen en had hij geadviseerd om Ds. van Dijk te vragen om het woord te voeren.

Ds. van Dijk, zeide in de aanvang van zijn rede, dat Ds. P. Zandt wegens over-vermoeidheid niet had kunnen komen, doch zijn niet-komen, niet moest worden beschouwd wegens de muzikale medewerking.

Volgens verkregen inlichtingen staat echter vast, dat een of meer Staatskundig Gereformeerden uit Ede een bezoek hebben gebracht aan Ds. Zandt en hun afkeuring over de muzikale medewerking te kennen hebben gegeven. Of na dat onderhoud, het Bestuur van de S.G.P. uit Ede, met - of zonder voorkennis van Ds. Zandt - bedoelde advertentie heeft doen plaatsen, is rapporteur niet bekend.

Aangenomen kan worden, dat op deze landdag uit de gemeente Ede geen Staatskundig Gereformeerden zijn geweest.

Dat in plaats van het aanvankelijk aangekondigde Chr. Tamboer - en Pijpercorps uit Veenendaal, de Chr. Fanfare muziekvereniging uit Wolfheze medewerking heeft verleend, is het volgende over bekend geworden.

Toen door de advertentie bekend werd, dat Ds. Zandt -wegens de muzikale medewerking - niet zou komen, hebben ~~Zand~~ ook geweigerd hun medewerking te verlenen.

De C.H. leden van dat Korps hebben toen het standpunt ingenomen hun medewerking te moeten weigeren, omdat de C.H. kamerleden voor wijziging van de Grondwet hebben gestemd.

Het aantal leden, dat toen van het Tamboer - en Pijpercorps overbleef was te klein om behoorlijk uit te komen en is de Chr. Fanfare uit Wolfheze aangezocht geworden.

Te 14.30 uur, heette de Voorzitter de aanwezigen welkom er aan toevoegende, dat de sprekers een groter gehoor waard waren. Over de advertentie betreffende Ds. Zandt en de muzikale medewerking zeide hij nog: "Dat is een kleinzielige leugencampagne van enkele duisterlingen in Ede".

Ds. van Dijk sprak over de vrøde van Munster. Tachtig jaar streden onze voorvaders tegen de Spaanse koning omdat zij vrij wilden zijn in het uitoefenen van de zuivere religie en zij de vrije vaart op Indie wilden behouden. Spreker zeide: "Wij hebben nog een taak in Indie ons door God opgelegd, doch het eens zo fiere, "Daar werd wat groots verricht", zou men thans moeten vervangen door "Daar wordt wat snoods verricht". Wat onze voorvaders in jaren wisten op te bouwen, ging in enkele uren verloren.

de S.G.P. leden
van dat Korps
dh. en bijv. ggk.

L.

Spreker zeide; dat is niet de schuld van de Rooms-Rode Regering maar het voorbeeld door blanken aan inlanders gegeven, is de grote oorzaak. Het losbandige leven van velen, de Amerikaanse films, onze opgeschilderde vrouwen en het algemene verval van zeden deden de inlanders het grootste kwaad. Er rust geen zegen meer op ons werkbesluit Ds van Dijk zijn toespraak, omdat wij Gods wetten hebben verlaten en van het heilspoor zijn afgeweken.

Dr. W.K.H. Feuilletau de Bruin was de 2e spreker en zette oorzaak en gevolgen uiteen van de breuk met Indie.

De oorzaak hiervan zag hij als een gevolg van de klassenstrijd en klassenhaat, daar de Partij van de Arbeid haar oude socialistische beginselen niet kan vergeten en deze ook in toepassing wil brengen op de toestanden in Indie. De inlander wordt in Indie echter niet uitgezogen door de Hollanders, maar door zijn eigen hoofden en als de Westering uit het land zou verdwijnen keerden de toestanden in de Max Havelaar beschreven in al hun hardheid terug. Als Indie voor Nederland verloren gaat zouden de gevolgen zijn enorme stijging van de werkloosheid en zeker het belegsel - en een flink stuk boter van onze boterham verdwijnen. De leden van de Partij van de Arbeid zouden dit het ergste voelen.

Daarna sprak Ds. G.A. den Hertog. Spreker ving zijn rede aan met te zeggen, dat hij in liefde voor het Indische volk voor niemand onderdeed, doch niet geheel begrijpen kon hij de eigenaardige liefde voor datzelfde volk van vele Nederlanders op dit ogenblik. Een liefde die gedooft, dat duizenden in de kampen omkwamen en nog omkomen, duizenden aan de hongerdood bloot stelt en die de inlander wil stellen onder de knoet van Soekarno en Hatta. Spreker zeide te moeten komen tot een beslist Ja en een beslist Neen. Het Eeuwige gesol, dat bovendien nog ettelijke miljoenen kost, is uit de boze.

Als vierde spreker sprak M.J. Leenderts. Deze spreker zeide, dat de R.K. Volkspartij en de Partij van de Arbeid het Rijksverband volledig verscheurden, onze rechten in de overzeese gebiedsdelen niet erkenden, doch die rechten in de modder traptten. Met twee divisies zou Generaal Spoor in 5 weken tijds rust en orde hebben kunnen herstellen. Dank zij de Nederlandse lamelendigheid zijn wij thans een speelbal van de internationale politiek. Met de republiek zal echter nimmer een bevredigend accoord gesloten kunnen worden, zodat op naar Djokja het enigste is. Indie en Nederland kunnen zich samen opheffen uit de toestand waarin de oorlog beiden bracht. Het gaat om de toekomst van ons land en volk en om de bestaansmogelijkheid van de geslachten die na ons komen.

Als laatste spreker sprak Prof. Mr. P.S. Gerbrandy. Ons volk meent, zo zeide spreker, dat onze soldaten in Indie zijn om vrijheid te brengen. Zij worden daar echter opgesloten achter demarcatielineen. Het hoofddoel van een Staat moet zijn het vormen van een schild boven het leven van zijn onderdanen. De 70 miljoen mensen in Indie missen echter dat schild, omdat wij een regering hebben gekregen, die de betekenis van het soevereine gezag niet meer begreep. Het is evenwel nog niet te laat. Er is nog een leger in Indie, een ambtenarencorps en medici en als zij dat schild weer boven hun hoofd krijgen, is er nog niets verloren. De verkiezingen zijn a.s. en gij kunt U niet onttrekken aan de enorme verantwoordelijkheid, die op U rust."

Te 17.30 uur sloot de Voorzitter de bijeenkomst.

Door de geringe opkomst, is van het aanvankelijke plan om na afloop van de bijeenkomst een gezamenlijke tocht naar de markt te houden, afgezien.

Aan de bezoekers werden kosteloos gegeven:

Een blaadje v.d. Voorlichtingsdienst v.h. Comité Handhaving Rijkseenheid, voorstellende foto's van communistische inlanders, die op Russisch bevel, de verschroeiende aarde politiek in Indie toepassen.

Een blaadje: "Het nut van kleine nationale Partijen", door Dr. W. Feuilletau de Bruin.

Een blaadje: "Indie verloren rampspoed geboren", eveneens door Dr. W. Feuilletau de Bruin.

Het laatste nieuws uit Indie van 7 Juni 1948.

Na het verlaten van de "Ederkuil" werden de bezoekers, door leden van de Afdeling Ede van de Partij van de Arbeid, pamfletten aangeboden met als titel: Hij kwam niet!

Dit gestencilde pamflet was gemaakt naar aanleiding van de reeds vermelde advertentie, dat Ds. Zandt niet kwam spreken, wegens de te verlenen muzikale medewerking. De inhoud van het pamflet beoogde aan te tonen, dat hiermede was bewezen, dat de Rijkseenheid ook geen eenheid was.

Alles had een rustig verloop en ~~de oorzaak~~, dat het aantal bezoekers ver beneden de verwachting is gebleven, komt doordat er geen Staatskundig Gereformeerden uit de gemeente Ede waren en dat er die middag vliegdemonstraties waren op Soesterberg, waar vele personen uit deze omgeving heen zijn geweest."

Waarvan door mij op afgelegde ambtseed is opgemaakt en getekend dit rapport.

Ede, 24 Juni 1948.

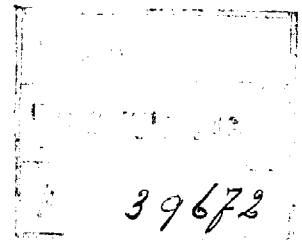
De Brigadier-rechercheur van Politie,

G. P. L. J. J. J.

Gezien: De Commissaris van Politie,

17

ONDERWERP: Verslag van de op Donderdag,
24 Juni 1948, des avonds te 8 uur in de
tuinzaal van "Concordia" aan de Graaf-
Wichmanlaan 44 te BUSSUM gehouden open-
bare vergadering van het Comité Bussum-
Naarden "Handhaving Rijkseenheid"-----

39672

OPGELEGD

ZAALCAPACITEIT: 150 personen; Aanwezig
die avond ruim 100 personen (hoofdzakelijk
V.V.D.-ers)

SPREKER: Dr. Willem Karel Hendrik FEUILLE-
FEAU DE BRUIJN, geboren te Palembang, 11
Juli 1886, wonende te 's-Gravenhage.

ONDERWERP van die avond: "De betekenis van
de Grondwetsherziening".

R A P P O R T

Na bekomen opdracht, woonde ik, Johannes Martinus HOES, Hoofd-
agent van Gemeentepolitie op Donderdag, 24 Juni 1948 de in margine
dezes genoemd vergadering bij en heb ik de eer U hieromtrent als
volgt te rapporteren:

X "De vergadering werd geopend door de Voorzitter- Mr. Dr. L. J. J.
CARON, Koningslaan 30 te BUSSUM- van voornoemd comité, die mededeelde
dat deze vergadering was belegd om het standpunt van de Rijkseen-
heid met betrekking tot de grondwetsherziening uit een te zetten.

De voorzitter voegde hieraan toe, dat de spreker van deze
avond, ofschoon zelf lijststaanvoerder van de Onafhankelijke Nationa-
le Groep, zich bereid had verklaard uitsluitend voor Rijkseenheid
te spreken.

Daarna kreeg Feuilleteau de Bruijn het woord en begon er mede
op te wijzen in wat voor chaos wij thans leven, hier en in Indië.

Volgens spr. is de P.v.d. Arbeid daaraan de grootste schuldige
en wijt hij dit aan de klassehaat, welke door die partij wordt ge-
voed. Spr. was tot deze mening gekomen, toen hij hierover een gesprek
had gehad met Pieter 't Hoen.

Spr. wees er vervolgens op, dat Djokja met zijn communisme ei-
gen georganiseerde soldaten heeft; wanneer ons leger terugtrekt-
waar Soedirman op aandringt- zal de Sowjet Republiek Indonesia ont-
staan. Wanneer dit ingeslopen communisme vrij baan heeft gekregen,
zijn wij onze relaties met het buitenland kwijt en is Indië voor
ons verloren, tenzij aan de republiek Indonesia een einde wordt ge-
maakt.

Spr. gispte vervolgens de verwording van ons parlementaire
stelsel en memoreerde het destijds door Gerbrandy, Welter en spr.
bij de Tweede Kamer ingediende verzoek om het kabinet naar de Ho-
ge Raad te doen verwijzen, aan welk verzoek tot nu toe geen gevolg
was gegeven. Spr. wees er op, dat de Indische Nederlanders van hun
rechten zijn beroofd, hetgeen spr. een misdaad noemt. Spr. bracht daar-
na naar voren dat de toestand in Indië zo niet kon doorgaan. Het
kabinet Beel dient zo spoedig mogelijk te verdwijnen. Dat de oppo-
sitie zo weinig heeft gedaan gekregen en niet zo'n toon aanslaat
als Churchill, komt volgens spr., dat alle partijen buiten Indië
nog vele andere belangen (streek-landbouwbelangen enz) hebben en het
tafellaken met de regering daarom niet durven doorsnijden.

Spr. drong er op aan, dat de regering alle relaties met Djokja
verbreekt en hij wakte vervolgens de toehoorders op alleen hun
stem uit te brengen op een partij, welke tegen de nieuwe grondwets-
wijziging is.

VAN DE HEER COMMISSARIS VAN
GEMEENTEPOLITIE
A L H I E R.

Daarna

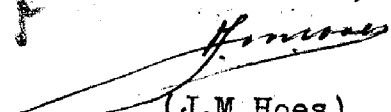
Daarna werd er gelegenheid gegeven om te pauzeren.

Na deze pauze werden er aan de spreker nog enige vragen gesteld, die deze zo goed mogelijk trachtte te beantwoorden zonder zijne eigen partijbelangen naar voren te brengen.

Te omstreeks 22.45 uur was deze vergadering afgelopen. Zij had een rustig verloop."

Waarvan door mij is opgemaakt, dit rapport. Gesloten te Bussum, 26 Juni 1948.

rapporteur,

(J.M. Hoes).

Aangeboden aan de Heer Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst te 's Gravenhage.

Bussum, 1 Juli 1948.

DE COMMISSARIS VAN GEMEENTEPOLITIE,

(A.F. Berkel).

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

Volgno. ~~0000~~

HEERLEN, 6 Juli

9 JULI 1948

ACD/40304

LITT.: G.

No.: 179/48.

BIJL.: --

BETR. Openbare bijeenkomst
Comité Handhaving Rijkseenheid
op Maandag, 5 Juli 1948.

Aan

het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst
Javastraat 68

's-Gravenhage.

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Door het Comité Handhaving Rijkseenheid, Afd. Heerlen, werd op Maandag, 5 Juli 1948 in de zaal Schiffers, Saroleastraat 48 alhier, een openbare bijeenkomst belegd.

Aanwezig waren 34 personen, waaronder 7 vrouwen, terwijl de zaal een capaciteit had van 250 zitplaatsen.

Als sprekers traden op Mr. Doppler uit Heerlen en de gepensioneerde majoor Muller, eveneens uit deze gemeente.

De bijeenkomst werd te 20.15 uur geopend door Mr. Doppler vnd., die begon met zich te verontschuldigen, dat hij op verzoek wederom de leiding van deze avond op zich had genomen. Dit zou tot de verkeerde conclusie kunnen leiden, dat hij uit de hele geschiedenis rond het Indische probleem politieke munt wil slaan. Ofschoon spreker voor 100% achter dhr. Welter stond, wees hij een dergelijke conclusie met geweld van de hand. Gezien de loop der gebeurtenissen inzake Indië voelde hij het als een burgerplicht datgene te bevorderen, wat in het belang van het Nederlandse gemeenbest is. Spreker had via een geluidsauto van de K.V.P. deze avond verhoren, dat men bij deze verkiezingen geen 10% communistische stemmen wilde. Volgens spreker ging het daar bij deze verkiezingen niet om, dat zou van zelf worden bereikt. Het ging om een groot staatsbelang: n.l. of het grote overzese rijk behouden blijft of verloren zal gaan. Spreker protesteerde nadrukkelijk als katholiek tegen, wat hij noemde, de terreur. Want het was nu zover gekomen, dat, wanneer men anders wilde stemmen dan op de K.V.P., men gesaboteerd werd. In de katholieke pers werden stukken geweigerd, terwijl dhr. Welter bij het uitspreken van een rede voor de radio gehinderd werd. Men werd thans, evenals vijf jaar geleden, gehinderd bij het vervullen van een gewetensplicht. Hij leidde vervolgens de spreker van deze avond in.

De heer Muller begon met eraan te herinneren, dat de inzet van de komende verkiezingen de nieuwe grondwetswijziging was. Deze was echter zeer verward. De enige conclusie was deze: De Ned.-Indische Unie wordt een soevereine staat. Dit ging, volgens spreker, boven de bekende Koninklijke rede uit. Men diende daartegen stelling te nemen, want het ging er voor Nederland om: te zijn of niet te zijn. Spreker wijde vervolgens uit over de gebeurtenissen kort vóór en na de Japanse capitulatie. Soekarno en Sjahrir werden naar Bangkok geroepen en op 7.8.1945 werd de Republiek Indonesië uitgeroepen, terwijl eerst op 21.8.1945 bekend werd, dat Japan had gecapituleerd. In plaats van Nederlandse kwamen Engelse troepen in Indië. De Nederlanders bleven in de kampen zitten, van Mook adviseerde om met Soekarno niet te onderhandelen. De regering Schermerhorn trad echter zeer slap op. Ook Prof. Logemann verklaarde niet met de leiders van de Republiek te zullen onderhandelen, hetgeen kort daarop toch geschiedde. In Indië ontstond de z.g. "Star"-beweging. Het lot van Indië werd in handen

-gelegd-

gelegd van de leiders van deze beweging. Het programma van de K.V.P. inzake het Indiëbeleid was in 1946 zeer vaag. Men stemde toen desalniettemin op de K.V.P. om te voorkomen, dat de P.v.d.A. de grootste partij zou worden. Na de verkiezingen had men 2½ maand nodig om te delibereren en een kabinet te vormen. Hierna bleek, dat de K.V.P. zeer veel water in de wijn had gedaan. De K.V.P. had weliswaar de verkiezingen gewonnen, maar het kabinet verloren. Het rapport van de Poll kon toen niet meer ter sprake komen, omdat de mensen van de P.v.d.A. op de voor Indië belangrijke posten kwamen. Na onderhandelingen met Soekarno en Sjahrir kwam Lingadjadi voor de dag. Dit "kromme verdrag" hield, volgens spreker, niets anders in, dan de constatering, dat beide partijen het niet eens zijn. Het gevolg was, dat de Republiek in feite de jure door Nederland erkend was, waardoor wij zo zwak stonden in de Veiligheidsraad. Bij de behandeling in de Kamer bleek, dat het kader der C.P.N., zeer tot ons nadeel, voor de Republiek was. Van de overeengekomen uitlevering van de Nederlandse gevangenen in de Republiek kwam vrijwel niets terecht. Toen alles vastliep kwam tenslotte de politionele actie. De stopzetting hiervan voor Djoeja noemde spreker een ernstige strategische en politieke blunder. Hierop volgende Remville-bijeenkomsten, waarbij de Nederlanders de belediging moesten slikken, dat de Republikeinen niet onder Nederlandse vlag wilden vergaderen. De politiek van de K.V.P. was er op gericht om de naam te verwerven van progressief te zijn en in een goed blaadje te komen bij de arbeiders. Hierdoor werd het "Je Maintiendrai" een aanfluiting, wijl de Nederlandse Leeuw de tanden werden uitgetrokken. Als deze politiek zal gelukken, zal, volgens spreker, Nederland belanden op het niveau van b.v. de Balkan landen.

Enige maanden geleden zat dhr. Lieftinck in zak en as, omdat de dollars op waren. De toestand is nu tijdelijk verbeterd door de inwerkingtreding van het plan Marshall. Het tekort op de begroting bedraagt 2 à 3 milliard. De Regering denkt er niet aan om de in verband hiermede nodig geworden bezuinigingen door te voeren. In dit verband wees spreker op het handhaven van een groot aantal ambtenaren en op de kosten van het leger, die 1 milliard per jaar zouden bedragen. De middenstand en de boeren, die ons land groot hebben gemaakt, kwijnen weg. De middenstand, welke de ruggegraat is van ons volk, wordt geregelementeerd op een wijze, zoals nergens elders ter wereld. Bij de Wederopbouw moesten 3/4 instanties gepasseerd worden, vandaar, dat Noord-Limburg nog in puin ligt. Enerzijds een overmatig ambtenarendom en anderzijds wanbeleid van de Regering zijn de kenmerken van de huidige toestand. De nationalisatie is, aldus spreker, een vrucht van het socialisme, waaraan dwang inhaerent is. De particuliere autobus-maatschappijen moesten verdwijnen voor de L.T.M., welke weer bij de Spoorwegen was ingelijfd. De bezitsspreiding noemde spreker een andere, geraffineerdere vorm van collectivisme. De middenstand wordt door de Regeringsmaatregelen onder gebracht en zal dan straks ambtenaartje kunnen spelen. De corruptie moet verdwijnen, waarbij aan de top zal moeten worden begonnen. De nieuwbouw zal moeten worden gestimuleerd door het wegnemen van de belastingen van de Wederopbouw, terwijl spreker tenslotte concludeerde, dat de Indië-politiek leidt tot het verlies van Indië. Door de terugkeer van Lieftinck in deze Regering vindt de geldverspilling voortgang. Hier werd na het gebeurde in Tsjecho-Slowakije geprotesteerd en werden C.P.N.-wethouders weggejaagd, terwijl men in Indië de communisten rustig hun gang laat gaan. Dit is een inconsequentie. De rode lijn naar Moskou is in Indië zeer goed merkbaar. Soekarno studeerde in Nederland en Moskou en werd eens na een communistische opstand naar Boven-Digoel verbannen. Er zijn onder de republikeinse leiders Stalinisten en Tretzkisten. Wanneer na het inhalen van onze driekleur en het blazen van de laatste taptoe Indië door onze troepen zal zijn verlaten, zal dit in de kortst mogelijke tijd een Sovjet-Republiek zijn. De Heer Beel, hoe kundig hij op een bepaald gebied ook is, is geen deskundige in de Indische kwestie. Spreker noemde het een schandaal, dat na drie jaar nog steeds Chinezen, Indo-Europeanen en K.N.I.L.- (K.N.I.L.-) mannen in handen der Republikeinen zijn, waarbij de jonge vrouwen worden misbruikt. Dit is een groot schandaal. Men moet de eis stellingen eerst de gevangenen vrij, dan pas onderhandelen.

De K.V.P. gaf alle sleutelposities uit handen om maar samen te kunnen gaan met de P.v.d.A. Ook de verwaarlozing van de zorg voor de burgerslachtoffers na de oorlog is een verzaking van de Katholieke grondbeginselen. De Nederlands-Indonesische

*Referent
Soekarno
Bandoeng
Soekarno
Soekarno
Soekarno
Soekarno*

COMMISSARIAAT VAN POLITIE TE HEERLEN

HEERLEN, 6 Juli

19 48.

LITT.:

No.:

(vervolg).

BIJL.:

BETR.:

Verzoeken bij beantwoording datum, letter
en nummer van dit schrijven aan te halen.

Indonesische Unie als soevereine staat noemde spreker in tegenspraak met de Kon. rede. De bedoeling van de partij Welter is om duidelijk te maken, dat men geen partij-dictatuur wenst (applaus) en om de rood-zwarte coalitie te breken. De fatale meerderheid in de Kamer moet beëindigd worden. Het vertrouwen van vele Katholieken in de K.V.P. is geschokt. De winst van de kleine partijen gaat ten koste van de grote. Hij spoorde de aanwezigen aan om daarom op de kleine partijen te stemmen. Indien men dan toch katholiek wilt stemmen, kan men bij dhr. Welter terecht. Spreker eindigde met een pathetische oproep, om, zo men het vaderland weer bewoonbaar wilde maken, op de wijze, zoals men dit zich tijdens de Duitse bezetting had gedacht, te stemmen op lijst 10.

Van de geboden gelegenheid tot het schriftelijk stellen van vragen werd door niemand gebruik gemaakt.

Dhr. Doppler, die de spreker dankte, sloot de vergadering na te hebben gewezen op de grote materiele belangen, welke er, met de Indische kwestie, voor ons land op het spel staan en de aanwezigen nogmaals te hebben aangespoord te stemmen op lijst 10.

Te 21.15 uur was deze zeer slecht bezochte vergadering, welke een ordelijk verloop had, ten einde.

n/s.

I.D.Heerlen.

Veendam

Verslag van de op Maandag 5 Juli 1948 te 20 uur in Sociëteit Veenlust te Veendam gehouden vergadering van het Nationaal Comité tot handhaving Rijkseenheid.

Sprekers: H.G. Winkelman,
Ir. F.K.M. Steup,
A.A.Ch. Bakker, wonende te Groningen.

17 JULI 1948

ACD/41161

Zaalcapaciteit: ± 300 personen.
Aanwezig : ± 45 personen.

De vergadering werd geopend door ADRIAAN KOENRAAD NOORDUYN, geboren 17 Juli 1886 te Leiden, wonende Ubbo Wilkensstraat te Veendam. Noorduyn heette de aanwezigen welkom en gaf daarna het woord aan Generaal Winkelman. Generaal Winkelman bracht in zijn toespraak critiek uit op de regering Beel en deelde o.a. mede dat de ingediende aanklacht tegen een aantal Kamerleden in verband met hun handelingen ten aanzien van de Indische kwestie, in de doofpot is gestopt. Spreker hoopte dat een nieuwe regering leden zal tellen die deze aanklacht weer zullen ophalen. Daarna zette spreker uiteen wat de betekenis is van de grondwetsherziening. Wij zullen, aldus spreker, indien de scheuring van ons Koninkrijk tot stand komt, terugvallen tot een onbenullig prutsstaattie en het welvaartspeil zal op rampzalige wijze dalen. Ook voor Indië zal deze afloop een ramp betekenen. Spreker, die daarna nog enige tijd stilstond bij het standpunt van de C.H.U. en V.V.D., wekte aan het einde van zijn toespraak de aanwezigen op, te stemmen op die partijen die tegen de grondwetsherziening zijn met de woorden: "Geef Uw laatste inspanning opdat we op 7 Juli ons Koninkrijk redden!"

De tweede spreker was Ir. F.K.M. Steup. Als oud-Indisch ambtenaar gaf deze een uiteenzetting van de ontwikkeling van de inlandse bevolking en belichtte uitvoerig de vooroorlogse situatie, zoals die onder Nederlands bestuur tot stand kwam. Na de oorlog, aldus spreker, is een absoluut verkeerde tactiek gevolgd. Heden ten dage zuchten nog 15000 Nederlanders in de kampen; leven Nederlandse blanke vrouwen gedwongen in concubinaat met inlanders en T.R.I. soldaten. Een regering die hiertegen geen maatregelen neemt toont zich laf. Vervolgens gaf spreker nog een uiteenzetting omtrant de armoede die ontstaan zal als Indië "los van Nederland" komt.

Na een korte pauze werd gesproken door A.A.Ch. Bakker. Deze zette uiteen wat het verlies van Indië betekent in economisch opzicht. Vervolgens stond spreker stil bij het Communistisch gevaar in Nederland. De volgelingen van Stalin, aldus spreker, hebben een tweeledig resultaat, als Indië gescheiden wordt van Nederland; immers waar zal het Communisme een vruchtbaarder voedingsbodem vinden dan in Nederland als de arbeider overgeleverd is aan de filosofie van de wanhoop? Spreker hekelde daarna het beleid van de P. v. d. A. ten aanzien van het Indië-beleid en wekte de aanwezigen op, op Woensdag 7 Juli 1948 te stemmen op een der partijen die de grondwetswijziging verwerpen.

Daarna werden door de aanwezigen nog enige vragen gesteld welke beantwoord werden door Generaal Winkelman.

Omstreeks 23.30 uur werd de vergadering door Noorduyn gesloten. Een en ander had een zeer rustig verloop.

*Bergeren bij
6. september 1948*

1948

OPGELEGD

Bij het onderhoud dat ik heden met Goossen had, verzocht hij mij aan den Heer CRABBENDAM mede te deelen, dat het rapport waarover geschreven werd door B in schrijven No 31401 dd 8.4.48 wel in het bezit was van Justitie afd Politie.

Doordat uit het vergaderingsverslag niet was gebleken dat het handelde over een vreemdeling was de inhoud van genoemde brief niet doorgegeven aan de Rijks Vreemdelingen Dienst.

Goossen verzocht in het vervolg er bij te willen vermelden wanneer het vreemdelingen of statenloozen betreft.

20.4.48

Volgn.	LP
2. SEP. 1948	
ACD	45330

co

UITTREKSEL

Voor OD 195 Naam COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID
Origineel in PD 5302 Naam H. PROEBSTING
Volgnr. Ag.nr. 60423 Aard van het stuk Notitie C
Afz. Datum 18-3-49

Notitie C.

Betreft PROEBSTING

Naar aanleiding van de arrestatie van PROEBSTING vernam ik het volgende:

Deze zaak wordt uitgezocht door de P.G. te Amsterdam met enige rijksrechercheurs. Hierbij zijn enkele feiten naar voren gekomen over de organisatie waarbij PROEBSTING betrokken is. Hij werkt voor Prof. Coops, die op zijn beurt weer werkt met RIJKSEENHEID, welke organisatie de zaken financiert. P. is de schrijver van pamfletten over een nationale communistische partij, (waarvan er enige in handen zijn van de CVD). VAN THIEL zou deze zaak gebruiken om Mr. SIKKEL te hinderen. Daar het mogelijk ~~was~~ uit zou komen, dat ook de CVD hier iets van af wist, heb ik aan GOOSSEN verteld, dat wij door SOMER aan PROEBSTING gekomen waren, na eerst bij de PRA in Hilversum te hebben gevraagd of zij er in geïnteresseerd waren om P. te arresteren. Verder bleek, dat P. in contact stond met VERLOOP, die op zijn beurt weer contact had met Sjef de GROOT.

18-3-49.

Uitgetrokken door Sch Afd./Sectie ACD 4C Datum 3-5-49
Op aanwijzing van C.S.

acd/67670.

G (18)

Volgno.
2 AUG. 1949
ACD/67670

's-Gravenhage, 1 Augustus 1949.

Mr. C.L.W. Fock.

No. 22691. Persoonlijk.

Bijlage: 1.

Ch hebben de...

Amice,

Hierbij vindt gij een uitknipsel uit de Nieuwe Post van 30 Juli j.l. Is iets bekend van het daarin medegedeelde of berust het geheel op de levendige verbeelding van Rodrigues Lopes? Gaarne enig commentaar.

Met beste groeten,

Fas
Canfor

Aan de Hoogedelgestrenge Heer Mr. L. Einthoven,
Javastraat 68,
's-Gravenhage.

Nota

AAN: H.B.
VAN: B.VI.

8 Augustus 1949.

Naar aanleiding van de notitie van K.A. van 3-8-1949 no.7, betreffende een artikel in de Nieuwe Post van 30 Juli 1949, moge ik U mededelen, dat van een "staatsgreep" of "ongewone activiteit" op politiek gebied dezerzijds niets bekend is.

Dat in kringen van Nationaal Reveil, Rijkseenheid e.d. de regerings politiek, vooral inzake Indonesië, niet onverdeeld gunstig beoordeeld wordt, mag bekend worden verondersteld.

In verband hiermede is het zeer wel mogelijk, dat in sociëteiten, gefrequenceerd door aanhangers dier groeperingen, "borreltafel"-politiek bedreven wordt, waarvan enkele uitingen aan L.A.R.L. zijn ter ore gekomen, die hiervan -op de bij hem gebruikelijke wijze- voor zijn blad gebruik heeft gemaakt.

Notitie

Notitie voor HB en HKB.

Naar aanleiding van bijgaand courantenartikel uit de "Nieuwe Post" van 30 Juli j.l., ontving H CVD het verzoek van Mr. Pock hem te willen berichten of omtrent de mededelingen, in dit artikel vervat, bij de CVD iets bekend is, dan wel of de inhoud van dit artikel geheel berust op fantasie van Rodrigues Lopes. Gaarne zo spoedig mogelijk Uw commentaar.

KA, 3-8-49.

Geen commentaar HKB 8-8 Juy

In de kringen welke als regel samenkomen in de Nieuwe of Literaire Sociëteit (de Witte), blijkt men zeer sterk gekant te zijn tegen de huidige regerings-politiek.

Zegsman van relatant, een Hoofd-officier van het Nederlandse leger van vóór 1940, zegt dat daar veel gekletst wordt aan de koffietafel.

Hij verklaarde zelf niet van dat geklets te houden en als regel een partijtje biljart speelt of schermt.

Ook hij liet zich echter tijdens een gesprek wat relatant met hem had op 10-12-49, in zeer sperke bewoordingen, afkeurend uit over de Regering in haar geheel, zonder een of andere Minister induidig te noemen.

Hij noemde het een grote fout van de Koningin om van Mook en Schermerhorn, resp. in Indië en in Nederland met de regering te belasten. Verder:

"Het is onbegrijpelijk dat onze Indië mensen nog voor deze Regering willen vechten: ja, hoe is het zelfs mogelijk dat onze soldaten dit nog willen doen. De Regering laat zich in de zak schijten. Ze is absoluut onbekwaam".

Het was relatant nog niet mogelijk om nadere gegevens te verkrijgen, ook niet de geringste, over het eventueel maken van plannen voor een of andere actie.

Wel werd relatant ter lezing een tweetal gestencilde brochures overhandigd, welke als titel hebben:

"Het Wereldcommunisme". Correspondentie-adres Machtiging 437 Den Haag.

Opvallend is een stempelafdruk op elke brochure met in een rechthoek de woorden: "Abonné ACTIE".

Verder werd overhandigd een gedrukte brochure van Juni 1949, uitgaande van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid, Koningin Emmakade 187 te 'sGravenhage.

'sGravenhage, 11 Augustus 1949.
14.

dat hij

B III
Waar is dit dan?
B3 16/9
ontbrekend
25/8 TN

%

17.

Nota no. 67670
Aan: H.B.

13-8-1949.

Van: B.VII.

Ingevolge Uw opdracht d.d. 12 Augustus 1949, moge ik U hierbij een rapport doen toekomen, betreffende het in De Nieuwe Post d.d. 30-7-'49 verschenen artikel.

*Gezond toe
13/8*
Van de door U aan mij overhandigde stukken betreffende "Het Wereld Communisme" zijn fotocopieën in mijn bezit, de originele stukken deed ik U hedenmorgen wederom toekomen.

Betreffende machtiging 433 te 's-Gravenhage kan ik U mededelen, dat deze is afgegeven aan het reclamebureau "Arotto", Prinsestraat 132 te 's-Gravenhage.

Dit reclamebureau is echter nergens bekend.

Op het adres Prinsestraat 132 is woonachtig: J. Kunnen, bij onze administratie onbekend. Naar hem zal een nader onderzoek worden ingesteld.

Daar voorlopig niet is gebleken, dat de wekelijkse uitgave "Het Wereldcommunisme" in enig verband staat met het Comité Rijkseenheid, is hierop door mij in bijgaand rapport geen aandacht gevestigd.

Naar aanleiding van het gestelde in het artikel "Wie denkt er in Den Haag aan een staatsgreep?", voorkomend in De Nieuwe Post van Zaterdag 30 Juli 1949, 4e jaargang No. 30, kan het volgende worden medegedeeld.

Het artikel, dat over het algemeen in zeer vage termen is gesteld, noemt slechts enkele concrete punten, waaruit een verhoogde activiteit op politiek gebied zou kunnen worden geconcludeerd.

Omtrent deze punten, zoals de activiteit in Haagse buitenwijken, Wassenaar en de omgeving van de Scheveningse bossen, het telefoneren en afleggen van verklaringen, het ambiëren van de portefeuille van Financiën, door slechts één "sollicitant" en het ontvangen van ernstige rapporten door Washington en Londen kan thans nog moeilijk beoordeeld worden in hoeverre hierin een kern van waarheid schuilt.

Wel kan worden opgemerkt, dat voorzover bekend, radio Moskou de laatste maanden geen speciale berichten hierover heeft omgeroepen.

In verband met de inhoud van dit artikel kan echter de aandacht worden gevestigd op de verhoogde activiteit van het comité Rijkseenheid naar aanleiding van de door de Regering gevolgde Indonesië-politiek.

Deze verhoogde activiteit moge blijken uit een op 20 Augustus a.s. door het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid belegde openbare bijeenkomst in de Dierentuin te 's-Gravenhage, waar men kan "getuigen van zijn deelneming "met het tragisch lot van Indië en ons Koninkrijk en van "zijn afkeer van het na-oorlogse Indië-beleid", terwijl een delegatie van het Comité Handhaving Rijkseenheid op 11 Augustus 1949 op eigen verzoek door H.M.de Koningin in audiëntie werd ontvangen.

Dat

Dat men in de kringen van Rijkseenheid in ernstige mate verontrust is door de thans gevolgde Regeringspolitiek, mag bekend worden verondersteld; er zijn echter tot heden geen tekenen waargenomen, die er op zouden wijzen, dat in die kringen aan een staatsgreep wordt gedacht.

13-8-'49.

B VII

Nota

B II

Hierbij de mij toegezonden stukken retour. Er blijkt een misverstand ontstaan te zijn.

In eerste instantie zou ik inderdaad de brief van Mr. Fock beantwoorden n.a.v. de van B en KB binnenkomende commentaren. Daar de berichten van B vrij lang uitbleven heb ik bij HB ong. een week geleden gerappelleerd, waarop deze mij zei, - in overleg met H CVD - de Heer Fock mondeling reeds een en ander medegedeeld te hebben. Daarop heb ik met HB afgesproken, dat nu ook de schriftelijke bevestiging door hem ter tekening aan HCVD zou worden voorgelegd, omdat ik uiteraard niet weet in hoeverre de thans opgestelde nota het mondeling onderhoud slechts bevestigt dan wel in hoeverre deze nota nog aanvullende gegevens bevat, welke in het bijzonder belicht dienen te worden. Een en ander geldt temeer nu afd. KB geen commentaar geleverd heeft op het bericht.

Afhandeling dan ook gaarne door H B. Hiervoor bijgevoegd het schrijven van Mr. Fock, voorzien van ACD-nummer + het originele krantenknipsel ter terugzending.

KA, 19-8-49.

B. 67670
Twee

II. RD.2

~~XXXXXXXXXX~~
[Handwritten signature]
DIENSTGEHEIM

UITGEBOEKT

Artikel "De Nieuwe Post"

Naar aanleiding van Uw brief van 1 Augustus 1949, no. 22691 persoonlijk, waarbij gevoegd was een knipsel uit "De Nieuwe Post" van 30 Juli j.l., heb ik de eer U Hoogedelgestrenge het volgende mede te delen:

Het in vage termen gestelde artikel is kennelijk geïnspireerd door de verhoogde activiteit van het Comité "Handhaving Rijkseenheid", o.m. gebleken uit de op 20 Augustus te 's-Gravenhage belegde openbare bijeenkomst, het bezoek van een delegatie aan H.M.de Koningin en de verspreiding van pamfletten.

Zoals bekend, zijn het Comité en de daarmede sympathiserenden in ernstige mate verontrust door de thans gevoerde politiek van de Regering. Er is echter geen enkele aanwijzing, dat men enige poging zal doen om bij de actie van de legale weg af te wijken.

P.D 6921
De genoemde symptomen der activiteit van het Comité zijn voor Rodrigues Lopes gerade aanleiding geweest een artikel te schrijven, waarin hij, zonder te preciseren, de gelegenheid neemt om ernst te wekken en te aansporen.

Het bij Uw schrijven toegesonden krantenknipsel doe ik U hierbij weder toekomen.

Een exemplaar van een eulangs door het Comité "Handhaving Rijkseenheid" verspreid pamflet gelieve U hierbij tevens aan te treffen.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr. L. Einthoven.

Aan de Hoogedelgestr. Heer
Mr. C. L. N. Poek
Plein 1813 no. 4
te 's-GRAVENHAGE.

*De Rijkseenheid-mensen gaan ook niet
vrij uit. Nog een paar dagen werd op een
vergadering nog gesproken, zoiets van "als Welton
zijn kabinet gevormd zal hebben".*

13/11 19-9-49

WIE DENKT ER IN DEN HAAG AAN EEN STAATSGREEP?

ONGEWONE ACTIVITEIT IN PERIODE VAN ONZEKERE VACANTIE

In bepaalde kringen in den Haag broeit iets.

Tegelijk met de Engelse conservatieve oppositie, die de kop opsteekt, en met de erkenning van ons Indische fiasco, zinnen de uiterst rechts georiënteerden in Nederland op een middel om de plaats van de huidige regering in te nemen.

De moeilijkheid is, dat zij die deze plannen ontwerpen, zich nog enigszins bevinden in de positie van den jager, die de beer nog moet schietten.

Toch zijn er reeds ambiteuse kringen, die zeer ernstig bezig zijn om alvast onderling de huid te verdelen. In voormalige afdelingen van Rijks-eenheid, Nationaal Réveil e.d. zijn vele personen met elkander in contact gebleven, die vroeger en nu nog altijd de hoogste plaatsen in den lande ambiëren.

Bekende Londense figuren staan vooraan in deze wedstrijd. Maar ook anderen worden gepolst, aangezoekt. Er wordt ernstig gedebatteerd over de positie van verschillende toekomstige ministers. In de discussie mengen zich stemmen, die wij nog kennen van Radio-Oranje, gezichten uit de Mei-dagen en namen uit de rapporten der Parlementaire Enquête-Commissie. Arme Enquête-Commissie!

Zij zou geen lang leven meer hebben, als deze heren werkelijk weer aan de macht kwamen.

In staat om te regeren?

Men kan tegenwoordig de vacantie-tijd nauwelijks een rusttijd noemen, want het is nooit meer zeker, dat er niet een of andere politieke bom over dit land of enig ander land kan barsten.

Het zou mij niet verwonderen, wanneer wij uit onze „onzekere rusttijd“ opgeschrikt zouden worden door een groep heren, die zich plotseling groepen zouden achten om ons land opnieuw te gaan regeren.

Oud-ministers, dominees en hoge officieren, — bijna allen hebben gedefileerd voor de Parlementaire Enquête-Commissie en zijn er bekaaid afgekomen — willen de tanende sterren der P.v.d.A. en der K.V.P. gaan vervangen.

Er zijn ook Katholieken onder hen.

De kleine controverses tussen Welter, Gerbrandy en andere heren van de voormalige stichting „Rijkseenheid“ zijn sedert lang weer bijgelegd.

In de stille, voorname buitenwijken van den Haag lopen bekende figuren met dikke acte-tassen; huls in, huls uit. Er gaat geen middag, geen avond voorbij, zonder dat er in Wassenaar of in de omgeving van de Scheveningse bos- en conferentie plaats hebben.

Er worden telefoontjes gewisseld en verklaringen afgelegd. Het is nog geen samenwerking in optima forma. Maar het begint er, sedert de laatste weken, ernstig op te lijken.

De uiterst-rechtsen in den lande voelen zich in staat om opnieuw te gaan regeren!

Wie neemt „Financiën“?

Er zijn sollicitanten voor alle ministeriële vacatures.

Natuurlijk voor Buitenlandse Zaken, Binnenlandse Zaken en Economische Zaken.

Er is minder ambitie voor Justitie, voor Algemene Zaken en voor Overzeese Gebiedsdelen.

Er is, voor zover ik weet, maar één sollicitant voor „Financiën“. En geen wonder. Het zal een kel van een vent moeten zijn, die de chaos, die Plet Liefstijck achter zich zal laten, zal weten aan te pakken en voor het hopeloze einde zal weten te behoeden.

De diplomatieke vertegenwoordigingen in ons land beginnen zich, zo verneem ik uit goede bron, voor dit interessante spel te interesseren.

Washington en Londen ontvangen er ernstige rapporten

over en Moskou is, als altijd, met haar berichtgeving zelfs wat voorbarig geweest.

Het wordt m.i. tijd, dat het Nederlandse volk zelf er iets van begint te merken.

Het ligt niet op mijn weg om verrassingen te verknoelen.

Maar voor één ding acht ik de tijd wel rijp. Ik zou het Nederlandse volk willen toeschreeuwen: „Kijk uit!“ — In tijden van chaos zijn het zelden de beste elementen, die trachten in troebel water te vissen.

Van het troebel-water-vissen der Londense en aanverwante heren hebben wij in de afgelopen vier jaar teaslotte toch wel iets kunnen leren.

Het is tijd voor het Nederlandse volk om uit te kijken.

Het Parlement doet niets; ons huidig Parlement doet nooit iets. Maar omdat de Kamers zitten te slapen, is het niet nodig, dat het volk zelf ook blijft snurken terwijl er een wezenlijk politiek gevaar dreigt.

„Kijkt uit“, Nederlanders! Nog lang niet van de zijde van de communisten, met welke men u afleidt, maar van de zijde van de oude, doorgewinterde intriganten dreigt het gevaar.

We hebben waarachtig geen Gerbrandy's meer nodig aan het roer.

L.A.R.L.

Volk van Nederland

Volk van Nederland, men onthoudt U de waarheid!

Men legt een sluier over de feiten, die voor Uw toekomst alles beslissend zijn. Gij staat in werkelijkheid voor één even ernstige tijd als die welke op de tiende Mei 1940 aanbrak.

Wij voelen het als onze plicht, voor het forum van U en van onze geschiedenis onze stem te verheffen, opdat men wete, dat evenals in de zomer van 1940 althans een aantal mannen en vrouwen niet accoord gaan met de vertreding van de democratische rechten van dit volk en met het breken van dit Koninkrijk. De rampen van de „Roermond” en de „Franeke” hebben diepe indruk op U gemaakt! De namen van onze Mannen, die dag in, dag uit, week in, week uit, vallen en gegroeid zijn tot een sombere lijst, die aanklaagt, dienen een even diepe indruk op U te maken. Blijvend moet onze vlag halfstok gehesen worden. Te meer, omdat de vraag rijst: „waarvoor zijn ze gevallen?”

De vlag van dit Koninkrijk, waarvoor de Mannen hun leven gaven, gaat neer. Dat is het voor een ieder zichtbare resultaat van de politiek van Schermerhorn, Van Royen en Van Maarseveen.

Allen lieden, die niets van Indië wisten; voor een deel lieden, die Indië-los-van-Holland in hun program hadden staan.

Nog is dit niet alles! Onze Mannen en Vrouwen in Indië, onze Planters en onze Plantersvrouwen, onze Ambtenaren worden met de dood bedreigd. Zij worden bedreigd door een Republiek, waarvan de leiding gezworen heeft, niet te zullen rusten, voor de laatste Nederlander over de kling is gejaagd. Een leiding, waarvan de Procureur-Generaal in Indonesië, Mr. Felderhoff, heeft gezegd: dat hij meent, dat sommigen van hen eerder in de gevangenis dan op een ministerszetel thuishoren.

Niet om onze doodsvijanden aan de macht te helpen, zijn de mannen van Doorman, Spoor, Meyer en Van Langen neergetuimd.

Wat zou men zeggen, als men opzettelijk en wel overdacht de beide zo

juist genoemde vliegtuigen ten onder had laten gaan? Welnu, zulks gebeurt met Indië!

Het bloed van de Matrozen en Soldaten kome over het hoofd van hen, die onze Soldaten derwaarts stuurden. Er is van onze Mannen en van hun liefde voor het Vaderland gruwelijk misbruik gemaakt.

Terwijl Indië in een chaos verkeert en men diep medelijden moet hebben met hen, die zullen lijden onder de gevolgen van de progressieve politiek, gaat Nederland de armoede tegemoet. Wij zijn bereids niets meer!

Om dit naakte feit voor U te verbergen, vertreedt men de Democratie. De Volksvertegenwoordiging wordt aan de kant gezet door haar voor voldongen feiten te plaatsen. De Grondwet geschonden, de wetten verkracht! Wij hebben geen middelen, om ons hiertegen te keren. Doch het geschiedt, wat wij sinds jaar en dag hebben voorspeld, wanneer in Indië een bloedbad ontstaat,

wanneer de terreur heerst, wanneer hier armoede aanbreekt en wij financieel ten einde zijn, ja, dan zal het Nederlandse Volk de ogen open gaan. Eer het zover is, stellen wij vast, dat wij van alle Ministers die tot dit schandelijk bedrijf medewerking hebben verleend, dezelfde rekenschap zullen vragen als van hen, die in de bezettingsjaren in strijd met hun eed, zich aan de zijde van de vijand stelden.

Laten zij, die nog ons Volk misleiden, deze stem van Rijks- en Koningsgetrouwen vrezen, die in Kracht zal groeien!

Namens het Plaatselijk Comité: **HANDHAVING RIJKSEENHEID.**

Getuig van Uw deelneming met het tragisch lot van Indië en ons Koninkrijk en van Uw afkeer van het na-oorlogse Indië-beleid door deelname aan de grote openbare bijeenkomst op 20 Augustus a.s. in de Dierentuin in Den Haag, aanvang 2 uur.
Sprekers: Prof. Gerbrandy, de heer Welter, de Generaal h.d. Winkelman, de Lt.-Admiraal h.d. Hellrich en het C.-H. Eerste Kamerlid de heer Reyers.
Kaarten à f.0.25 vanaf de 18e Augustus in de Dierentuin, of door aanvraag per giro of postwissel bij Centraal Bureau Handhaving Rijkseenheid.

Het Centraal Bureau van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid is gevestigd te s-Gravenhage, Koningin Emmakade 187, Giro 6866. Telefoon 330291. Steunt de actie die dit comité in binnen- en buitenland voert! **NOG IS NIET ALLES VERLOREN!**

GEHEIM.

Verbinding: No.12

Doss.118/26

Onderwerp: Comité Handhaving Rijkseenheid

16 Augustus 1949.

17 AUG. 1949

60028

B

Hierbij worden toegezonden twee pamfletten van het
Comité Handhaving Rijkseenheid, welke te 's-Gravenhage
worden verspreid. (einde)

3

MANIFEST

aan het Nederlandse volk

EDERT JAREN is aan de Natie de uitvoering voorgespiegeld van de Koninklijke/December-Boodschap 1942, die de hervorming van het Koninkrijk als geheel en van de Europese en Overzeese gebiedsdelen als zijn delen, in uitzicht stelde.

Door deze hervorming zou aan de nationale aspiraties der Indische volkeren volkomen genoegdoening gegeven worden en Nederland nochtans zijn historische roeping kunnen blijven vervullen: het verzekeren van vrede en recht in Indonesië en de opvoeding van de volken ginds tot democratisch zelfbestuur.

Ook doordat de Koninklijke rede uitdrukkelijk in uitzicht stelde een samenwerking tussen Nederland en Indië binnen de rijkseenheid, was dit program in overeenstemming met de toenmalige grondwet. Doch èn Grondwet èn program werden deerlijk geschonden door het Accoord van Linggadjati.

Door wijziging van de Grondwet werd gepoogd deze met het Accoord in overeenstemming te brengen; het Koninkrijk zou worden omgezet in een Unie, die reëel en Koninklijk zou zijn en soeverein op het gebied van haar bevoegdheid.

Doch reeds had de Regering, buiten voorkennis der Staten-Generaal, bij het Renville-accoord aan de te stichten Indische Federatie de volkomen onafhankelijkheid toegezegd en bij de Koninklijke verklaring van Februari 1948 beloofd, dat deze Federatie zich zal uitstrekken „over de gehele uitgestrektheid van het eilandenrijk”. Door deze belofte is aan Ambon, Menado en Nieuw-Guinea en andere delen van Indonesië het blijven in het Koninkrijk niet meer verzekerd.

Kan het verwondering wekken, dat de Regering geen weerstand heeft kunnen bieden aan de Veiligheidsraad en daartoe geprest „met de meeste nadruk” heeft moeten verklaren de Nederlandse soevereiniteit „wezenlijk, volledig en onvoorwaardelijk” te zullen overdragen?

Echter schrijft art. 209 van de gewijzigde Grondwet, op grond van het te Linggadjati overeengekomene, bindend voor dat de Unie zal voldoen aan zekere door hare organen te waarborgen voorwaarden, die een beperking van de soevereiniteit der lid-staten meebrengen.

Aldus „zal zij de rechtszekerheid, de fundamentele mensenrechten en vrijheden en deugdelijk bestuur waarborgen”. Maar reeds heeft de Regering Dr. van Royen te Batavia doen verklaren, dat zij niet „staat op enige macht van de Unie om in te grijpen in de binnenlandse aangelegenheden van de deelgenoten”, waardoor dit waarborgen geheel denkbeeldig wordt.

De Kroon en het Rijk zullen tengevolge van deze gang van zaken nog op veel noodlottiger wijze worden gebroken, dan uit de wijziging van de Grondwet in 1948 voortvloeit. Laat gij dit Kabinet zijn gang gaan, dan verdwijnt ook de Unie, zoals de Grondwet die wil, in rook.

Ondertussen gaat de Regering voort over de voorwaarden van de ontbinding van het Rijk te onderhandelen met Soekarno en Hatta, met wie zij zelve alle overeenkomst onmogelijk heeft verklaard. Zij gaat voort, terwijl zij aan de Staten-Generaal de duizenden te Djokja buitgemaakte stukken verheimelijkt, die bewijzen, dat de sluipmoordenaars onzer zonen en onzer getrouwe Indische vrienden in dienst en onder bevel staan van de Republiek. Zij gaat voort, onverschillig voor de zware krenking der volksconscientie, die deze politiek verfoeit.

Een internationale commissie oefent in Indonesië in feite thans het hoogste gezag uit en onder druk van die commissie moeten de machthebbers der Republiek, die wij op grond van hun misdaden, gewapenderhand uit hun macht hadden ontzet, weer in Djokja worden hersteld.

Deze nationale vernedering is het resultaat van de politiek der Regering en terecht mag ons volk zich afvragen of dit resultaat rechtvaardigt de offers aan personen en goederen gebracht en nog te brengen.

De voor de gang van zaken verantwoordelijke partijen laten de Regering begaan. Het volk wordt in slaap gewiegd. Maar wij, onze plicht getrouw, verheffen tegen dit bedrijf voor het Forum der Geschiedenis nogmaals ons plechtig protest.

Natie ontwaak! Zie wat geschiedt.

Uw Regering bukt voor de gunst van de Internationale machten. Maar dit gaat ten koste van het recht en de toekomst, het geluk en de welvaart van U en van de volkeren van Indonesië.

P. S. GERBRANDY
M. L. F. BAJETTO
J. COOPS
Mevr. I. VAN DIJK—HENDRIKS
H. J. EWOUTD VERMEULEN
W. K. H. FEUILLETAU DE BRUYÏN
J. TH. FURSTNER
C. GERRETSON
J. A. VAN HAMEL
C. E. L. HELFRICH
J. H. HEMMERS Sr.
A. C. JOSEPHUS JITTA
H. A. LUNSHOF
J. W. MEYER RANNEFT
W. A. PANNENBORG
H. J. VAN PUTTEN
L. J. QUANT
Mej. J. E. VAN RAVESTEYN
J. REYERS
Mevr. E. S. B. VAN DE ROEMER—
VAREKAMP
A. TH. C. SCHIEBERGEN
J. SCHOUTEN
L. V. M. VERMEULEN
CH. J. I. M. WELTER
J. A. DE WILDE
H. G. WINKELMAN
P. ZANDT
J. L. A. ZWARTS

's-Gravenhage. Juni 1949.

Betuigingen van instemming en financiële steun aan de actie in binnen- en buitenland worden gaarne ingewacht aan het bureau van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid, Koningin Emmakade 187, 's-Gravenhage. Telefoon 330291. Giro 6866.

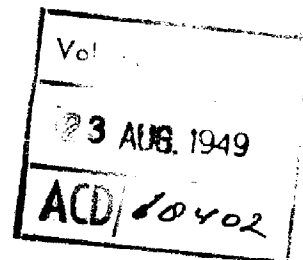
MINISTERIE VAN OORLOG
HOOPDKWARTIER VAN DE
GENERALE STAF
SECTIE G 2 B.

's-Gravenhage, 23 Augustus 1949.

Nr.V-2325/49 Geheim.

Geheim

Spoeed
B

Teneinde de Minister van Oorlog volledig te kunnen inlichten, verzoeke ik U mij zo spoedig mogelijk te willen doen toekomen een verslag van de op Zaterdag 20 Augustus j.l. gehouden vergadering van het Comité Handhaving Rijkseenheid, in de Dierentuin alhier.

(Dit ter bevestiging van een reeds telefonisch tot de Heer Crabbendam gericht verzoek).

typ:GW.
coll: ~~GW~~

Het Hoofd Sectie G 2 B,
De Luitenant-Kolonel,

(M.P.Kokje)

AAÏ:
Hoofd C.V.D.
Javastraat 68,
's-GR A V E N H A G E.

XXXXXXXXXX

25 Augustus 9

B.68402

twee

VIII. TZ.3.

UITGEBOKT

XXXX
XXXX

GEHEIM

Vergadering Nationaal
Comité Handhaving
Rijkseenheid

Met verwijzing naar Uw geheim schrijven van 23 Augustus j.l.,
no.V-2325/49 heb ik de eer U hierbij aan te bieden twee exemplaren
van het verslag der op Zaterdag 20 Augustus j.l. alhier door het
"Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" gehouden openbare protest-
vergadering.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,

Aan de Heer Hoofd Sectie G 2 b (nieuw),
Hoofdkwartier van de Generale Staf,
Prinses Julianakazerne,
te
's-GRAVENHAGE.

J.G.Crabbendam.

G E H E I M.

FOTO
No. 762

Verbinding: No.12

24 Augustus 1949.

Doss.118/27

Onderwerp: Protestvergadering van het Nat.Comité Handhaving Rijkseenheid.

Datum ontvangst bericht: 20 Augustus 1949

Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar

Waardering bericht: betrouwbaar

Tevens bericht gezonden aan:---

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Volgno.

24 AUG. 1949

ACD/60464

Op 20 Augustus 1949 werd door het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid een openbare protestvergadering gehouden in de grote zaal van de Dierentuin te 's-Gravenhage.

Aanwezig in totaal plm. 7000 personen (zaal en tuin). Zaalcapaciteit plm. 1800 personen. In de tuin waren ongeveer 5000 personen aanwezig, die door middel van luidsprekers de sprekers konden beluisteren. Vóór de aanvang werden buiten de zaal insignes van het N.C.H.K. te koop aangeboden. Langs de toegang tot het gebouw (zijde Benoordenhoutseweg) stonden aan weerszijden van de oprijlaan witte met zwart omrande houten borden, vermeldende naam, rang en woonplaats van militairen, die in Indonesië zijn gesneuveld.

Vóór de ingang van het gebouw stond een groot wit kruis opgesteld, gerankeerd door 6 omfloerste zuilen voorzien van de Nederlandse kroon en leeuw. De zaal was met rood wit en blauw versierd, terwijl tegen de pilaren van het balkon witte borden waren aangebracht, waarop een kroon stond afgebeeld. Op een doek, aangebracht op het podium stond de spreuk: "Volk van Nederland waar Uw vlag wappert, heersen recht en veiligheid."

Het was opvallend, dat het overgrote deel der bezoekers mensen waren boven de 40 jaar. Velen hiervan waren Indische Nederlanders.

Op het podium stonden 18 stoelen gereserveerd.

Te 14.15 uur betrad Prof. Mr. P. S. GERBRANDY als voorzitter van de vergadering het podium. Hij werd met luid applaus ontvangen. De stoelen op het podium werden bezet onder andere door:

1. Oud-Minister van Koloniën Ch. J. I. M. WELTER,
2. Admiraal b.d. C. E. L. HELFRICH,
3. Generaal b.d. H. G. WINKELMAN,
4. Dr. W. K. H. FEUILLETAU DE BRUYN,
5. Professor Dr. C. GENETSON,
6. De Heer MEYER RANEFFT,
7. Mej. VAN RAVENSZWAAY.

Te 14.20 uur opende de voorzitter Prof. GERBRANDY de vergadering. In zijn inleiding begroette hij alle aanwezigen en in het bijzonder de aanwezige militairen, die de opstand in Indonesië aan de lijve hadden ondervonden (luid applaus).

Hij gaf te kennen, dat de nood van onze 80 miljoen landgenoten ontzettend groot is. De regering, zo zeide hij, wil die nood niet zien. Bij het laatst gehouden kamerdebat

-heeft-

heeft Minister VAN MAARSEVEEN de oppositie met onverantwoordelijke lichtvaardigheid beantwoord.

Prof. GERBRANDY beschuldigde de Republikeinen van moord, roof en ontvoering en hij achtte het een groot schandaal, dat de Nederlandse regering met die Republikeinen aanpapt en aan de andere kant jongens naar Indonesië stuurt om daar aangeslacht te worden. Hij vond het betreuenswaardig, dat het hoord van de Republikeinse delegatie voor de a.s. Ronde Tafel Conferentie, die gecollaboreerd heeft met de vijand en door de Japanners is gedecoreerd voor daden tegen Nederland begaan thans in de Ridderzaal wordt toegelaten en dat dit gebouw voor de tweede maal wordt verontreinigd. De eerste maal werd dit gebouw tijdens de Duitse bezetting door SEYS INQUART ontheiligd. Dit is niet de schuld van Engeland, Amerika of de Verenigde Naties, maar volgens spreker de schuld van de Nederlandse Regering. Spreker wil de geest van ons volk beïnvloeden. Wanneer dit geschied zou zijn, dan zou de regering moeten wijken. Hij ziet de toekomst van Nederland zeer donker in, maar als wij de zaak verliezen, dan wil hij met ere verliezen (luid applaus). Volgens spreker worden de Nederlandse belangen voor spotprijzen van de hand gedaan.

Spreker eindigde zijn inleiding met de woorden: "Wij houden ons aan de Grondwet. Geen beleid in handen van SOEKARNO en HATTA. Vrijheid van alle volken in Indonesië." "Ende despereert niet."

Prof. GERBRANDY gaf daarna direct het woord aan oud-Minister WELTER, die sprak over het onderwerp: "De vlag". Spreker was dankbaar, dat duizenden naar de vergadering waren gekomen en dat tienduizenden nog achter hem staan. Minister VAN MAARSEVEEN, die meermalen de woorden bezigde, dat het overgrote deel van/Nederlandse volk achter hem staat, zou uit deze vergadering lering kunnen trekken. Spreker waarschuwde alle aanwezigen, dat het gevaarlijk is om openlijk te kiezen voor het N.C.H.R., want zo zei hij: "U wordt door de Regering voor extremist aangezien."

Hij raadde de agenten van de C.V.D. aan om de vergadering zo nauwkeurig mogelijk te verslaan.

Hij vond, dat de aanhangers van het N.C.H.R., die zichzelf nationalisten weten, door de Regering evenzeer als extremisten worden beschouwd als de communisten. De Heer WELTER stelde de vraag: "Waarom zijn wij extremisten?" Alleen omdat wij handhaving van de Grondwet voorstaan. Spreker zei, dat hij Nationalist is en dat hij er trots op is dit te zijn. Hij eiste eerbiediging van ons Nationalisme door andere landen (luid applaus).

Hierna verzocht hij enige ogenblikken eerbiedige stilte voor de in Indonesië gevallen militairen.

Spreker betoogde, dat onze vlag in Indonesië besmeurd wordt en uitte de vrees, dat onze vlag in Indonesië voor goed neergehaald zal worden. Ook is volgens zijn mening de Grondwet niet meer veilig. Hij sprak zijn afkeuring uit over het thans gevoerde regeringsbeleid en zag gaarne, dat er met de leiders der Republiek niet wordt onderhandeld.

De Heer WELTER eindigde met een krachtig protest tegen het beleid van de Nederlandse Regering en wakte op om de vlag te bewaren als het Nationale symbool voor Nederland, Nederlands-Indië en Curaçaa (luid applaus).

Hierna werd het woord gevoerd door Generaal b.d. H.G. WINKELMAN over het onderwerp: "Aan wie de schuld".

-spreker-

/ het

Spreker hoopte, dat onze Kroon geen bordpapieren Kroon zal worden. Hij was het eens met de vorige sprekers en zei, dat de thans gevoerde Indië-politiek Nederland naar de afgrond zal helpen. Hij beschuldigde de Nederlandse Regering van verkeerde voorliding, zowel in binnen- als in buitenland. Hij hoopte, dat de Nederlandse Regering er niet toe over zou gaan keesten te organiseren met de leden van de Republikeinse delegatie, terwijl door toedoen van deze heren duizenden van onze jongens, planters en goedwillende Indonesiërs worden vermoord. Spreker vond het een onverantwoordelijke daad van de Nederlandse Regering, dat SOEKARNO weer op zijn troon is gezet. Hij wakte de aanwezigen op om de ideeën van het N.C.H.R. te verspreiden (luid applaus).

Hierna werd het woord gevoerd door Admiraal b.d. C.E.L.HELFRICH over het onderwerp: "Recht door Zee".

Deze begon met de opmerking, dat bij het uitbreken van de oorlog, 10 Mei 1940, geheel Indonesië achter Nederland stond. Indonesië bleef, behoudens een kleine klik collaborerende Indonesiërs, trouw aan Nederland. De Indonesiërs hebben 3 1/2 jaar de tijd gehad zich van Nederland af te keren, maar bij de capitulatie van Japan stonden zij nog steeds achter Nederland. De Indonesiërs hebben in samenwerking met Nederlanders de vijand weerstaan. Verder betoogde hij, dat de Nederlandse Marine in Indië was ingezet om het mogelijk te maken, dat Australië zijn beste soldaten naar Australië terug kon halen, toen dit in 1940 nodig was.

Spreker was van mening, dat Nederland zijn plicht heeft gedaan tegenover zijn bondgenoten. Hij had er op gerekend, dat de bondgenoten van Nederland na de capitulatie hun plicht tegenover Nederland zouden nakomen. Na de capitulatie werden de fouten gemaakt. Tjarda VAN STARKENBORGH STACHOUWER werd ondergeschikt aan de Amerikaanse Marine-leiding. Het is de wil van de Amerikanen, dat wij een arm bedelend volk worden, maar laten zij dat dan eerlijk zeggen riep hij uit. (luid applaus).

De Nederlandse Regering heeft hiertegen niet genoeg geprotesteerd, is te laks en te slap geweest. Indertijd had spreker 4 brieven aan de Nederlandse Regering gezonden. Deze waren onbeantwoord gebleven, zelfs een bewijs van ontvangst bleef achterwege. De regering is er door deskundigen op gewezen, dat het roer om moest, maar de koers bleef onveranderd. De Heer HELFRICH gaf te kennen, dat naar zijn mening er maar één oplossing was n.l. dat het Nederlandse Volk zich in één partij, "De Nationale Partij" verenigt en dat op deze wijze verandering in de koers wordt gebracht. De leuze van deze partij zal moeten zijn "Je Maintiendrai".

Hierna werd het woord gevoerd door de Heer MEYER RANNEFT, lid van de Raad van State.

Spreker deelde mede, dat hij achter GERBRANDY en zijn beweging staat. Hij is er van overtuigd, dat Indonesië thans een staatkundige vorm moet krijgen, maar dat de thans gevolgde koers gewijzigd dient te worden. Hij was een van de mannen, die in 1946 SCHERMERHORN, VAN MOOK en LOGEMANN had aangeklaagd voor het plegen van verraad. Met de zweep waren de deelstaten gedwongen onder de Republiek te komen. De mening van CHURCHILL was gevraagd over India, Birma en Indonesië. Deze had laconiek geantwoord, dat er in die landen door sluipmoord enz. maar weinig meer mensen waren gevallen dan in de laatste wereldoorlog.

Spreker deelde mede, dat de Republiek de overeenkomsten en de beloften niet houdt. Zelfs bij de aanvang van de Ronde Tafel Conferentie wordt er in Indonesië harder ge-

vochten dan ooit. De republiek infiltreert waar zij kan, alleen om deze conferentie te bespoedigen. Zelfs in Engeland ziet men thans in, dat Nederland na de capitulatie onrechtvaardig is behandeld. De News Cronyckle schreef onlangs, dat de politiek van Engeland in Indië niet eervol is geweest. Ook Amerika en vooral Christelijk Amerika is terug gekomen op zijn politiek over Indonesië. Dit zijn wel enige lichtpunten, maar één van de voornaamste dingen is, dat er nog vele Nederlandsgezinde Indonesiërs zijn. Spreker beschuldigde de Commissie van Goede Diensten, dat zij een verkeerde voorstelling van zaken geeft aan de veiligheidsraad. Hij protesteerde tel tegen de politiek van de Nederlandse regering en eindigde zijn rede met de woorden: "Gij behoert geen succes om vol te houden, het is waard om voor de goede zaak te sterven."

Hierna sprak Prof. Dr. C. GERRITSEN over het onderwerp: "Onvoorwaardelijk".

Spreker vond het niet aangenaam, dat de Ridderzaal, die op een roemrijke historie kan bogen, voor het slotbedrijf van de Indië-politiek is opengesteld. Het is nodig, dat wij ons schamen voor de regering, die de natie zo diep heeft vernederd. Hij deelde mede, dat de C.H. haar vertrouwen in de regering voor het grootste deel heeft opgezegd. De C.H. is hierdoor in tweeën gevallen. In de Tweede Kamer hebben 5 van de 9 kamerleden der C.H. tegen het regeringsbeleid gestemd en in de Eerste Kamer alle C.H.-kamerleden. Wanneer de conclusie van de Ronde Tafel Conferentie in stemming wordt gebracht, zal voor de uitvoering daarvan tenminste tweederde van het aantal kamerleden vóór moeten stemmen. Wanneer 34 leden tegenstemmen, heeft de Ronde Tafel Conferentie geen kans van slagen. Thans zijn er al 30 leden, die tegenstemmen. Volgens spreker is de pers in haar moreel sterk gedaald en heeft de "Nieuwe Rotterdamse Courant" het beleid over Indië verdonkeremaand.

Spreker heeft geen vertrouwen in de Republikeinse leiders.

Als laatstespreker voerde het woord Dr. W. K. H. FEUILLETAU DE BRUYN over het onderwerp: "Hands off van New Guinea".

De regeringen DREES en SCHERMERHORN hebben de domheid en onbeschaamdheid begaan Nederland naar de afgrond gebracht te hebben. In Indonesië wordt momenteel dezelfde politiek door Amerika gevoerd als in China. Spreker had telefonisch bericht gekregen, dat het vertrek van de vertegenwoordigers van de deelstaten in Indonesië wordt tegengehouden. Dit zijn de deelstaten, die bij Nederland willen blijven. Christelijk Amerika zal dit aan de wereld bekend maken. Volgens de VAN ROYEN-ROEM-overeenkomst moeten wij de Indonesiërs vriendschappelijk tegenmoettreden. Hoe kunnen wij van deze mensen vriendschap verwachten. Spreker noemde dit vriendschappelijk contact met de Republikeinen verraad aan de Indische Nederlanders. (luid applaus).

De gehele vergadering verliep ordelijk. Er heerste een buitengewoon enthousiaste stemming.

De voorzitter Prof. Mr. P. S. GERBRANDY stelde de vergadering voor een telegram van diepe aanhankelijkheid aan H.M. de Koning te zenden en tevens een telegram te zenden aan Zijne Excellentie de Minister-President, waarin de diepe bezorgdheid van de vergadering wordt uitgesproken over het beleid van de Regering insake de Indonesische kwestie. De voorstellen werden met luide instemming begroet.

Te omstreeks 18.00 uur werd de vergadering, na het zingen van twee eerste coupletten van het Wilhelmus door de voorzitter gesloten. (einde)

BINLANDSE
XXXXX

25 Augustus 9

3. 68464

een
VIII. TZ.7.

UITGEBOKT

XXXX
XXXX

GEHEIM

Vergadering Nationaal
Comité Handhaving
Rijkseenheid

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden afschrift van een verslag betreffende de op 20 Augustus j.l. te 's-Gravenhage door het "Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid" gehouden openbare protestvergadering.

Ter bekorting moge naar de inhoud van het verslag verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST

N.
Z.E.de Minister President,
Z.E.de Minister van Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Buitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Overzeese Gebiedsdelen,
te 's-GRAVENHAGE.

Mr.L.Einthoven.

UITTREKSEL	
Uit	: 20.344
Ag. no.	: 69603
Voor	: 20.195

D

VERBOND VAN WETENSCHAPPELIJKE ONDERZOEKERS

De uitgave "Sociale aspecten van de recrutering der Studenten" van dit Verbond heeft o.m. de aandacht getrokken van "Het Vrije Volk" (dd 16 Augustus) en van "De Waarheid" (dd 27 Augustus). Genoemde kranten wijden aan dit onderwerp een vrij uitvoerig artikel. Eerstgenoemd blad geeft een zakelijk uittreksel; "De Waarheid" daarentegen voorziet het van commentaar, culminerende in de conclusie, dat wanneer de arbeidersklasse (43,1% van de bevolking) slechts 1% van het totaal aan studenten levert, het begrip democratie in Nederland slechts een holle frase is.

↓
NATIONAAL COMITÉ "HANDHAVING RIJKSEENHEID"

afgedrukt
C.D. 695

De zo kort voor de opening der Ronde Tafel Conferentie gehouden bijeenkomst van dit Comité te Den Haag heeft ook zijn weerslag gevonden in de plaatselijke pers. Het "Utrechts Nieuwsblad" van 22 Aug. schrijft over een waardige en indrukwekkende betoging. "Het Vrije Volk" van 23 Aug. sprak daarentegen van "extremisten van rechts".

↑
VOOR ONZE MILITAIREN OVERZEE (V.O.M.O.)

C.D. 69161

De afdeling Utrecht van deze organisatie belegde op 30 Augustus een ledenvergadering. Op politiek gebied kwam hier niets naar voren.

Van overige ter zake dienende organisaties, groeperingen of acties valt deze maand niets te vermelden.

GEZIEN:
[Handwritten signature]

HAARLEM
1945

GEHEIM.

Verz.

13 SEP 1949

12 September 1949.

ACD/69609

Verbinding No.12

Doss.118.1-1

Onderwerp: Oprichting werkcomité Handhaving Rijkseenheid

Datum ontvangst bericht:---

Betrouwbaarheid berichtgever:---

Waardering bericht:---

Tevens bericht gezonden aan:---

B

Medewerkende instanties:---

Ondernomen actie:---

Te spreken

Geheim

Op Woensdag, 7 September 1949 te 20.00 uur, werd door het Plaatselijk Comité Handhaving Rijkseenheid een besloten vergadering gehouden in één der zalen van HARRISON's Hôtel, Spui straat 16, [te 's-Gravenhage]

De bedoeling dezer vergadering was te komen tot een plaatselijk werkcomité, waartoe medewerkers waren opgeroepen.

Zaalcapaciteit 50 personen

Ongeveer 40 personen (mannen en vrouwen) waren aanwezig. De bedoeling, aldus de voorzitter van het plaatselijk C.H.R. [personalia onbekend] is om door het verspreiden van reclamemateriaal meer actie te voeren tegen het Indië, waartoe men een werkcomité wil vormen van ongeveer 150 personen. De heer STROMHORST [personalia onbekend] zal hiervan de leiding hebben. Deze gaf vervolgens een korte uiteenzetting over de werkwijze van het werkcomité. Het is volgens spreker niet alleen de bedoeling om raambiljetten te plaatsen, maar tegelijkertijd propaganda te voeren ^{en} meer medewerkers te krijgen.

Hierna kreeg de gepensionneerd oud Indisch kolonel: Häрко Johannes SCHMIDT, [geboren te Vlieland 22 Februari 1879, wonende Surinamestraat 38 te 's-Gravenhage] [het woord] die [naar hij liet weten, hedenmiddag] was aangezocht een spreekbeurt op deze vergadering te vervullen.

Spreker hekelde in felle bewoordingen het Indië-beleid, waardoor in strijd met de grondwet wordt, of dreigt te worden gehandeld. Door de huidige regering wordt met de kroon gesmeten als met een papieren ornament. Hij ziet nog één mogelijkheid om scheuring van het Rijksgebied te voorkomen. Deze ligt volgens spreker in het voeren van een daadwerkelijke actie. Hiermede kan bereikt worden, dat sommige kamerleden van zienswijze veranderen. In dit verband wees spreker op de veranderde zienswijze van een aantal C.H.-kamerleden na de grondwetwijziging.

Uit welingelichte kringen had spreker vernomen, dat thans 30 kamerleden tegen het huidige Indië-beleid zijn. Er zijn dus nog slechts 4 stemmen nodig om te voorkomen, dat de vereiste meerderheid in de Kamer over desbetreffende zaken wordt verkregen.

Verder was spreker gebleken, dat het de militairen ^{voor} verboden is de vergaderingen van Rijkseenheid bij te wonen. Ook aan de pers is het niet mogelijk om propaganda voor de actie van Rijkseenheid te maken, aangezien de papiertoe-

-wijziging-

/-beleid

(kolonel Schmitt)

(Went dan met men's hand te behouden)

118

Thet dan

wijzing zou worden verminderd.

Spreker noemde tenslotte het betreden van de Ridderzaal door sommige Indische "grootheden" een nog groter schande, dan het betreden van dit gebouw destijds door SEIJS INQUART. In laatstbedoeld geval was het de macht van de bezetter, doch nu doen wij het zelf, [aldus spreker]

Hierna werd door

X Carel Maria STOUTHAMER [geboren te 's-Gravenhage 4 October 1918, wonende Van Loostraat 91 te 's-Gravenhage] een film vertoond van de j.l. gehouden bijeenkomst van Rijkseenheid in de Dierentuin te 's-Gravenhage.

Na een korte toespraak van de heer MEMMERS, landelijk secretaris van R.E. [personalia onbekend] over het vroegere koloniale beleid van Nederland, werd de vergadering gesloten.

Aan de aanwezigen werd een aantal raambiljetten uitgereikt.

De stemming [in de] vergadering was levendig] (einde)

20-9-49

het C.

Aan H.B.

Van B. St.

43

H.B.V.D.
Kamer
B III (Lustron
o.d. (Lustron))

16 September 1949

Acq
H. B. St.
B III
269

Bijlage: een strooibiljet

/te Amsterdam

Bijgaand wordt toegezonden een exemplaar van een dezer dagen door huis-
aan-huisbezorging/verspreide circulaire van het Nationaal Comité tot
Handhaving der Rijkseenheid. - Einde.

~~B III~~
24.9.49

Aan de vooravond!

Het Nationaal Comité tot Handhaving der Rijkseenheid is een van de weinige organisaties in het Nederlandse politieke leven die geen enkel van haar woorden de laatste vier jaren uitgesproken, behoeft in te trekken. Datgene, waarvoor het Comité gewaarschuwd heeft en waarom het Comité gehoord is en bespot door lieden die het meenden beter te weten, is in vervulling gegaan.

Terwijl vroegere brekers van het Koninkrijk bezig zijn zich terug te trekken op hoogleraarszetels, maakt ons huidig landsbestuur zich op om zonder meer toe te geven, aan alle eisen die worden gesteld, of zoals de heer van Rooyen het uitdrukt: de *onvoorwaardelijke* soevereiniteit over Indië uit handen te geven.

Dit betekent, dat wij bezig zijn 70 miljoen mannen en vrouwen van onderscheidene rassen, kleuren en gezindtheden over te leveren aan een bestuur, dat door de heer Van Kleffens in de Veiligheidsraad openlijk is gebrandmerkt met woorden, welke wij hier niet zullen herhalen.

Het Nationaal Comité tot Handhaving der Rijkseenheid protesteert niet alleen hier tegen. Het wijst er op, dat het vorige jaar dit Nederlandse volk naar de stembus is geroepen om een grondwetswijziging goed te keuren, die naderhand door de Ministers en de Kamerleden is bezworen.

Van die grondwetswijziging was het Comité geen voorstander; het staat echter op de rechtvaardige, democratische eis dat thans aan deze grondwet de hand zal worden gehouden.

Het Comité schaart zich om de Troon der Oranjes teneinde deze te bewaren voor de aanslagen die daarop thans worden gepleegd.

Het Comité eist van 'n regering dat zij naar waarheid het volk inlicht over wat zich achter de schermen afspeelt, want de publieke zaak dient publiek behandeld: dat zij ophoudt te spreken met lieden, die op onze jongens, bloed van ons bloed, schieten. Het acht ons leger niet geroepen de revolutie in het rijk te bevorderen.

Het Comité stelt zich op het standpunt dat de Grondwet moet worden uitgevoerd, zelfs als zou ons dit in botsing brengen met internationale krachten. Een natie, die zich slap en ellendig toont, verdient een slecht lot. Alleen door fier en manlijk „neen” te zeggen en op geen enkele wijze aan dit schandelijk bedrijf mede te werken, kunnen wij althans onze eer redden.

Veel is verspeeld. Veel is onherstelbaar. Niet nodig is het onwaardige schouwspel van rondtrekkende en feestvierende conferentieleden, terwijl onze soldaten creperen, en ons land aan de vooravond van een catastrofe staat die ontelbare Indonesiërs, Indo-Europeanen en Nederlanders het leven zal kosten. Moord en ander bloedvergieten rijst, door onze schuld, aan de kim. Wij waarschuwen daartegen met klem, en onze waarschuwingen zijn reeds vaker uitgekomen.

Een volk, dat de gerechtigheid met voeten treedt, en dat zijn kinderen in de steek laat, is geen blijvend bestaan beschoren. Het verlies van Indië, nogwel aan onverantwoordelijken, brengt op den duur verlies van de nationale onafhankelijkheid met zich mede. Dit mag niet verder gaan.

Slechts één democratisch middel blijft over, dat is te protesteren en luide uit te roepen, dat „de Javaan mishandeld wordt”, het Nederlandse volk belogen, en ons Rijk tot een speelbal van de groote mogendheden is gemaakt.

Neemt deel aan de grote bijeenkomst van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid in de APOLLO-HAL te Amsterdam, Zaterdag 17 SEPT. a.s., twee uur.

Sprekers: Prof. Mr. P. S. Gerbrandy; Ch. J. I. M. Welter; Generaal b.d. H. G. Winkelman; Admiraal b.d. C. E. L. Helfrich; Kolonel b.d. Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

Kaartverkoop: Amsterdam: Fa. Haverman, Ferd. Bolstraat 65; Fa. Rijndorp, Nassaukade 121; Fa. Bottenburg, Prinsengracht 493; Overtoom 80; Hoofdweg 32; Alkmaar: Boekhandel Terburg Koorstraat 1; Haarlem: Lisonne en Lindeman, Bartel Jorisstraat 3; Hilversum: Agentschap Trouw, Schoutenstraat 13; Zaandam: Ebell, Burcht 7a.; voors per giro 6866, t.n.v. „Rijkseenheid”, Koningin Emmakade 187, Den Haag en voor de aanvang aan de zaal. Zie voor verkoop in andere plaatsen de advertenties en aanplakbiljetten.

VOORZIET U VOORAL TIJDIG VAN KAARTEN!

B. 69609

VIII. 14.7.

een

GEHEIM

Besloten vergadering
van het Comité Hand-
having Rijkseenheid

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden een
geheim rapport over een op 7 September j.l. te 's-Gravenhage door
het "Comité Handhaving Rijkseenheid" gehouden besloten vergadering.
Ter bekorting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST

AAN:

Z.E.de Minister President,
Z.E.de Minister van Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Buitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Overzeese Gebiedsdelen,

Mr.L.Einthoven.

te

's-GRAVENHAGE.

Verbinding No.28

G E H E I M .-

Volgno.

No. VD. 1.376/49

16 SEP. 1949

ONDERWERP:

"Toezending folder
Comité Handhaving
Rijkseenheid".-

h

ACD/69049

15 September 1949

Alkmaar

Ik heb de eer U te berichten, dat op Zaterdag, 10 September 1949, te omstreeks 20.30 uur, op de openbare weg, het Waaigat, alhier, een 30 tal verspreid op de grond liggende folders van het Nationaal Comité tot Handhaving der Rijkseenheid werd aangetroffen, welke folder oproept tot deelneming aan een bijeenkomst in de Apollo-hal te Amsterdam op Zaterdag, 17.9.1949, te 14.00 uur.-

De plaats waar deze folders werden aangetroffen, is gelegen in de onmiddellijke nabijheid van het zgn.R.O.G.-gebouw, waarin het plaatselijke Garnizoen is gelegerd, alsmede het kantoor van de Dienst der Genie is gevestigd.

Overigens is komen vast te staan dat de folder op Woensdag, 14 September 1949, huis aan huis werd verspreid in de "betere" buurten der stad.-

Een van deze folders gelieve U ter kennisneming hierbij aan te treffen.- E i n d e .-

AAN

de Heer HOOFD VAN DE
BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Javastraat No.68

te

's-Gravenhage .-

B. 70073

VIII. TZ.8.

een

UITGEBOKTGEHEIM

Openbare vergadering van
het "Comité Handhaving
Rijkseenheid".

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden een
verslag van een op 17 September j.l. te Amsterdam door het "Comité
Handhaving Rijkseenheid" gehouden openbare vergadering.

Ter bekorting moge naar de inhoud daarvan verwezen worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST
Namens deze,
Het Plv.Hoofd,

AAK:

Z.E.de Minister President,
Z.E.de Minister van Binnenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Buitenlandse Zaken,
Z.E.de Minister van Overzeese Gebiedsdelen,

te

's-GR A V E N H A G E.

6
Mr. Dr. J. Hazenberg.

Onderwerp:

Verslag openbare bijeenkomst a.F.

GEHEIM.

Verslag van de openbare bijeenkomst van het Nationaal Comité tot Handhaving der Rijkseenheid, gehouden op Zaterdag, 17 September 1949, te 14 uur, in de Apollohal, te Amsterdam.

Dese bijeenkomst was aangekondigd in verschillende dagbladen en door het verspreiden van pamfletten. Toegangsprijs / 0.25.

Voor het gebouw branden grote flashbouwen, terwijl in de voorruimte een soldatengrafkruis was geplaatst, waeromheen op zwarte achtergronds borden hingen met de namen van militairen, die in Indonesië zijn geeneveld. In de zaal waren spandoeken aangebracht van de Nationale driekleur, zowede gulden Rijkskronen. Achter het podium waren vlaggen met de Nederlandse driekleur, zowede oranje-groene vlaggen geplaatst.

De bijeenkomst werd bijgewoond door 4500 á 5000 personen. Onder de bezoekers werden een 50 tal militairen, gekleed in uniform, zowede een 100 tal Indonesiërs opgemerkt. Zaal-capaciteit 7000 zitplaatsen. Op het podium werd plaatsgenomen door 11 personen, waaronder de 5 sprekers.

De leiding berustte bij Prof. Mr. GERBRANDY.

Sprekers waren:

- 1 Prof. Mr. GERBRANDY, Pieter S., geboren te Nymbritseradeel, 11-7-'86.
- 2 WELTEN, Charles Joseph Ignace Maria, geboren te 's-Hage 6-4-'80.
- 3 Generaal WINKELMAN H.C.
- 4 Admiraal REINHOLD C.R.L.
- 5 Kolonel FÉLIX DE RHIN, geboren te Palembang, 11-7-'86.

Te 14 uur werd dese bijeenkomst geopend door Prof. Mr. Gerbrandy. Dese spreker, die met luid en langdurig applaus werd begroet, betoogde dat het protest van het Comité tot Handhaving der Rijkseenheid, tegen de politiek der Regering, inzake Indonesië, waardig en fel moet zijn. Hij zette uiteen hoe de oude Grondwet is geschonden, waartegen Rijkseenheid steeds heeft gewaarschuwd. Het tegenwoordige kabinet is thans bezig om de nieuwe Grondwet ook terzijde te stellen, door de overdracht van de soevereiniteit aan een niet voltooide staatsorganisatie. Spreker was er van overtuigd dat de Republiek staart in de richting van dictatuur en tyrannie. Als vorsten werden de Republikeinen hier ontvangen. De vertegenwoordigers van Ambon en Makassar moesten

maar zien hoe zij zich redden. Uit het boekje "Waarom de politieke onderhandelingen tussen de Indonesische Republiek en de Regering mislukten", citeerde spreker dat de Regering wist dat zij met communisten te doen had. Spreker klagde onze Regering aan, die onze senen naar Java en Sumatra heeft gezonden ter handhaving van orde, rust en veiligheid en dat, terwijl onze jongens worden besloven en verdoord door de benden van de Republikeinen, door onze Regering rustig wordt geconferencé met de Republikeinen.

Wij hebben, als volk van Nederland, allen schuld dat wij te weinig hebben meegeloeft en het gesol met de Grondwet over ons hoofd hebben laten gaan. Thans zijn wij zover dat Japan de oorlog heeft verklaard, doch Soekarno heeft hem gewonnen. De volkeren van Indonesië hebben geen recht. De man die recht heeft is Soekarno. Onze Regering siddert voor hem. Wat kunnen wij nu nog doen? Wet en recht herstellen. Het Nederlandse volk heeft het recht om te zeggen dat zij deze Regering niet wil. Niet alles kan meer terecht komen, doch er kan nog een levensbodan tot stand worden gebracht onder een andere Regering die recht doet.

Men heeft ons het etiket van "Extremisten van rechts", opgedrukt, aldus de tweede spreker, oud Minister WELTER, maar zij wij het niet geweest, die in 20 jaar tijd van Indië een moderne, vooruitstrevende staat hebben gemaakt? Ondanks dit etiket, zijn de bezoekers van deze vergadering in goed gezelschap. Wijzend naar de bestaartafel zei spreker: "Daar, onder de extremisten van rechts, zitten drie dragers van het Groot-kruis van de Nederlandse Leeuw, Nederland kan trots op hen zijn. De dragers van deze hoge onderscheiding zijn: Prof. GERMANBY, Generaal WINKELMAN en Admiraal BELFRICH. Langdurig applaus.

Op verzoek van de spreker herdacht de vergadering staande enkele oogenblikken de militairen, die in Indonesië zijn gesneveld.

Men heeft ons, aldus spreker, verweten dat wij ook geen oplossing weten insake de kwestie Nederland-Indonesië. De oplossing is, herstel van recht en wet. Spreker betwistte de vertegenwoordigers arrondstafel-conferentie het recht zich vertegenwoordigers te noemen van gebieden, waar geen verkiezingen zijn gehouden. De volkeren hebben zich daar niet kunnen uitspreken. En wat doet onze Regering? Zij geeft 70 miljoen mensen over aan personen, die beweren de vertegenwoordigers van dat volk te zijn.

Spreker becritiseerde de Amerikanen en Engelsen die, naar zijn mening, nu vier jaar bezig zijn te zorgen dat Nederland uit Indië verdwijnt. Het parool van deze landen is: "Jullie er uit, wij er in". Laten de Amerikanen en Engelsen bedenken dat wij, Hollanders, niet helemaal gek geworden zijn.

Spreker besloot niet te zeggen, dat het Koninkrijk nog niet verloren is. Wat bij de rondstafel-conferentie wordt samengesteld en besloten, moet hij de wet bekrachtigd worden, met 2/3 meerderheid.

De derde spreker Generaal WINKELMAN herinnerde aan degenen die in Indonesië gesneveld zijn en vroeg zich af, waartoe? En waartoe zijn zovelen van het Indonesische volk zelf gedood? En de volkeren, die vroeger in Indonesië aan onze

zijde stonden, keren zich thans van ons af. En waarom? Omdat zij ons, gezien het Regeringsbeleid, niet meer vertrouwen.

Wij staan thans op het punt Indonesië en de volkeren daar, aan de genade en ongenade van Soekarno over te geven. Vergeten wordt wat er geschreven staat in het Mandyaat der Verenigde Volken, artikel 73. De Kroon is gebroken. De driekleur wordt vervangen door het wit-rood.

Spreker had geen versachting van de Ronde tafel-conferentie. Deze conferentie noemde hij bij verspreking: "Ronde-tafel-conferentie". Dit veraprakke in de maal nog al enige hilariteit. Spreker betoogde dat onze Regering had gezegd dat schieten en praten niet kan samenhangen. Ondanks dat de order "Staakt het vuren" door de Republikeinen niet wordt nagekeerd, is toch de R.T.C. geopend. Indien deze conferentie wel tot een overeenkomst zal komen dan vrees ik dat dit niet tot ons voordeel zal zijn. Want het tot een overeenkomst dan is het alleen omdat Nederland in alles toegeeft. Een mislaking van de R.T.C. zou geenszins de slechtste oplossing zijn. Ik weet, dan krijgen wij een moeilijke tijd. Maar als wij dan de goede mannen op de rechte plaats hebben, kan een oplossing worden gevonden. (Langdurig applaus).

Sij mogen niet zwijgen, wij mogen niet medeplichtig zijn, aan het onrecht der volkeren in Indonesië. Wat wij kunnen doen, dat moeten wij doen. Wij zijn het verplicht aan de eer van ons Land dan aan de nagedachtenis van onze gevallen.

Iedere toejuichingen vielen spreker ten deel. De vergadering stond op als één man en zong twee coupletten van het Wilhelmus, waarna een driewerf hoera op de Koningin werd uitgebracht.

Hierna werd 15 minuten pauze gegeven.

Na de pauze werd het woord gegeven aan Admiraal HELFBICH. Voor- en na zijn rede werd deze spreker een grootse ovatie gebracht.

Ik ga met U terug, aldus deze spreker, naar 10 Mei 1940. De aanval der Duitsers op Nederland. Daarna de capitulatie en de bezetting van Nederland. Indië was op zichzelf aangelegenen. En wat gebeurde er in Indië? Wilde Indië, toen het moederland onderging, zich ontdoen van die gehate Koloniale overheersing? Integendeel. Dat deel van het Koninkrijk heeft megevochten, heeft meegedragen, ook in de oorlog tegen Japan. Was er in de oorlog tegen Japan aarzeling, was er vertwijfeling? Geen sprake van. Wij bleven om die 70 miljoen Indiërs te beschermen. Helaas, na maanden zware strijd, viel Indië. Onze mannen, vrouwen en kinderen werden gevoerd naar concentratie-kampen. En toen met de bevrijding, de Nederlanders uit de kampen werden vrijgelaten, werden zij met vreugde begroet door de Indiërs. Wie dit anders zegt die liegt bewust.

Maar er was een kleine groep, die met de vijand hield en ook duizenden in de handen van de vijand had gespeeld. En aan sommigen van die groep werd door de Japanners, die leiding toevertrouwd.

Zeer scherp verweet spreker de Engelsen, dat zij na 2 September 1945, geen orde en rust hersteld hebben in Indië,

toen de mogelijkheid daartoe aanwezig was. Dat is de grote fout geweest, waaruit alle andere fouten zijn gevolgd. Zolang die eerste fout niet is hersteld is alles wat tot nu toe gebeurd is, scheurpapier.

Van onze vroegere bandgenoten begreep spreker niets. Als zij ons uit Indië willen verdrijven, laten zij het dan eerlijk zeggen. Op het protest dat spreker aan de Regering had gezonden, dat het zo niet langer ging, had hij zelf geen bericht van ontvangst gekregen. Spreker besag op kritische wijze het beleid van de Regering. Hij nam de veraprekking van Generaal SINKELMAN over en sprak over een Rode Tafeldans.

Naast door de aanwezigen spontaan enige volksliederen waren gezongen, werd tenslotte het woord verleend aan de laatste spreker: Dr. FRUILLSTRAU de BRUIN.

Deze spreker zei dat de heer Van NOYEN in het reglement voor de N.F.C., de positie der minderheden in Indonesië had prijsgegeven. Ook door deze spreker werd de N.F.C. een rode tafelovertrentie genoemd.

Spreker drong er op aan, dat Nieuw-Guinea niet los van het Rijk zou komen en zeker niet in handen van de Republiek. Hij deelde mede dat hij deze middag, met een delegatie, de noden van dat volk, bij Hare Majesteit de Koningin, had mogen bepleiten en een meekschrift had overhandigd. Met grote klem wees deze spreker er nog op dat men gehouden is de Grondwet te verbieden, die iets anders voorschrijft dan thans geschiedt.

Aan het slot van deze bijeenkomst deelde de voorzitter mede dat een telegram om zelfbeschikkingsrecht aan de volken in Indonesië, aan de Regering zou worden gezonden.

Na het zingen van De Coats's strijdlies "Zij zullen het niet hebben" en twee coupletten van het Wilhelmus, werd deze bijeenkomst te 15. 15 uur gesloten.

Aan de uitgang werd gecollecteerd voor het Comité tot Handhaving der Rijkseenheid.

.....

Onderwerp:

Verslag openbare bijeenkomst R.E.

GEHEIM.

Volgno.

20 SEP. 1949

ACD/70073

A 20/12

Verslag van de openbare bijeenkomst van het Nationaal Comité tot Handhaving der Rijkseenheid, gehouden op Zaterdag, 17 September 1949, te 14 uur, in de Apollohal, te Amsterdam.

Deze bijeenkomst was aangekondigd in verschillende dagbladen en door het verspreiden van pamfletten. Toegangs-prijs f 0.25.

Voor het gebouw brandden grote flambouwen, terwijl in de voorruimte een soldatengrafkruis was geplaatst, waaromheen op zwarte achtergrond borden hingen met de namen van militairen, die in Indonesië zijn gesneuveld. In de zaal waren spandoeken aangebracht van de Nationale driekleur, zomede gulden Rijkskronen. Achter het podium waren vlaggen met de Nederlandse driekleur, zomede oranje-groene vlaggen geplaatst.

De bijeenkomst werd bijgewoond door 4500 of 5000 personen. Onder de bezoekers werden een 50 tal militairen, gekleed in uniform, zomede een 100 tal Indonesiërs opgemerkt. Zaal-capaciteit 7000 zitplaatsen. Op het podium werd plaatsgenomen door 11 personen, waaronder de 5 sprekers.

De leiding berustte bij Prof.Mr. GERBRANDY.

Sprekers waren:

- X11 Prof.Mr. GERBRANDY, Pieter S, geboren te Wymbritseradeel, 11-7-'86.
- X12 WELTER, Charles Joseph Ignace Maria, geboren te 's-Hage 6-4-'80.
- X13 Generaal WINKELMAN H.G.
- X14 Admiraal HELFRICH C.E.L.
- X15 Kolonel FEUILLETEAU de BRUIN, geboren te Palembang, 11-7-'86.

Te 14 uur werd deze bijeenkomst geopend door Prof.Mr. Gerbrandy. Deze spreker, die met luid en langdurig applaus werd begroet, betoogde dat het protest van het Comité tot Handhaving der Rijkseenheid, tegen de politiek der Regering, inzake Indonesië, waardig en fel moet zijn. Hij zette uiteen hoe de oude Grondwet is geschonden, waartegen Rijkseenheid steeds heeft gewaarschuwd. Het tegenwoordige kabinet is thans bezig om de nieuwe Grondwet ook terzijde te stellen, door de overdracht van de soevereiniteit aan een niet voltooid staatsorganisatie. Spreker was er van overtuigd dat de Republiek stuurt in de richting van dictatuur en tyrannie. Als vorsten worden de Republikeinen hier ontvangen. De vertegenwoordigers van Ambon en Makassar moeten

maar zien hoe zij zich redden. Uit het boekje "Waarom de politieke onderhandelingen tussen de Indonesische Republiek en de Regering mislukten", citeerde spreker dat de Regering wist dat zij met communisten te doen had. Spreker klaagde onze Regering aan, die onze zonen naar Java en Sumatra heeft gezonden ter handhaving van orde, rust en veiligheid en dat, terwijl onze jongens worden beslopen en vermoord door de benden van de Republikeinen, door onze Regering rustig wordt geconfedereerd met de Republikeinen.

Wij hebben, als volk van Nederland, allen schuld dat wij te weinig hebben meegedeeld en het gesol met de Grondwet over ons hoofd hebben laten gaan. Thans zijn wij zover dat Japan de oorlog heeft verloren, doch Soekarno heeft hem gewonnen. De volkeren van Indonesië hebben geen recht. De man die recht heeft is Soekarno. Onze Regering siddert voor hem. Wat kunnen wij nu nog doen? Wet en recht herstellen. Het Nederlandse volk heeft het recht om te zeggen dat zij deze Regering niet wil. Niet alles kan meer terecht komen, doch er kan nog een levensbodam tot stand worden gebracht onder een andere Regering die recht doet.

Men heeft ons het etiket van "Extremisten van rechts" opgedrukt, aldus de tweede spreker, oud minister WELTER, maar zijn wij het niet geweest, die in 20 jaar tijd van Indië een moderne, vooruitstrevende staat hebben gemaakt? Ondanks dit etiket, zijn de bezoekers van deze vergadering in goed gezelschap. Wijzend naar de bestuurstafel zei spreker: "Daar, onder de extremisten van rechts, zitten drie dragers van het Groot-kruis van de Nederlandse Leeuw. Nederland kan trots op hen zijn. De dragers van deze hoge onderscheiding zijn: Prof. GERBRANDY, Generaal WINKELMAN en Admiraal HELDRICH. Langdurig applaus.

Op verzoek van de spreker herdacht de vergadering staande enkele ogenblikken de militairen, die in Indonesië zijn gesneuveld.

Men heeft ons, aldus spreker, verweten dat wij ook geen oplossing weten inzake de kwestie Nederland-Indonesië. De oplossing is, herstel van recht en wet. Spreker betwistte de vertegenwoordigers rondetafel-conferentie het recht zich vertegenwoordigers te noemen van gebieden, waar geen verkiezingen zijn gehouden. De volkeren hebben zich daar niet kunnen uitspreken. En wat doet onze Regering? Zij geeft 70 miljoen mensen over aan personen, die beweren de vertegenwoordigers van dat volk te zijn.

Spreker becritiseerde de Amerikanen en Engelsen die, naar zijn mening, nu vier jaar bezig zijn te zorgen dat Nederland uit Indië verdwijnt. Het parool van deze landen is: "Jullie er uit, wij er in". Laten de Amerikanen en Engelsen bedenken dat wij, Hollanders, niet helemaal gek geworden zijn.

Spreker besloot met te zeggen dat het Koninkrijk nog niet verloren is. Wat bij de rondetafel-conferentie wordt samengesteld en besloten, moet bij de wet bekrachtigd worden, met 2/3 meerderheid.

De derde spreker Generaal WINKELMAN herinnerde aan degenen die in Indonesië gesneuveld zijn en vroeg zich af: waartoe? En waartoe zijn zovelen van het Indonesische volk zelf gedood? En de volkeren, die vroeger in Indonesië aan onze

zijde stonden, keren zich thans van ons af. En waarom? Omdat zij ons, gezien het Regeringsbeleid, niet meer vertrouwen.

Wij staan thans op het punt Indonesië en de volkeren daar, aan de genade en ongenade van Soekarno over te geven. Vergeten wordt wat er geschreven staat in het Handvest der Verenigde Volken, artikel 73. De Kroon is gebroken. De driekleur wordt vervangen door het wit-rood.

Spreker had geen verwachting van de Ronde tafel-conferentie. Deze conferentie noemde hij bij verspreking: "Rode-tafel-conferentie". Dit veroorzaakte in de zaal nog al enige hilariteit. Spreker betoogde dat onze Regering had gezegd dat schieten en praten niet kan samengaan. Ondanks dat de order "Staaft het vuren" door de Republikeinen niet wordt nagekomen, is toch de R.T.C. geopend. Indien deze conferentie wel tot een overeenkomst zal komen dan vrees ik dat dit niet tot ons voordeel zal zijn. Komt het tot een overeenkomst dan is het alleen omdat Nederland in alles toegeeft. Een mislukking van de R.T.C. zou geenszins de slechtste oplossing zijn. Ik weet, dan krijgen wij een moeilijke tijd. Maar als wij dan de goede mannen op de rechte plaats hebben, kan een oplossing worden gevonden. (Langdurig applaus). Wij mogen niet zwijgen, wij mogen niet medeplichtig zijn, aan het onrecht der volkeren in Indonesië. Wat wij kunnen doen, dat moeten wij doen. Wij zijn het verplicht aan de eer van ons land ~~en~~ aan de nagedachtenis van onze gevallen.

Luide toejuichingen vielen spreker ten deel. De vergadering stond op als één man en zong twee coupletten van het Wilhelmus, waarna een driewerf hoera op de Koningin werd uitgebracht.

Hierna werd 15 minuten pauze gegeven.

Na de pauze werd het woord gegeven aan Admiraal HELFRICH. Voor- en na zijn rede werd deze spreker een grootse ovatie gebracht.

Ik ga met U terug, aldus deze spreker, naar 10 Mei 1940. De aanval der Duitsers op Nederland. Daarna de capitulatie en de bezetting van Nederland. Indië was op zichzelf aanwezig. En wat gebeurde er in Indië? Wilde Indië, toen het moederland onderging, zich ontdoen van die gehate Koloniale overheersing? Integendeel. Dat deel van het Koninkrijk heeft meegevochten, heeft meegeleden, ook in de oorlog tegen Japan. Was er in de oorlog tegen Japan aarzeling, was er vertwijfeling? Geen sprake van. Wij bleven om die 70 millioen Indiërs te beschermen. Helaas, na maanden zware strijd, viel Indië. Onze mannen, vrouwen en kinderen werden gevoerd naar concentratie-kampen. En toen met de bevrijding, de Nederlanders uit de kampen werden vrijgelaten, werden zij met vreugde begroet door de Indiërs. Wie dit anders zegt die ligt bewust.

Maar er was een kleine groep die met de vijand heulde en ook duizenden in de handen van de vijand had gespeeld. En aan sommigen van die groep werd door de Japanners, die leiding toevertrouwd.

Zeer scherp verweet spreker de Engelsen, dat zij na 2 September 1945, geen orde en rust hersteld hebben in Indië,

toen de mogelijkheid daartoe aanwezig was. Dat is de grote fout geweest, waaruit alle andere fouten zijn gevolgd. Zolang die eerste fout niet is hersteld is alles wat tot nu toe gebeurd is, scheurpapier.

Van onze vroegere bondgenoten begreep spreker niets. Als zij ons uit Indië willen verdrijven, laten zij het dan eerlijk zeggen. Op het protest dat spreker aan de Regering had gezonden, dat het zo niet langer ging, had hij zelf geen bericht van ontvangst gekregen. Spreker bezag op critische wijze het beleid van de Regering. Hij nam de verspreking van Generaal WINKEIMAN over en sprak over een Rode Tafeldans.

Nadat door de aanwezigen spontaan enige volksliederen waren gezongen, werd tenslotte het woord verleend aan de laatste spreker: Dr. FEUILLETEAU de BRUIN.

Deze spreker zei dat de heer Van ROYEN in het reglement voor de R.T.C., de positie der minderheden in Indonesië had prijsgegeven. Ook door deze spreker werd de R.T.C. een Rode tafelconferentie genoemd.

Spreker drong er op aan, dat Nieuw-Guinea niet los van het Rijk zou komen en zeker niet in handen van de Republiek. Hij deelde mede dat hij deze middag, met een delegatie, de noden van dat volk, bij Hare Majesteit de Koningin, had mogen bepleiten en een smeekschrift had overhandigd. Met grote klem wees deze spreker er nog op dat men gehouden is de Grondwet te eerbiedigen, die iets anders voorschrijft, dan thans geschiedt.

Aan het slot van deze bijeenkomst deelde de voorzitter mede dat een telegram om zelfbeschikkingsrecht aan de volken in Indonesië, aan de Regering zou worden gezonden.

Na het zingen van Da Costa's strijdlied "Zij zullen het niet hebben" en twee coupletten van het Wilhelmus, werd deze bijeenkomst te 17.15 uur gesloten.

Aan de uitgang werd gecollecteerd voor het Comité tot Handhaving der Rijkseenheid.

.....
Jo. 138

B 5

Tevens verzonden aan: B.M. Asd.

H.C. Asd.

Verz.
13 OCT. 1949
ACD/71602

Rapport van B

Bezn: MEYROOS / Rijkseenheid.

13

(K) v

Brigadier ZIJLSTRA, corpschef Koog aan de Zaan, deelt op 10.10.1949 mede, dat zekere MEIJROOS, verslaggever van "De Zaanlander" voor hem een verslag heeft gemaakt van een op 2.10.1949 te Koog aan de Zaan gehouden meeting van het Zaanse Vredescomité.

Deze Meijroos is A.R. en vermoedelijk sympathiserend met Rijkseenheid. Gezien de nogal "deskundige" opzet van dat verslag, lijkt het me niet onwaarschijnlijk, dat M. werkzaam is voor de inlichtingendienst van Rijkseenheid.

in stuk 4536 met bevestiging 11/1

ACD. Verzoeken agendering, CO-vorming, naslag en bijvoeging van evt. stukken, waarna toezending B III.^a

B 11.10.1949.

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 4 November 1949

No.: B 71602 IIIa/h 5

n.a.v schr. van Rapport B 71602 z. Co

Ond.: Meijroos.

VERTROUWELIJK

UITGEBOKT

Hiermede moge ik U verzoeken mij in kennis te willen doen stellen met de politieke gezindheid en activiteit, alsmede met de personalia van zekere MEIJROOS, verslaggever van "de Maanlander" vermoedelijk wonende te Zaandam.

Volgens een van niet te controleren zijde ontvangen mededeling zou Meijroos sympathiseren met het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Gaarne zal ik tevens vernemen of U bekend is of bij onderzoek bekend is geworden, dat hij inlichtingen op politiek gebied zou inwinnen ten behoeve van een bepaalde groep van vorengenoemd nationaal Comité.

Het Hoofd van de Dienst
e namens deze:

J.G.

J.G. Crabbendam.

De Heer Commissaris van Politie
te
ZAANDAM.

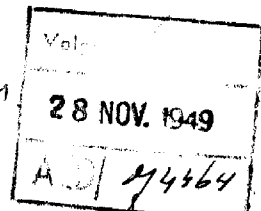
0

Verbinding no 72.
Litt. G. no. 681/49.

Betreft: Verslag bijeenkomst
Comité Handhaving Rijkseenheid.

Heerlen
DIENSTGEHEIM.

R.M.
8

Op 22 November 1949 werd door het Comité Handhaving Rijkseenheid te Heerlen een bijeenkomst belegd in de foyer van de Stadsschouwburg. Aanwezig waren ongeveer 200 personen, terwijl de zaalcapaciteit 250 personen bedroeg.

Als sprekers traden op: Dr. Thiadens, uit Heerlen, Polopessi, vertegenwoordiger van Ambon, Minahassa en Timor, en Verboom, oud-lid Volksraad Nederlands-Oost-Indië.

De stemming der aanwezigen was, gezien het behandelde, neerslachtig, doch allen waren zeer onder de indruk van het gesprokene.

De bijeenkomst, welke oorspronkelijk in de Stadsschouwburg (grote zaal) zou worden gehouden, vond plaats in de foyer in verband met het feit, dat de opkomst van het publiek beneden de verwachting was gebleven. Zij werd geopend door Dr. Thiadens te + 20.15 uur. Deze hiet de aanwezigen welkom, benevens de beide sprekers, en deelde mede, dat deze bijeenkomst was belegd om de vertegenwoordigers van Ambon, de Minahassa en Timor de gelegenheid te geven hun standpunt voor het Nederlandse publiek uiteen te zetten. Verder deelde hij mede, dat van de Indische delegatie alleen de heer Polopessi zou spreken, omdat de overige leden in verband met hun vertrek uit Nederland niet de gelegenheid hadden om naar Heerlen te komen. Vervolgens gaf hij het woord aan Polopessi.

Deze hield hierop een rede, welke ongeveer anderhalf uur duurde. In het verloop van deze rede schetste hij de houding in de loop der tijden van de volken van Ambon, de Minahassa en Timor. Hij belichtte daarbij vooral de trouw van deze volken aan het Koninkrijk der Nederlanden. Na de Japanse capitulatie werd te Ambon een monument onthuld, waarop, naast de namen van de in de strijd voor de goede zaak gevallen Ambonnezen, met gulden letters was vermeld: "Door de eeuwen trouw". Dit monument verzinnebeeldde de trouw van het Ambonnesee volk aan hun God, aan het Oranjehuis, aan de Nederlandse driekleur en aan het Wilhelmus. Hierop was door spreker o.a. gewezen, toen hij een onderhoud had met een Nederlandse professor. Deze laatste had hierop geantwoord, dat door spreker de betekenis van het woord "trouw" verkeerd werd opgevat, n.l. als een mythe. Men moest, aldus deze professor, uitsluitend trouw zijn aan zijn maag, door te zorgen, dat er voor de maag voldoende rijst aanwezig was. Deze professor gaf aldus aan het woord "trouw" uitsluitend een economische betekenis. Spreker was de naam van deze professor, zoals hij zeide, "natuurlijk" vergeten, doch hij meende, dat in professor's naam zoiets van "scherm" voorkwam. Professor de Vries had bij een onderhoud gevraagd, waarom men toch afscheiding van de republiek wenste. Men had toch dezelfde huidskleur. Spreker had daarom aan deze professor (want het was alweer een professor, zeide hij, toen hij vroeg zich af of er in Nederland niet teveel professoren rondliepen) gevraagd of het hem dan hetzelfde bleef als spreker hem in plaats van Nederlander een mof noemde, want beiden zijn toch blank van huidskleur.

Uitvoerig schetste spreker de gepleegde machinaties om spreker en zijn delegatie van deelneming aan de R.T.C. uit te sluiten. Het begon reeds in Indië met het vertraagde vertrek van de delegatie. In Nederland trad de regering op als een gastvrouw, die het haar gasten aan niets liet ontbreken. Spreker en zijn delegatie-collega's konden gaan waar zij wilden; zij konden het gehele land bereizen, doch een plek, n.l. de Ronde Tafel, was voor hen taboe. Al wat de delegatie had kunnen bereiken was, dat zij tenslotte gehoord en verhoord zou worden door een sub-commissie van de centrale commissie. In deze sub-commissie hadden echter zitting een vertegenwoordiger van de Republiek, een vertegenwoordiger van B.F.O. en een Nederlander. Het was duidelijk, dat de beide Indonesiërs geen begrip hadden voor het standpunt, dat sprekers delegatie vertegenwoordigde. De delegatie wáigerde daarom voor deze sub-commissie te verschijnen. Later is de delegatie verschenen voor een sub-commissie van Nederlanders, bij welke gelegenheid niets kon worden bereikt, omdat de leden der commissie een afwijkend standpunt innamen. Zo was er, in weerwil van gedane beloften, voor de vertegenwoordigers van Ambon, de Minahassa en Timor geen plaats aan de Ronde Tafel ingeruimd.

Men had vroeger reeds gewezen op de in de door de delegatie vertegenwoordigde gebieden heersende armoede en op de als gevolg daarvan bestaande afhankelijkheid. Spreker gaf dit toe, doch wees op de grote vernielingen, die door de Japanners b.v. in Ambon waren aangericht tijdens de oorlog. Zo was o.a. de grootste kerk, welke de trots uitmaakte van alle Ambonnezen, geheel vernield en met de grond gelijk gemaakt. Men had na de capitulatie van Japan beloofd, dat de Ambonnezen, als uiting van dank voor hun trouw, een grotere en mooiere kerk zouden krijgen dan de oude was. Er werd inderdaad de eerste steen voor die grotere en mooiere kerk gelegd, doch de tweede steen moet heden ten dage nog gelegd worden. Over de eerste steen was inmiddels mos gegroeid. (Uit de bijeenkomst werd "foei" geroepen). De Ambonnezen, Menadonezen en Timoerezen wensten, volgens spreker, slechts deel uit te maken van het Koninkrijk der Nederlanden, desnoods dan maar met een half gevulde maag. De Nederlandse Regering leek vergeten te hebben, dat de genoemde volken Nederlands onderdaan zijn en dit wensen te blijven, al werden door Regeringspersonen de laatste tijd deze Nederlandse onderdanen betiteld als "koloniale Nederlanders". Welk een wanbegrip er ten aanzien van de wensen van de delegatie bestond, bleek uit de uitlating, dat men "doorgekoloniseerd" wilde worden. Ambon ontving geen hulp van Nederlandse zijde. Daarentegen Djokja wel. De Nederlandse Regering zorgde ervoor, dat Soekarno president kon worden door de extremistische groepen van Tan Malakka, kolonel Soetomo, kolonel zus en kolonel zo (er waren er te veel om op te noemen) voor hem op te ruimen, waartoe Soekarno zelf niet in staat was. Daarna

- werd -

werd Djokja door de Nederlandse Regering opgebouwd, en werd de T.N.I. voorzien van uitrusting, wapens, auto's en voeding.

Spreker citeerde een artikel uit de dagbladen "Het Parool" en "De Volkskrant", beide van Dinsdag, 22 November 1949, als een bewijs van onjuiste voorlichting. Tevoren had spreker verklaard, dat hij op deze bijeenkomst was komen spreken, om het Nederlandse volk ontrent het standpunt van zijn delegatie voor te lichten, bij te lichten, in te lichten en toe te lichten, opdat het Nederlandse volk met betrekking tot Indië niet zou worden opgelicht. In voornoemde dagbladen handelden de bedoelde artikelen over het zelfbeschikkingsrecht. De ondeskundige lezer zou hieruit de conclusie kunnen trekken, dat sprekers delegatie slechts een minderheid vertegenwoordigde onder de wolken, waarvoor zij optraden, omdat de door hen vertegenwoordigde partijen bij de gehouden verkiezingen in de minderheid waren gebleven. Men wilde het daarbij doen voorkomen alsof in deze gebieden een plebisciet was gehouden, hetwelk dan in ongunstige zin zou zijn uitgevallen. Spreker bestreed dit. Men had juist steeds om een plebisciet gevraagd, doch aan deze wens was men nimmer tegemoet gekomen. Men wees daarbij op de betrekkelijke waarde van een plebisciet in Indië i.v.m. het grote aantal analfabeten. Spreker zeide, dat dit in geen geval opging voor Ambon, daar hier slechts 2 à 2½% van de bevolking analfabeet was. Een plebisciet zou hier zeker op zijn plaats zijn. Prof. Romme had verklaard, dat er nog wel ruimte was voor zelfbeschikking, ofschoon dit wel iets moeilijker was geworden door het optreden van de delegatie. Spreker vroeg zich af waar die ruimte dan was gebleven. De R.T.C. is geïndigd. De besluiten, daarop genomen, zullen straks door de Tweede Kamer moeten worden bekrachtigd. Daarbij is vastgesteld, dat in de door spreker vertegenwoordigde gebieden, een plebisciet kan worden gehouden, echter eerst na de souvereiniteitsoverdracht. Spreker vroeg zich af, wat er in dat geval van een plebisciet terecht zou moeten komen. Het land zou dan immers reeds in de feitelijke macht van de Republiek Indonesia Serikat zijn, die het leger in bedoelde gebieden zou doen optreden. De T.N.I. zou dan de enige macht in die gebieden zijn, die over wapens zou beschikken. Prof. Romme had wel verklaard, dat het zelfbeschikkingsrecht zou worden toegekend, doch dat men niet te laat moest zijn met de kennisgeving van deze wens. Jammer genoeg, vond spreker, had de professor verzuimd daarbij op te geven, op welk tijdstip men dan wel te laat zou zijn. Spreker verklaarde, dat o.a. op 19 Mei 1946, in April 1947, in Februari 1948, in April 1949, in September 1949 en het laatst op 2 November 1949 was te kennen gegeven, dat de volken van Ambon, Minahassa en Timor het zelfbeschikkingsrecht voor zich opeisten. Spreker kon zich niet voorstellen, dat men nu nog kon beweren, dat deze eis te laat zou zijn ingediend. Velerlei redenen werden door de Nederlandse Regering opgegeven om haar houding te rechtvaardigen, o.a. door te zeggen, dat de zaak het huidige verloop moet hebben, wil men een chaos in Indië voorkomen. Hieruit zou men in Nederland de conclusie moeten trekken, dat er thans in Indië geen chaos heerste, hetgeen spreker bestreed. Hij vroeg zich af, waarom anders tot twee keer toe een militaire actie werd ondernomen, waarbij men beide keren de zaak halverwege liet zitten. Toen de Nederlandse troepen in Djokja waren, verzekerde men de goedwillende Indonesiërs, dat deze troepen nooit meer de stad zouden verlaten. Niettemin werden de troepen teruggetrokken, waardoor men de chaos had bevorderd. En daarvoor waren nu al deze offers gebracht. Een tweede reden was, dat men rekening moest houden met Amerika, daar anders de hulp en steun, welke men van dat land ontving, wel eens kon worden opgeheven. Naar spreker verklaarde, eindigt deze hulp toch reeds in 1952, waarna Nederland zich zelf zal moeten bedruipen. "Is deze paar jaar hulp, langer of korter, dan belangrijker als het bezit van Indië?" vroeg spreker. Zelfs wanneer de Nederlandse Regering hierin reden meende te hebben gevonden om het zelfbeschikkingsrecht te moeten wijgeren, had dan de eeuwenlange trouw van de genoemde volken niets meer te zeggen? Had dan ook hun Nederlands onderdaanschap niets meer te betekenen? Genoemde volken hadden als voertaal het Nederlands, omdat deze taal voor hen de brug vormde naar de Westerse wetenschap. Er was aan de delegatie gezegd, dat men dan evengoed het Duits of het Engels of het Australisch als taal kan gebruiken. Spreker had deze man geantwoord, waar hij dan al de Duitse, Engelse of Australische leraren vandaan moest halen om een bevolking van 70 miljoen in die taal te onderwijzen, terwijl bovendien de Engelsen er wel niet voor zouden voelen, omdat deze toch reeds zo gevoelig waren voor huidskleur.

Spreker verklaarde hier niet te willen staan opscheppen over de verdiensten van zijn volken, hij was hier echter ook niet gekomen om te janken. Met een beroep op het Nederlandse volk en op de aanwezigen om over het door hem gesprokene ernstig na te denken en hun vertegenwoordigers in de Staten-Generaal te dwingen om aan de volken van Ambon, de Minahassa en Timor recht te doen wedervaren, besloot spreker zijn rede.

De rede werd herhaaldelijk door applaus onderbroken en maakte kennelijk een diepe indruk.

Hierna kreeg de heer Verboom het woord. Deze maakte een vergelijking tussen de gebeurtenissen te München in 1938 en de momentele toestand inzake Indonesië aan de hand van een daarover verschenen boek van Douglas Reed. Deze laatste beschreef in zijn boek, hoe daar in München "de laatste boot was gemist". Ook in München werd over Tsjechoslowakije beslist door anderen, zoals nu wordt beslist over Indonesië door mensen, die nauwelijks weten waar dit ligt. Een der grootste grieven der Nederlanders in Indonesië is, dat de Nederlandse Regering voor alle vertogen van deze Nederlanders onaandoenlijk bleef en nog is.

Reeds in de kampen werd contact gezocht met de Nederlandse Regering, evenals vele malen daarna, doch alles bleef vruchteloos. Daardoor heeft zich een gevoel van grote verlatenheid van deze Nederlanders meester gemaakt. Noch bij de overeenkomst van Royen-Roem, noch

op de Ronde-Tafel-Conferentie was er sprake van enig werkelijk gesprek, enige discussie met deze Nederlanders. Ter Ronde-Tafel-Conferentie werd aan deze Nederlanders slechts weinig aandacht geschonken. Slechts een subcommissie hoorde hen driemaal, t.w. eenmaal achteraf, eenmaal over de kwestie der nationaliteit en eenmaal iets uitgebreider over militaire aangelegenheden. Men kan, lettend op dit alles, slechts één conclusie trekken: de Nederlandse groep is een vergeten groep.

Spreker herinnerde er eraan, hoe men in tegenstelling tot voorheen nu slechts lieden ontmoet met onbegrip voor vele belangen; hoe geheel anders dit vroeger was in de Volksraad (waarvan spreker destijds deel uitmaakte en op politiek gebied vrij rechts stond) waar, hoever de meningen van uiterst rechts tot links ook uiteen liepen, toch steeds uiteindelijk begrip voor elkanders mening aanwezig was en waar allen, Indonesiërs en Nederlanders, elkaar vonden in dat één wat hen bond: het ware welzijn van Indonesië.

Ook op de conferentie te Bandoeng in Mei 1948 heerste nog de geest van wederzijds vertrouwen en bestond een goede verstandhouding. Hij haalde aan, hoe hij als vertegenwoordiger van 40000 Nederlandse gezinshoofden in Indonesië - zeker geen kleine groep ten opzichte van de 200000 Nederlanders in Indonesië - steeds meer het gevoel kreeg en met hem de andere Nederlanders, dat men zich als het ware moest schamen over het feit, dat men Nederlander was en is, en dit dan ook nog wil blijven.

Vervolgens becritiseerde hij de houding van Mr. van Enthoven, secretaris van Staat voor staatsaangelegenheden, die van mening was, dat het beter ware geweest, indien Nieuw-Guinea reeds dadelijk zou worden aangesloten bij de R.I.S., waardoor dan tevens een uitweg voor de Nederlanders naar Nieuw-Guinea zou zijn afgesneden. Hierna haalde hij aan, dat de Nederlanders straks vreemdelingen zullen zijn in Indonesië, het land, waarvoor zij hun beste krachten gaven. Hij herinnerde eraan, hoe na de capitulatie van Japan, de Nederlanders, ondanks het feit, dat Lord Louis Mountbatten hen in de kampen wilde houden, daaruit weggingen, slechts tegemoetkoming, aanhankelijkheid en blijdschap over de terugkeer van de Indonesische bevolking hadden ondervonden. Hoe dit alles echter reeds snel veranderde door woord geschrift en propaganda, en hoe dit zijn uiting vond in de bekende z.g. Bersiap-periode met zijn moorden en ontvoeringen.

Spreker besteedde het veel uitgebreide denkbeeld, dat in Indonesië bij de Nederlanders slechts corruptie zou heersen. Integendeel, daar werd hard gewerkt en lang gewerkt, omdat in Indonesië geen sociale voorzieningen en wetgeving omtrent de arbeid bestaat. Verder herinnerde hij eraan, hoe het bestuur der vereniging (waarvan hij de naam niet noemde,) waarvan hij als honorair secretaris deel uitmaakte, geen gehoor vond op het verzoek om een urn uit Indonesië bij de andere elf urnen in het oorlogsmonument op de Dam te mogen plaatsen. Voorts becritiseerde hij de voorlichting in de Nederlandse pers. Lang niet alles wat zich in Indonesië afspeelt, is hier bekend. Ter illustrering haalde hij een fragment aan uit een brief, door hem per expresse ontvangen, waarin de aankomst van Hatta in Indonesië werd beschreven. Een grote groep Indonesiërs, waaronder zeer veel Indonesische padvindere, hadden zich op het aankomstpunt verzameld. Meermalen werd het geroep "Weg met de Europeanen" gehoord. Voor de aankomst van Hatta werd de Nederlandse vlag door enkele van deze Indonesiërs neergehaald en er werd niemand gevonden, die de moed kon opbrengen deze vlag weer te doen hijsen of zelf te hijsen. Verder werd in dit fragment beschreven, hoe de Nederlander, die het neerhalen van de Nederlandse vlag rapporteerde, hiervoor een pak slaag als dank oogstte en uiteindelijk in het ziekenhuis terecht kwam. Van dit alles is in de pers niets te vinden. Spreker bracht nog onder de aandacht van zijn gehoor, dat in deze zaak nog niet alles was verloren, alhoewel hij de indruk kreeg, dat door de vele toezeggingen, welke reeds zijn gedaan, er geen ontkomen zal zijn aan de uitvoering dezer toezeggingen. Tot slot maakte spreker de woorden van de vorige spreker over de trouw aan God, trouw aan het volk en trouw aan Oranje tot de zijne en die der Nederlanders in Indonesië.

Nadat beide redevoeringen waren gehouden, dankte Dr. Thiadens de beide sprekers en gaf in het bijzonder, mede namens de aanwezigen, uiting aan zijn sympathie voor Polopessi en aan de door deze geuite wens en eis tot zelfbeschikking. Spreker verklaarde verheugd te zijn, dat ook de gewone onpolitieke mensen in de gelegenheid waren gesteld om eens een blik langs andere zijde in de Indonesische kwestie te slaan en zeide, dat het woord "trouw", waaraan tot nu toe slechts één uitleg kon worden gegeven, blijkbaar voor vele uitleggingen vatbaar is gebleken. Hij stelde de gelegenheid open tot het schriftelijk stellen van vragen, waarvan echter geen gebruik werd gemaakt.

Hierop nam Polopessi nog even het woord en deelde mede, dat het resultaat van de R.T.C. nu reeds was, dat de Nederlandse taal in de door hem vertegenwoordigde gebieden als voertaal was afgeschaft.

Te omstreeks 22.20 uur was de bijeenkomst, welke een ordelijk verloop had, ten einde. Einde.

Heerlen, 23 November 1949.

GEMEENTEPOLITIE ASSEN.

apn. 151-1949.

Onderwerp: verslag vergadering.
DIENSTGEHEIM.

ASSEN, 23 December 1949.
Volgno.

27 DEC. 1949

K/W. ACD/76202

Bijgaand gelieve U een verslag aan te treffen van een op 13 December 1949 te Assen gehouden openbare vergadering, over het onderwerp: Indonesië.

Naar aanleiding van diverse daarin voorkomende passages zijn enige exemplaren van het verslag eveneens toegezonden aan de heer Officier van Justitie te Assen.

De Commissaris van Politie,

Aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken,
te

's - GRAVENHAGE

K. de Jong.

Onderwerp: verslag van de openbare vergadering, gehouden in de grote zalen van het Concerthuis en Bellevue te Assen, op Dinsdag 13 December 1949, welke vergadering werd belegd door een comité uit de burgerij van Assen en aangekondigd onder het motto: "Het Indisch drama loopt ten eind! De catastrofe is ophanden!"

R A P P O R T

Ondergetekenden hebben de eer U Edelgestrenge het navolgende te rapporteren omtrent bovenvermeld onderwerp:

De personen, die als spreker optraden op deze vergadering, wisselden tijdens de pauze van zaal, zodat zij in beide zalen, zij het in omgekeerde volgorde, hun uiteenzetting gaven.

De rede, uitgesproken voor de Radio door de heer L. Polhaupessy, werd door middel van een radioversterker in de zaal hoorbaar gemaakt.

1 Uit de rede, die door H. J. M. Hendriksen werd gehouden, werd het volgende opgetekend:

"Indien de regering, die bestaat uit betweters, had geluisterd naar de Koninklijke Boodschap, dan hadden wij hier nu niet behoeven te zitten om gal uit te spuwen over dit obtzettende verraad. Nederland zal verarmen.

Wij wensen gebruik te maken van artikel 3 van de Renville-overeenkomst. Hoe is het mogelijk, dat minderheden-Christenen onder Muzelmannen en Hindoe's worden gesteld. Zij worden overgeleverd aan de machtswellust van de Oosterse despoten. De regering zegt thans: "We kunnen jullie niet meer gebruiken, hoepel nu maar op."

Hebt U er iets van gehoord, dat een Christelijke nederzetting werd gemassacreerd? Geen woord. Ze zijn veel te bang Sukarno op zijn grote tenen te trappen.

Velen worden door de Nederlandse regering genaturaliseerd. Wij, de minderheden, mogen niet onder de Nederlandse vlag blijven."

Aan het eind van zijn rede gaf spreker nog een levensbeschrijving van Sukarno en anti-Nederlandse daden, die door hem bedreven zouden zijn en betoogde, dat de minderheden eeuwenlang voor Nederland hadden gevochten en thans om zelfbeschikkingsrecht vroegen om ~~xxx~~ zelf uit te maken onder welke vlag zij willen leven.

UIT.

Aan de Heer

COMMISSARIS VAN POLITIE,

te A S S E N.

8469
Uit de rede, die door Dr. W. H. K. Feuilletau de Bruin, oud lid van de Volksraad werd gehouden, werd het volgende genoteerd:

Na de verschrikkelijke toestanden, die in Indonesië zouden heersen, te hebben geschilderd, verklaarde spreker:

"Het ambtenarenkorps, 10.000 man, wordt als vee overgedragen aan de Republiek en gedwongen voor hen te werken. De ambtenaar hoeft niet te gaan, maar dan heeft hij geen recht om naar Nederland verscheept te worden. Daarvoor is Minister Joekes verantwoordelijk, die zijn mond vol heeft van sociale rechten.

De onderdrukking van de Communistische opstand van Alimin en Sjarifoedin door Sukarno en Hatta zou een bewijs zijn, dat ze het communisme baas kunnen en daarom zou Nederland de Republikeinen moeten steunen om een bolwerk tegen de communisten te vormen.

Op Java is volledige chaos, nu al, dus afstemming van de resultaten van de RFC brengt die niet meer.

Een ernstig gevolg van de lamelndige Nederlandse regering is, dat Java als cultuurland voorgoed verloren is.

Afschaffing van het koloniale stelsel betekent een dictatoriaal feodaal stelsel. Amerikaans geld wordt aan Indonesië gegeven in ruil voor de controle over rubber, tin en olie. Daarom: "Weg met de Republiek".

Voorname spreker liet enige lichtbeelden zien, over de opmars van de Nederlandse troepen, de moordpartijen, die bedreven zouden zijn door de Republikeinen en de erbarmelijke toestand, waarin de bevolking zou zijn komen te verkeren, door de schuld van de Republikeinse regeerder.

* | De Haagse journalist FABIUS, die vervolgens het woord voerde, liet zich onder meer als volgt uit:

"Als man tegen Romme, Schermerhorn en Worrink zegt dat ze collaborateurs zijn geweest, gaan ze niet naar de rechter, want het is waar.

Worrink heeft zijn zoon gedwongen om in de arbeidsdienst te gaan, om zelf zijn praktijken te kunnen voortzetten. Het Rijk wordt naar de grond gejaagd, omdat deze Ministers niet willen, dat er een andere regering komt. Burgemeester d'Ailly is privé-bankier geweest van Seys-Inquart en heeft veel Joodse effecten verhandeld. Ze doen hem echter niets, want hij is lid van de Partij van de Arbeid. We hebben een rot-regering.

Van Kleffens is beschuldigd van dingen, die weinig verschillen van landverraad, hij loopt met karrewrachten boter op zijn hoofd en hij is lid van de Partij van de Arbeid.

De regering kan er niet tegen op, zeggen ze, laten ze dan weg gaan en het een ander laten doen.

De heren houden elkaar de hand boven het hoofd en verhogen hun salaris.

In Amerika is propaganda gemaakt voor de Roden.

Het Handelsblad, de Nieuwe Rotterdammer en de Volkskrant hebben de waarheid onderdrukt en een verkeerde voorstelling van zaken gegeven.

MINISTER

Minister Maarseveen heeft zelf tegen een Zwitsers correspondent gezegd, dat het grootste deel van het Nederlandse volk niet voor de resultaten van de RTC is, maar dat wordt niet gepubliceerd. Er wordt in de pers gelogen en bedrogen.

~~Ik krijg wel eens geheime gegevens toegestuurd.~~
Daar is een onderzoek naar geweest en men heeft mij toen gevraagd, van wie ik die gegevens kreeg. Ik heb toen gezegd, dat ik ze anoniem kreeg. Toen werd me gevraagd of ik ook een vermoeden had en heb geantwoord: "Ik vermoed van de Minister."

De V.V.D. is gekozen onder het motto: "t Roer moet om." Dit is de grootste bedriegerij. Minister Stikker is niet door de omstandigheden omgedraaid, want tegen Schermerhorn heeft hij vooraf gezegd, naar welke kant het roer om zou gaan.

Minister Sassen is geggepest. Drees, Maarseveen en Stikker hebben de telefoongesprekken laten afluisteren tussen Beel en hem. Daartoe hebben ze een ambtenaar omgekocht. Dit is omkopen van een ambtenaar in functie en misbruik maken van macht. Hier is een onderzoek naar geweest, maar zij weigeren de naam van de ambtenaar te noemen. De Directeur Neher van de PTT heeft me gezegd, dat dit inderdaad gebeurd is.

Een sociaal-democraat is een lafhartige communist. Wie bang is, moet heen gaan (daarmee de regering bedoelend.).

De Boer in den Haag is na de bevrijding doodgeschoten. Ik ken de moordenaars en de politie kent ze ook. Toch wordt hier niets aan gedaan. Schallenberg is ook doodgevonden in 30 cm water. Zelfmoord noemen ze dat. Ik ben zelf ook door vrienden gewaarschuwd, dat ik me rustig moest houden.

De Nederlandse regering heeft 3000 stukken, bewijzende, dat het niet om de Republiek, maar om de duiten gaat.

Aan van Rooijen zou ik willen vragen: "Hoe voel jij je als landverrader?" Het is opzet, dat steeds prullen naar Indië gestuurd werden, die er niets van weten.

Bij het benoemen van een Generaal voor Indië had men keuze uit 6 personen, maar men koos ook niet de flinkste.

De Indonesiërs hebben mij en anderen gezegd: "We hebben meer gekregen dan we gevraagd en verwacht hebben"

Indonesië heeft een contract met West-Duitsland afgesloten over handel, zonder tussenkomst van de Nederlanders. De Javase Bank komt in handen van Duitsers. Wij krijgen in Indië geen voet meer aan de grond. Geleidelijk aan zullen alle Nederlanders er uit gaan.

Voor de moorden in Indonesië zijn Hatta en Sukarno verantwoordelijk. Maar Gerbrandy mocht dat in de Kamer niet zeggen.

United Press heeft geschreven, dat de Nederlandse Bank zwarte handel drijft in vreemde valuta. Een chauffeur, die hetzelfde deed, kreeg levenslang, maar deze heren krijgen geen straf.

In een Engels document staat, dat Holland zonder Indië niet verder kan bestaan en dat van Nederland een landbouwschuur voor Duitsland moet worden gemaakt,

Er wordt besproken of men ons helemaal aan

DUITSLAND

Duitsland zal geven, of alleen het gebied ten Noorden van de rivieren (Maas) en de rest aan België, zodat wij een Duitse kolonie zouden worden.

De Amerikaanse gezant zegt, dat hij er nooit van gehoord heeft, dat gedreigd is met intrekking van Marshall-hulp.

Er staan drie zeer capabele, eerlijke, fatsoenlijke mensen gereed om het stuur over te nemen, op basis van de algemene stroming in Nederland.

De basis van ons volksbestaan is het zelfbeschikingsrecht. De opbrengst van de staatsmijnen gaat naar Duitsland. Dat heb ik in Februari ook al gezegd en het is waar gebleken.

De regering wil kwaad. Het zijn gangstermethoden om telefoongesprekken van collega's af te luisteren en stukken te vervalsen en daarmee te werken. Dat is gebleken. Er wordt gelogen en bedrogen.

Het tekenen van de overeenkomst van de RTC betekent de chaos over geheel Indië.

Wij hebben te kiezen: Indië verliezen en chaos over geheel Indië of Indië behouden en alleen chaos op Java".

4036.121
Kolonel b.d. Dr. J. G. Somer, oud Hoofd Inlichtingendienst in Indië, die vervolgens nog het woord voerde, sprak onder meer als volgt:

De regering is verantwoordelijk voor de chaos in Indonesië. De ramp, die bezig is zich te voltrekken is te danken aan lauwheid en laksheid van het Nederlandse volk. Het Nederlandse volk heeft tijd voor alles, maar had geen tijd wakker te worden voor Indonesië.

Stikker en Oud brachten het roer om naar de verkeerde kant. Wanneer er ooit sprake is geweest van politiek verraad, dan is dat hier het geval.

Als afgetreden hoofd der inlichtingendienst heb ik niet het recht mijn ambtsgeheim te schenden, maar wel heb ik het recht te getuigen, totdat ook dat in ons land verboden zal zijn, wat ik voor mogelijk houd.

De strijd wordt niet opgeheven, totdat recht zal zijn geschied.

Hatta heeft zich aan opiumsmokkel schuldig gemaakt en daarmee werden de infiltraties bekostigd. Toen de smokkel ontdekt werd, kregen de bedrijvers, Amoramitsch en Soekwanto, een Amerikaans visum.

Amerika zal straks de handel met Indië overnemen van Nederland.

De volksvertegenwoordiging mag geen inzage hebben van de stukken, omdat het volk blijkbaar niet mag weten wat er echter de schermen gebeurt. De democratie is in gevaar. We hebben het recht te weten, wat er gaande is.

Het leger bestreed de brand, terwijl de regering de brandstichters, -de leidende republikeinen-, rustig weer hun gang liet gaan. Beel had gelijk door heen te gaan.

Naast Amerika zal Moskou straks de lakens uitdelen in Indië. Amerika heeft gefaald in Duitsland, China en Japan en heeft nu nog de kans te falen in Indonesië.

De Indische leiders zijn onaanvaardbaar en corrupt.

VAN

Van de jeugd moet het in dezen uitgaan om deel te nemen aan de strijd."

In het comité van organisatie van deze vergadering hadden zitting:

Dr. T. Bast, Dr. P. J. M. Baudoin, Mej. H. Barelds, F. Bertram, Ir. J. A. M. den Boer, F. Born, Mej. J. M. H. Bos, Dr. J. Breeëvelt, D. A. v.d. Burg, Mevr. M. R. Janssen, J. A. Kramer, Mr. L. W. E. M. Lasonder, Mr. P. A. C. Schilder, H. Steenberg, N. v.d. Veen en N. J. v.d. Wal.

De vergadering, die volgens de voorzitter niet uitging van enige politieke partij, werd door ongeveer 750 personen bijgewoond.

Ter bestrijding van de onkosten werd een collecte gehouden, waarbij in het Concerthuis gebruik werd gemaakt van kerkzakjes.

Aan het eind van de vergadering werd aangenomen om een telegram te zenden aan Hare Majesteit en de Eerste Kamer, behelsende een protest tegen het aannemen van de resultaten van de RTC, waarbij in Bellevue werd gezegd, dat 1500 Drenthen in vergadering bijeen deze telegrammen stuurden. In beide zalen waren plm. 750 pers. aanwezig.

Zowel de voorzitter in het Concerthuis, Mr. Lasonder, als de voorzitter in Bellevue, Dr. Boudoin, stelden tenslotte voor het Wilhelmus te zingen, omdat het waarschijnlijk de laatste keer was, dat dit met opgeheven borst en zonder schaamrood op de wangen kon worden gezongen.

De vergadering ging daarop rustig uiteen.

De zaalcapaciteit was plm. 1500 personen.

Hiervan is door hen op ambtseed, ieder voorzover zijn bevindingen betreft, opgemaakt, getekend en gesloten, dit rapport, 15 December 1949.

De hoofdagent-rechercheur van
politie,

De rechercheur van politie,

00 549.
15629.
00.195.

organiseerde deze club een "Chopin" avond in de foyer van de Stadsschouwburg te Heerlen. Zonder openingswoord hield de pianist "Rebling" een beschouwing over het leven van Chopin. Hij legde vooral de nadruk op de liefde, die Chopin voor Polen en het Poolse volk had, welke liefde zijn muziek had beheerst. Hierna speelde hij een viertal composities van Chopin. Zijn vrouw droeg vervolgens een vijftal Oost-Europese volksliederen en een verzetslied voor, waarna Rebling een aantal muziekwerken van minder bekende componisten speelde. Tot slot zong mevrouw Rebling nog enige liederen, waaronder een Pools partisanenlied. Het publiek, bestaande uit 17 vrouwen en 10 mannen, bijna allen behorend tot de C.P.N., was tamelijk geïnteresseerd en applaudiseerde spontaan.

De P.v.d.A., Gewest Limburg hield op 21 November j.l. in de zaal Schiffer te Heerlen een openbare vergadering, waarop ongeveer 80 personen aanwezig waren. Het 2e kamerlid Fr. Goedhart lichtte het standpunt van de P.v.d.A. omtrent de Ind. kwestie uitvoerig toe. Een voormalig lid van deze partij, die met de spreker van gedachten wisselde, verliet, toen Goedhart hem in tweede instantie van repliek dien de, boos de zaal.

Uitsluitend voor de hier wonende Zuid-Slaviërs werd in het bioscoop-theater "Hollandia" te Heerlen op 27 October l.l. een besloten bijeenkomst gehouden. Aan deze bijeenkomst, welke ruim twee uur in beslag nam, namen een 200 personen deel. D secretaris van de Joego-Slavische Legatie te Den Haag las een schrijven voor in zijn landstaal. Tot slot werd een film over de strijd van de partisanen in de bergen van Zuid-Slavië tegen de Duitse bezetter vertoond. Daarna begaven de genodigden zich naar het Hotel "Neerlandia" te Heerlen, alwaar hun een diner werd aangeboden. Aan dit diner, hetwelk ongeveer twee uur duurde, hebben vermoedelijk 205 personen deelgenomen. De stemming der deelnemers was opgewekt.

Op 22 November 1949 werd door het Comité Handhaving Rijkseenheid te Heerlen een bijeenkomst belegd in de foyer van de Stadsschouwburg. Aanwezig waren ongeveer 200 personen. Als sprekers traden op Dr. Thiadens uit Heerlen, Polopessi, vertegenwoordiger van Ambon, Minahassa en Timor, en Verboom, oud-lid Volksraad Nederlands-Oost-Indië. Het standpunt van de vertegenwoordiger van Ambon, Minahassa en Timor betreffende de R.F.C. is meer dan bekend. Na een zeer duidelijke uiteenzetting deed hij een beroep op de aanwezigen om de vertegenwoordigers in de Staten-Generaal te dwingen aan de volkeren van Ambon, Minahassa en Timor recht te doen wedervaren. Ambon verlangt, volgens deze spreker, een geheel te blijven met Nederland. Hij verlangde, dat de eis tot zelfbeschikking ook zou worden erkend voor de minderheden groepen in Indonesië. De stemming der aanwezigen was, gezien het behandelde, neerslachtig, doch allen waren zeer onder de indruk van het gesprokene. Einde.

afschrijft
c.o.D. 195

Betreft: Gerrit Hendrik MEIJROOS,
wonende Burgemeester ter Laanstraat 43
te Zaandam.

No. 267/49

Vol

12 DEC. 1949

(NK)

ACD/75366

Antwoord op: brief NO. 71602, d.d. 4 November 1949.

(K) Gerrit Hendrik MEIJROOS werd geboren te Alkmaar op 29 November 1909.

Hij is een wettige zoon van Nicolaas Gerardus MEIJROOS, geboren 5 April 1878 te Alkmaar en Trijntje BRAND, geboren 18 Juli 1879 te Zaandam. Hij is Nederlander door geboorte.

Gerrit Hendrik MEIJROOS trad op 24 Mei 1939 te Alkmaar in het huwelijk met Frederika MEEUWSEN, geboren 14 Juni 1911 te Alkmaar.

Uit dit huwelijk werden de navolgende kinderen geboren:

Nicolaas Gerardus MEIJROOS, geboren 17 Februari 1940 te Zaandam;

Aaltje MEIJROOS, geboren 3 November 1942 te Zaandam;

Trijntje MEIJROOS, geboren 5 September 1945 te Zaandam;

Johannes Cornelis MEIJROOS, geboren 25 April 1948 te Zaandam.

Deze kinderen wonen, sedert hun geboorte, bij hun ouders in.

Gerrit Hendrik MEIJROOS woont te Zaandam, sedert 5 Januari 1929, afkomstig van de gemeente Alkmaar.

Gerrit Hendrik MEIJROOS en zijn genoemde gezinsleden belijden de Nederlands Hervormde Godsdienst.

Gerrit Hendrik MEIJROOS is politiek georiënteerd op de Anti-Revolutionnaire Partij.

Hij is geabonneerd op het dagblad "Trouw".

Gerrit Hendrik MEIJROOS is verslaggever van beroep en, als zodanig, verbonden, aan het dagblad "De Zaanlander" en het dagblad "Trouw".

Gerrit Hendrik MEIJROOS sympathiseert met het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Er zijn echter geen gegevens bekend, waaruit zou kunnen blijken, dat MEIJROOS bij genoemd Comité zou zijn aangesloten.

Tevens zijn geen gegevens bekend, waaruit zou kunnen blijken, dat Gerrit Hendrik MEIJROOS inlichtingen zou inwinnen ten behoeve van een bepaalde groep van het Nationaal Comité Handhaving Rijkseenheid.

Gerrit Hendrik MEIJROOS komt in de Politieadministratie te Zaandam niet voor en blijkens gegevens verstrekt door de Politieke Recherche Afdeling te Alkmaar, is aldaar niets ten nadele van hem bekend.

Gerrit Hendrik MEIJROOS is anti-communistisch.
Zaandam, 9 December 1949.

Zaanlander

*Er is:
niet bevestigd,
niet uitgesloten*

*Wat een wanhopige
stijl*

OR

UITTREKSEL

Uit : OD 1272

Naam: Stichting Opleiding Arbeidskrachten Ned.

Voor : OD 195

Naam: Comite Handhaving Rijkseenheid

Ag.nr: 75208

Afz. : B IX

datum: 8-12-49

Aard van het stuk: **rapport**

Na zijn invrijheidstelling is Stouthamer, Carel Maria, in dienst getreden van het comite "Indie in Nood", destijds gevestigd aan de Andries Bickerweg te 's-Gravenhage. Dit comite zetelde in een gebouw, dat vrijwel onmiddellijk aan de Russische Ambassade grensde. "Indie in nood" werd later opgeheven en overgenomen door het "Nationaal Comite Handhaving Rijkseenheid". Laatstgenoemd comite was eerst nog geruime tijd gevestigd in hetzelfde gebouw aan de Andries Bickerweg, doch verhuisde later naar de Koningin Emmakade, waar het thans nog gevestigd is. Zowel voor "Indie in Nood" als voor "Rijkseenheid" was Stouthamer de man, die de verschillende vergaderingen organiseerde en voorbereidde, zoals het huren van de zaal, de aankleding en al wat daar meer aan vastkleefde. In de organisatiekringen van beide comite's heeft hij zich doen kennen als een zeer werkzaam en ijverig man, die zichzelf in de uitvoering van propaganda-opdrachten nimmer ontzag. De hem verstrekte opdrachten trachtte hij steeds met de inzet van zijn hele persoon zo stipt mogelijk uit te voeren en de wijze van uitvoering heeft in generlei opzicht aanleiding gegeven tot ontevredenheid van zijn chefs. Zijn salaris bedroeg f.350.-- per maand. In het bijzonder gedurende het laatste halfjaar is het opgevallen, dat Stouthamers uitgaven zeer hoog waren, zeer zeker te hoog om zonder bijverdienste zich deze te kunnen permitteren. In deze periode ontstond een grote vriendschap tussen Stouthamer en de boekhoudster van Rijkseenheid, Mevrouw F. Haffert Schlegelstraat 41 te Den Haag. Mevrouw Haffert's echtgenoot zou communistische sympathien hebben. Hij is ziekelijk en zijn echtgenote verdient de kost voor het gezin. Met wederzijdse echtgenoten trekken zijn samen veel op, bezoeken dancings (Slawa en Corrida) en rijst-tafelen vaak in "Ardjoena" aan de Groot Hertoginnelaan te Den Haag. De relatie tussen Mevr. Haffert en Mevr. Stouthamer is uiterst vriendschappelijk. Tezamen zijn zij in Augustus met vakantie geweest. Stouthamer heeft een garderobe, die voor zijn doen zeer uitgebreid genoemd kan worden. Hij hoort tot de R.K.Kerk, doch van zijn godsdienstig leven is weinig bekend.

Uitgetr. door: PR

Op aanwijzing van: B

Datum: 27-7-50

No.: ¹¹⁹ 78325
Bijl.: 1
Betr.: vergadering te Assen.

uitgevoerd

DIENSTGEHEIM.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 20 Januari j.l., No. 6998, Afd.O.O. en V. (Alg. en Jur. Zaken), heb ik de eer Uwe Excellentie hierbij ter kennisneming aan te bieden een afschrift van het inzake de in hoofde dezes bedoelde vergadering door de Gemeentepolitie van Assen opgemaakte verslag door mij ontvangen van de Commissaris van Politie te Assen. Aangezien de toezending van dit verslag vergezeld is gegaan van de mededeling, dat enige exemplaren van dit verslag eveneens aan de Officier van Justitie te Assen waren aangeboden, zodat de Justitie als ingelicht kon worden beschouwd, is dezerzijds geen aanleiding gevonden tot het treffen van enige maatregel.

Het in de vragen van de Heer Walter bedoelde verhoor heeft dan ook, noch vanwege mijn dienst, noch ingevolge een dezerzijds gedaan verzoek of voorstel, plaats gevonden, aangezien de zaak als buiten het terrein van bemoeienis van deze dienst liggend is beschouwd.

Het Hoofd van de Dienst,

Mr.L.Einthoven

AAN

Zijne Excellentie
de Heer Minister van Binnenlandse Zaken

te

's-GRAVENHAGE.

1A
MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

BERICHT OP SCHRIJVEN VAN

NR 6998

AFD.O.O.en V.(Alg.en Jur.Zaken)

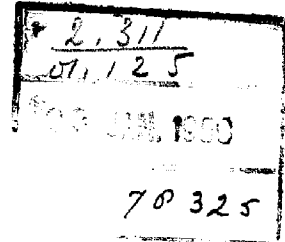
BETREFFENDE

'S-GRAVENHAGE, 20 Januari 1950

vergadering te Assen. — Co 76287

1 bijl.

MEN GELIEVE BIJ HET ANTWOORD NAUWKEURIG
HET ONDERWERP, DE DAGTEKENING EN HET
NUMMER VAN DIT SCHRIJVEN TE VERMELDEN

Ik heb de eer U hierbij een afschrift te doen
toekomen van een aantal vragen, dat het lid van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal, de Heer Welter,
mij heeft gesteld.

Indien terzake bij Uw Dienst hierover gegevens
bekend mochten zijn, verneem ik zulks gaarne. Ik heb
de Commissaris der Koningin in de provincie Drenthe
verzocht terzake een onderzoek in te stellen en mij
zijn bevindingen, vergezeld van zijn advies, te willen
berichten.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN,

Voor de Minister,

DE SECRETARIS-GENERAAL,

Lsc.

Lsc.

Aan

de Heer Hoofd van de Binnenlandse
Veiligheidsdienst

1. Is het de Minister bekend, dat alle leden van een comité, in totaal 16, die op 13 December jl. te Assen een vergadering hadden belegd om te protesteren tegen het in Indonesië door de Regering gevoerde beleid, in de periode van 3—6 Januari 1950 door 2 rechercheurs van de gemeentepolitie te Assen zijn verhoord, waarbij hun de vragen werden voorgelegd wie de vergadering had georganiseerd, wie de spreker had uitgenodigd en of de comitéleden tevoren op de hoogte waren van de te houden voordrachten?

2. Acht de Minister het in overeenstemming met letter en geest van het grondwettelijke recht van vereniging en vergadering, dat door de politie op deze wijze wordt gereageerd tegen de uitoefening van dat recht, klaarblijkelijk bedoeld als middel tot intimidatie?

3. Indien de vorige vraag ontkennend wordt beantwoord, is de Minister dan bereid, de burgemeester van Assen van zijn afkeuring te doen blijken over het optreden der politie in die gemeente?

B

6.131
195-12
30 JAN. 1950
ACD/70759

R A P P O R T

van: B.VIII.

No.:

Betr.: Besloten vergadering van het "Comité Handhaving Rijkseenheid" op Dinsdag 10 Januari 1950 te 's-Gravenhage.

Deze vergadering, gehouden in hôtel "De Witte Brug", werd bijgewoond door de leden van het dagelijks bestuur en enkele genodigden.

De bedoeling van deze bijeenkomst was het vaststellen van de positie en de toekomstige gedragslijn van het Comité in verband met de plaats gevonden hebbende soevereiniteitsoverdracht.

Voor de aanvang der vergadering werd door de verschillende leden onderling hierover reeds van gedachten gewisseld. Bij deze voorafgaande gedachtenwisseling is gebleken, dat sommige leden van mening waren, dat het Comité nog wel bestaansrecht zou hebben.

In de loop der vergadering werd vastgesteld, dat Rijkseenheid de politieke strijd verloren heeft en dat het daarom geen zin heeft verdere actie te voeren. Uiteindelijk was er dan ook volledige overeenstemming om tot liquidatie over te gaan. Het Centrale Bestuur zal daartoe worden bijeengeroepen. Er zal aan de pers een communiqué worden verstrekt, waarin, na de vergadering van het hoofdbestuur, het besluit tot liquidatie kenbaar zal worden gemaakt.

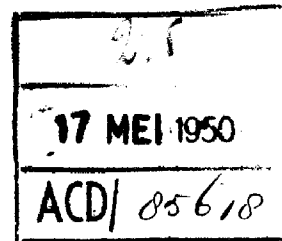
Op de vergadering kwam tevens nog de heer Thiessen ter sprake. Prof. Gerbrandy deelde mede, dat Th. hem had opgezocht bij welke gelegenheid Th. naar voren had gebracht, dat hij gaarne nog eenmaal in een besloten zitting van het Comité zijn visie op het Indische probleem wilde weergeven. De aanwezigen voelden er in het algemeen niet veel voor om Th. deze gelegenheid te geven, doch het feit dat Th. in de afgelopen jaren ook zijn krachten had gegeven om de Rijkseenheid-gedachte bij het Nederlandse volk ingang te doen vinden, deed besluiten hem alsnog gelegenheid te geven zijn standpunt uiteen te zetten. Om deze aangelegenheid onverwijld af te werken, werd Th. opgebeld. Th. bleek echter niet in het hôtel (Hôtel Centraal) aanwezig te zijn. Derhalve werd besloten er van af te zien hem nog te horen.

Verzoeken agenderen en terug aan B.VIII.

B.VIII. 28-1-1950.

Rapport van B

Bron: OD 672-Gp Zandvoort

In de zomer van 1949 zou de ex-burgermeester van Blokzijl actief zijn geweest voor de "inlichtingendienst van de groep-Ger/grandy". Hij reed daartoe per auto het land door.

Dit werd medegedeeld door een accountant, die kort te voren dus ongeveer midden 1949 uit Indonesië was teruggekeerd; had daar gewerkt bij de Militaire Inlichtingendienst.

1. ACD: Verzoeken agendering en CO-vorming
2. ~~2.1~~ B IIIc: Brief aan DC.Rp Zwolle
3. C XI: Kunt U de uit Indonesië gerepatrieerde accountant identificeren.

B IIIa
15 Mei 1950.

RAPPORT VAN B VIII

Betr.: Schema Comité Handhaving Rijkseenheid.

OP KAART
ACD/ 46
DAT: 16/3/50
PAR: WTR

B
16-303
09/5

6.131 01.1
23 FEB. 1950
ACD/ 00433

Ontvangen van een relatie een schema over Comité Handhaving Rijkseenheid.

De daarop voorkomende persoon van Zindler⁺ is kortgeleden door een insider gesignaleerd als propagandist voor de R.I.S. op Nieuw-Guinea. Hij heeft dus het roer omgegooid!

Hij is naar Nederland gekomen met een geheime opdracht van Hatta.

Niet naslaan.

Verzoeke agenderen en terug aan B VIII ✓

B VIII 22-2-1950

*+ Zindler kan een door de R. V. D. uitgezonden
 zijn in Nederland, danit naar Nieuw
 Guinea, maar dan is hij er stiekem voor
 gekomen. In them besloten door mijn hem
 wat uit te zoeken. Het kender bestaat een
 afzonderlijke correspondentie*

*B VIII
 2/3*

's-Gravenhage, 22 Mei 1950

No.: B 85618

DIENSTGEHEIM

IIIa/h 3

UITZOEKT

Volgens een alhier ingekomen bericht, zou de ex-burgemeester van de gemeente Blokzijl in de zomer van 1949 werkzaam zijn geweest voor een particuliere politieke inlichtingendienst.

Ik moge U verzoeken mij te doen inlichten over de identiteit van deze ex-burgemeester, zijn huidige woonplaats en - zo hij nog binnen Uw district woonplaats mocht hebben - aangaande zijn politieke gezindheid en de dienst voor welke hij werkzaam was en mogelijk nog is.

HET HOOFD VAN DE DIENST
namens deze:

J. G. Oort

De Heer Districtscommandant
der Rijkspolitie
te
Z W O L E E .

a 8/1/436

MINISTERIE VAN
BINNENLANDSE ZAKEN

's-Gravenhage, 29 Juni 1950

No. : B 85618

VERTROUWELIJK

Betr.: Inlichtingendienst.
VII AV 3

UITGEBREKT
2/90346

Volgens een ingekomen bericht zou de ex-burgemeester van de gemeente Blokzijl in de zomer van 1949 werkzaam zijn geweest voor een particuliere, politieke "Inlichtingendienst". Dit zou zijn verteld door een accountant, die werkzaam is geweest bij de Militaire Inlichtingendienst in Indonesië en ongeveer medio 1949 in Nederland is teruggekeerd.

Ik moge U verzoeken mij te willen doen inlichten omtrent de personalia, politieke antecedenten en verder van belang zijnde gegevens betreffende genoemde accountant.

Te Uwer oriëntering moge ik U berichten, dat bij mijn Dienst bekend is geworden, dat in Mei 1949 een zekere Kampshuur, van beroep accountant, laatstelijk werkzaam bij de Militaire Inlichtingendienst te Batavia, uit Indonesië is teruggekeerd. Personalie en woonplaats van betrokkene zijn dezerzijds niet bekend.

Vervolgens is er nog een luitenant van het K.N.I.L., eveneens van beroep accountant, werkzaam geweest bij de C.M.I.. Inlichtingen omtrent deze beide personen kunnen waarschijnlijk verstrekt worden door Onderluitenant Van Son, wonende Laan van Meerdervoort 318, alhier; deze was werkzaam bij de afdeling personele zaken C.M.I..

HET HOOFD VAN DE DIENST.
Namens deze,

L. L. van Laere

Aan de Heer
Hoofddoelcommissaris van Politie
te
's - G R A V E N H A G E.

on aadmijning van de Krijgshucht
een volkomen onjuiste methode
11/54.

Ontstaan Rijkseenheid.

Reinders
Feuilletau
Winkelman
Pees Vellinga

Radio oproep.

Contact tussen. bsgroep
Dgl. bestuur ^{en} Rijkseenheid

Mevr. v Dijk
Coenradi
Schiebergen
Vermeulen Jr.

Rijkseenheid

Dgl. bestuur

Pers

Politieke Commissie

Ra

Gerbrandy
Welter
Winkelman
Mej Van Ravestein

bijgekomen 1949.
Helfrich
Reyers

Prof Gerratson
Belogna
Fabius
Lunshof

Schouten
Gerratson
Gerbrandy
Welter
Winkelman

Feuilletau
Helfrich
Mejor Banneft
van Angeren.

A
N

uitgetreden na l. Party verschil

Centr. bestuur

Voorlopig Kath Com. v.

bestuur: Welter
Bajetto
Mej. v Ravestein
Duynstee
Hendriksen.

Prof. Gerratson
" Coops
" Jos. Jitta
" Hamel

→ Zeer belangrijke eigen inlichtingenbron

Meyer Ranneft
Feuilletau
V. Angeren
Helfrich
Bajetto

→ Contacten Indie en Amerika

→ Eigen Inlichtingenbron - Voorzitter: Groot Nederland Actie

v. d. Putten

→ Contact. Groot Industrie

Ewoudt Vermeulen
Lunshof

→ G.O.Y.W

Coenradi
Mevr. v. Roemer
Mevr. v. Dijk
Vermeulen Jr. v. Secretaris
Schouten.

↓
van Enthoven
Kruls
Duyf
Jessurun
Borghouts
Engless } Indië

Uitgetreden om Politieke redenen

Vonk
Fürstner
Tilanus
Reinders

z.g. Wilde groepen in hoofdzaak

Groep. Wolf.
Groep: Haeke
Groep: Koppert
Groep: v. d. Berg.

Z.g. Wilde groepen in hoofdzaak anti Communisme.

Persoonlijke Actie

- Groep. Wolf.
- Groep: Hacke
- Groep: Koppert
- Groep: v.d. Berg.

Jhr. Six
 Dr van Schelven
 Van Swaay
 Gerards

Actie.

Politieke Commissie

Schouten	Feuilletau
Gerritsen	Helfrich
Gerbrandy	Meyer Banneft
Welter	van Angeren.
Winkelman	

Radio

- A.V.R.O
- N.C.R.V.

Partyen

- A.R
- C.S.P
- K.N.P
- C.H.U. (Reyers)

Meewerkende org:

- Elsevier
 - N. Feuw
 - Trouw.
 - Telegraaf
 - Kompas
 - Schouw.
 - N. Nederland
- Voorzi
 nu Uitzicht.

→ Voorlopig Kath Com. v. Actie = December 1948

- bestuur: Welter
 Bajetto
 Mevr. Bom. Eversen
 Maj. v Ravestejn
 Duynstee
 Hendriksen.

Kath. Nationale Partij

- bestuur: Bajetto
 Simons
 Zwarts
 Ederveen
 Spoelder

Orgaan: De Schouw.

→ Economisch. Contact

- Dr. de Graaf
- Keus

↓
Comite Burgerrecht

- v.d Berg
- Wolking
- Sap
- Kalff

↓
Orgaan

Weekbladen: Prinsstad
 Burgerrecht
 Hoofredacteur:
 van Broen.

lichtingenbron

Amerika

on-Voorzitter: Groot Nederland Actie

Uitgetreden om Politieke redenen

- Vonk
- Fürstner
- Tilanus
- Reinders

Jhr. Six
Dr van Schelven
Van Swaay
Gerardts

Actie. Wouter Lutkie.

Radio
A.V.R.O
N.C.R.V.

Partijen
A.R
C.S.P
K.N.P
C.H.U. (Reyers)

Meewerkende org:
Elsevier
N. Feuw
Trouw.
Telegraaf
Kompas
Schouw.
N. Nederland } nu Uitzicht.

↓
Contacten.

Indië
Voorzitter: J.E.V. (teruggetrokken)
Ondernemingen
Thiesen
Mr. Klaassen
R.V.D.
(Zindler)

Amerika:
Baumhauer
Hazelhoff Roelofsma
Editor knickerbocker
Loudon

Com. v. Actie = December 1948

r
to
n. Eversen
avesteyn
ee
riksen.

Kath. Nationale Partij
Orgaan: De Schouw.
bestuur: Bajetto
Simons
Zwarts
Ederveen
Spoelder

→ Economisch. Contact
Dr. de Graaf
Keus

↓
Comite Burgerrecht
v.d Berg
Wolking
Sap
Kalff

↓
Orgaan
Weekbladen: Prinsstad
Burgerrecht
Hoofdredacteur:
van Breen.

Vrouwen Actie.

→ Mevr 't Rood - Gert v. Wijk.
Mary Pos
↓
Contacten: J.E.V.
G.N.A
Legerleiding Indië

Sympathiserende Vereen:

Oost en West = Welter
Nederland helpt Indië
Indië in Nood = Van Swaay
Nationaal Reveille = opgehouden.
Unie-met orgaan } Boelhouwer
Uniepost } LeCompte
Ir Gouka

VERTROUWELIJK

2.2
M.4-09.71

1 Augustus 1950.

26. 381

1950.
4 AUG. 1950.
ACD/90346

OP KAART
A: D/IV. 2.
DA: b19
PAR: 2.

Verbinding: No.12
Ag.no.1464
Onderwerp: KAMPSCHUUR
Datum ontvangst bericht:---
Betrouwbaarheid berichtgever: betrouwbaar
Waardering bericht: betrouwbaar
Tevens bericht gezonden aan:---
Medewerkende instanties:---
Ondernomen actie:---

B.O.S. van 29 Juni 1950
No.85618 M.v.B.Z.

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schrijven wordt medegedeeld, dat de onder-luitenant VAN SON zich niet de namen herinnert van bij de Militaire Inlichtingendienst (M.I.D.) werkzaam geweest zijnde accountants. Wel heeft hij bij die dienst te Batavia meegemaakt een zekere KAMPSCHUUR. Deze KAMPSCHUUR was afkomstig van de K.L.M. in Indonesië en is na een korte tijd in dienst te zijn geweest van de M.I.D. in dienst getreden van een groot concern in Indonesië. De naam van dit concern herinnert hij zich niet.

KAMPSCHUUR heeft op VAN SON geen prettige indruk gemaakt. Laatstgenoemde beschouwt hem als "niet erg betrouwbaar en niet vrij van fantasie".

De personalia van KAMPSCHUUR en zijn huidige woon- of verblijfplaats zijn niet bekend geworden.

De personalia kunnen waarschijnlijk worden verkregen van het Hoofd Personele Zaken K.L.M. Noordwijk, Djakarta.

(einde)

en is dit nu waard het
van te leggen
welke waarde heeft nu
zo'n niet-reggenda uitlating?

12/1

M. P. Kevolle

85618

06.381

07.351

OP KAART.
ACD/122
DAT: 619
PAR: 92.

22 JUNI 1950.
ACD/07736

VERBINDING : 125.
No. : 126/'50. DIENSTGEHEIM
Onderwerp : Inlichtingen. Datum, 19 Juni 1950.
Betreft : Ex-burgemeester van de gemeente
B l o k z i j l .
Antwoord op : Verzoek No. 85618, d.d. 22-5-'50, DIENSTGEHEIM.

6

In antwoord op Uw boven aangehaald schrijven heb ik de eer U het volgende te berichten.

Behoudens een onderbreking van enige maanden vlak vóór de bevrijding is de tegenwoordige functionaris reeds vanaf 1939 burgemeester der gemeente B l o k z i j l .

Gedurende deze onderbreking werd zijn ambt waargenomen door de loco-burgemeester, de Heer J. Woud, laatstgenoemde is op 28 Mei 1948 overleden.

Vóór de tegenwoordige functionaris was de Heer ⁿH e n - d r i k J a n B U L T E N , geboren te Doetinchem, 5 Januari 1873, wonende te D o e t i n c h e m , Varseveldseweg no. 59, burgemeester van de gemeente B l o k z i j l .

Na zijn pensionnering in 1939 heeft genoemde BULTEN zich in DOETINCHEM gevestigd.

Hij behoort tot de Christelijk Historische Unie en voor zover bekend is hij een tegenstander van het door de Heer T i l l a n u s gevoerde beleid inzake de Indië-politiek.

Het is mij niet bekend of B u l t e n voornoemd werkzaam geweest is - eventueel nog is - voor een particuliere politieke inlichtingendienst.

E i n d e .

OD 145

Blz. 16 van het OVERZICHT van Mei '50 van anti-communistische organisaties, acties en reacties en de particuliere inlichtingendiensten. (o.d. 50)

UITTREKSEL	
Uit	: 9411
Ag.no.	: /
Voor	: 9/195

OD 195

"COMITE HANDHAVING RIJKSEENHEID"

Het voornaamste streven overeenkomstig de naam van het Comité was vaak vermengd met anti-communistische activiteit. Had een eigen inlichtingendienst. Omstreeks 26.2.1950 is tot liquidatie besloten.

De leden, voor zover actief op inlichtingenterrein kunnen in ander verband opnieuw onze belangstelling verdienen. Hierbij te denken aan:

- a. de Stichting Opleiding Arbeidskrachten Nederland (OD 1272);
- b. de "Katholiek Nationale Partij" (Welter);
- c. de "Nationale Partij" (Feuilletau de Bruin);
- d. het "Comité Handhaving Recht en Vrijheid", ("John Thiessen Jr").

18.5.1950, B3a

Hieronder volgen in het kort de mening en indrukken van I.D. Hoogezand omtrent betrokkens:

Doordat Fokko Boelens in de commissie tot zuivering der politie gezeten heeft, bestaat er een zeer behoorlijke relatie tussen hem en de noordelijke gemeente- en rijkspolitie. Vele van deze politie ambtenaren hebben nog steeds het idee dat B. hun kan "maken en breken".

Uitlatingen van B. tegenover brigadier Blauw te Hoogezand als: "Zou jij er niet voor voelen Korpschef te Haren te worden? Daar kan ik je wel mee helpen!", spreken voor zich zelf.

I.v.Pol Bosveld (K.C. Hoogezand) voormalig opperwachtmeester der rijkspolitie schetst de omstandigheden als volgt:

Overal waar B. belang heeft bij een contact in de Prov. Groningen wendt hij zich ter plaatse gestationneerd rijkspolitieaan. 90% van het personeel der Rijkspolitie is bereid om B. de gewenste inlichtingen te verschaffen, vooral omdat laatstgenoemde schermt met de inlichtingendienst in Den Haag en dat een weigering hunnerzijds direct door een telefoontje van B., de kop kan worden ingedrukt.

Brigadier Blauw: Boelens is slechts voor het oog godsdienstig en gaat zo nodig over lijken.

De connectie met de opperwachtmeesters van der Jacht en Leenos, beiden werkzaam op het districtsbureau der rijkspolitie te Winschoten, wordt als volgt verklaard: Beiden zijn "ontvredenen".

Van der Jacht is van onderluitenant (in bezettingsjaren) in rang teruggesteld, terwijl Leenos met moeite/opperwachtmeestersrang heeft bereikt, wel wetende dat hij onder zijn huidige commandant niet hoger zal klimmen.

Bedenen zowel voor v.d.J als L., om door Boelens met inlichtingen te voeren, zich te voorzien van de steun van B., welke zij nog vrij hoog aanslaan.

Juist doordat in de laatste tijd Distr. Odt. van Kuik te Winschoten deze heren enigszins "door gaat krijgen" en daarvan heeft blijk gegeven, door hem het gebruik van een dienstauto te ontzeggen, is aanleiding voor v.d.J. en L. om zich aan Boelens vast te klampen.

Vertrouwelijk opmerking: Hoewel het mij voorkomt dat de I.D. Hoogezand in deze enigszins bevooroordeeld is, geeft het bovenstaande verslag toch een behoorlijk beeld van de ongewenste situatie door het ageren van Boelens ontstaan.